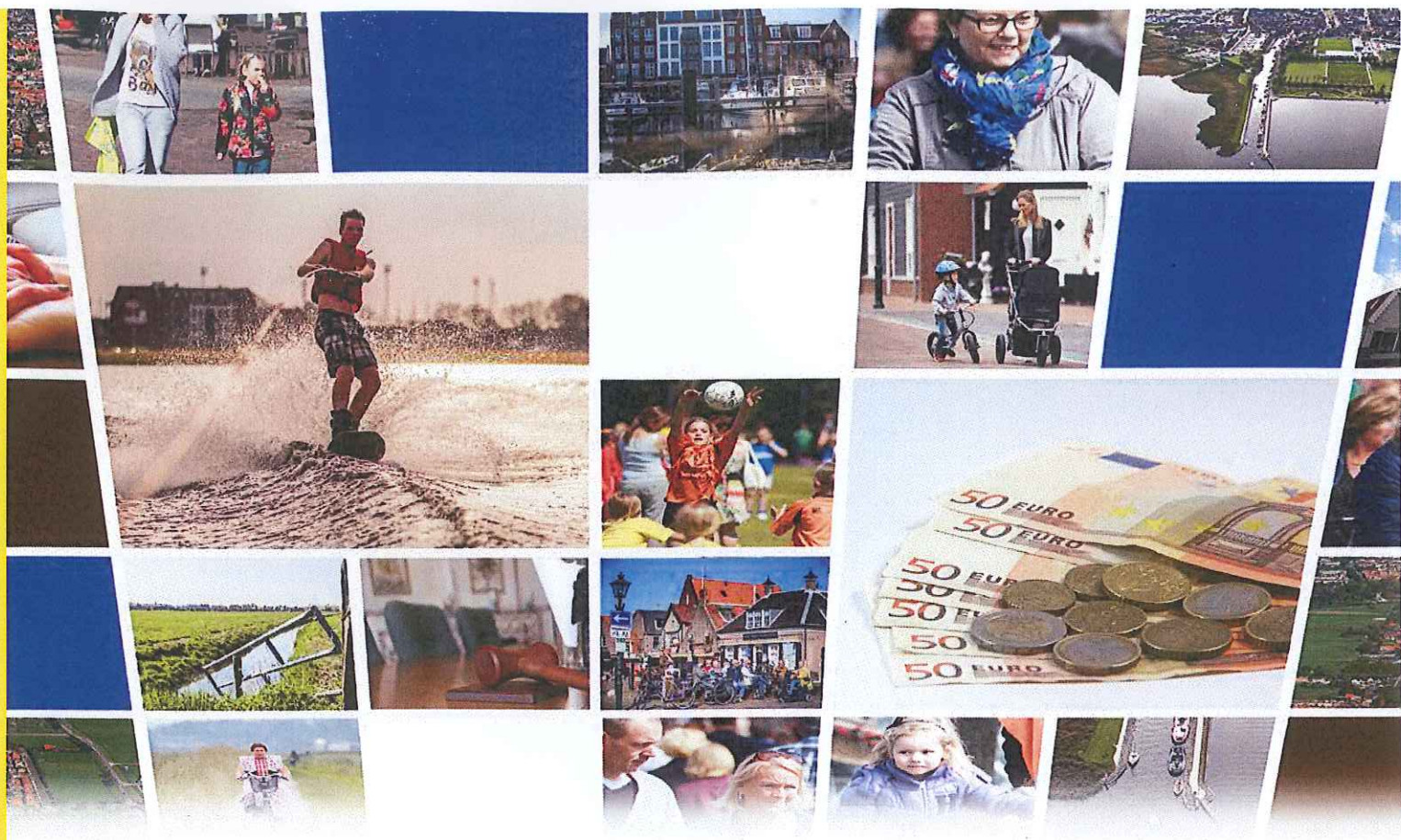

PROGRAMMABEGROTING 2016 - 2019

Gemeente
Bunschoten

Voorwoord

Aan de raad

De programmabegroting 2016-2019 is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten van de kadernota zoals die in de raad van 2 juli 2015 is vastgesteld en het begrotingsresultaat is in lijn met de verwachting van de kadernota.

We zien in deze begroting dat de belangrijke besluiten die de raad heeft genomen zijn vruchten afwerpen. Hierbij kan dan gedacht worden aan de vaststelling van de notitie weerstandsvermogen in de raad van mei 2015. De invulling van de bezuinigingstaakstelling die nagenoeg volledig is afgerond en het besluit tot invoering van precarioheffing op kabels en leidingen.

Voor het eerste sinds jaren zien we een algemene uitkering die toeneemt en Bunschoten als voordeelgemeente profiteert van positieve herverdeeldeffecten, dat ook tot uitdrukking komen in de ontwikkeling van het sociaal domein. De ontwikkelingen in het sociaal domein zijn nog volop in beweging. Het blijft spannend of we binnen de kaders van de budgetten kunnen blijven. Met de instelling van een egalisatiereserve sociaal domein, die groeit naar € 1,3 mln. ultimo 2019 is een buffer gevormd om mogelijke tegenvallers op te vangen.

De uitvoering van de toekomstvisie 2025 is een van de belangrijke speerpunten. De majeure projecten zijn geïnventariseerd. De gemeente is volop in ontwikkeling. Naast verkenningen die er zijn voor samenwerking met andere gemeenten op het gebied van de bedrijfsvoering en in het sociaal domein zal ook het positioneringsonderzoek van de gemeentelijke organisatie de aandacht vragen.

Door de wijzigingen in de begrotingsrichtlijnen BBV zal de programmabegroting de komende jaren wijzigen. Vanuit het Rijk wordt er gestreefd naar meer uniformering om vergelijking met andere gemeenten te vergemakkelijken met onder andere verplichte indicatoren. Een eerste aanzet voor de verplichte financiële indicatoren is nu al opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

De stijging van de lastendruk voor de gemiddelde burger blijft beperkt tot 1,9%. Hoewel de meeste tarieven slechts stijgen met 1% is dit voornamelijk het effect van een extra stijging van de rioolrechten met 4% waartoe besloten is bij de vaststelling van het gemeentelijk rioolbeheerplan in 2012.

Tot slot

De programmabegroting die voorligt biedt voldoende basis om de aan ambities van de gemeente Bunschoten zoals neergelegd in de Toekomstvisie 2025 uitvoering te geven. Wij gaan die uitdaging graag met u aan.

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. J.F.H. Jennekens

M. van de Groep

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Samenvatting en besluitvorming	3
Leeswijzer	4
1. Financiële positie	5
Financiële beschouwing	7
Totaaloverzicht programma's	9
2. Programmaplan	13
2.1 Algemeen bestuur	15
2.2 Openbare orde en veiligheid	21
2.3 Openbare Ruimte	29
2.4 Economische zaken	35
2.5 Onderwijs en Jeugd	39
2.6 Cultuur, sport en recreatie	51
2.7 Maatschappelijke ondersteuning	57
2.8 Duurzaamheid	67
2.9 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	75
2.10 Algemene dekkingsmiddelen en financiering	85
3. Paragrafen	91
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	93
3.2 Onderhoud kapitaalgoederen	101
3.3 Financiering	107
3.4 Bedrijfsvoering	113
3.5 Verbonden partijen	119
3.6 Lokale heffingen	125
3.7 Grondbeleid	137
4. Bijlagen	147
4.1 Kerngegevens	148
4.2 Overzicht directe en indirecte subsidies	149
4.3 Totaaloverzicht programmaonderdelen 2016	153

Samenvatting/besluitvorming

De raad van de gemeente Bunschoten, gelezen de inhoud van de programmabegroting 2016

Besluit:

- I tot het vaststellen van de programmabegroting 2016
- II akkoord te gaan met de tariefaanpassingen zoals opgenomen in de paragraaf lokale heffingen, waarvan de belangrijkste hieronder nog even worden genoemd:
Onroerende zaakbelastingen (niet-woningen)	1,00 %
Onroerende zaakbelastingen (woningen - eigenaren)	1,00 % *
Reinigingsrechten	1,00 % *
Rioolrechten (1,0% inflatie; 4% rioolbeheerplan)	5,00 % *
Marktgelden	1,00 %
Begraafrechten	2,00 %
Bouwleges	1,00 %
Overige belastingen, leges en rechten	1,00 %
- II akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering van de noodzakelijke investeringen in 2016.
- IV kennis te nemen van de ontwikkeling van het begrotingsresultaat in meerjarenperspectief, blijkend uit het overzicht op pagina 11.
- V de post onvoorzien vast te stellen op € 176.000, -.

*) zie pagina 136 voor de ontwikkeling van de lokale lastendruk

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 5 november 2015

de griffier,

de voorzitter,

Drs. E. Hoogstraten

M. van de Groep

Leeswijzer

In deze leeswijzer geven wij in grote lijnen aan hoe de programmabegroting is opgebouwd en welke informatie waar is te vinden.

Financiële positie

In hoofdstuk 1 wordt in grote lijnen de financiële positie van de gemeente toegelicht.

Programmaplan

Hoofdstuk 2 is het programmaplan waarin per programma een korte beschrijving is gegeven van het programma en de daarbij behorende beleidsonderdelen.

Per beleidsonderdeel worden twee-W-vragen uitgewerkt: “wat willen we bereiken” en “wat doen we ervoor” en worden waar mogelijk de indicatoren opgenomen. Aan het eind van het programma de derde W-vraag “Wat mag het kosten” bij het onderdeel financiën

Wat willen we bereiken?

Bij dit onderdeel worden de belangrijkste doelstellingen van het desbetreffende beleidsonderdeel opgesomd. De doelstellingen komen uit de voor dat onderdeel van belang zijnde beleidsnota's. Voor de vraag wat willen we bereiken is een belangrijke basis het coalitieakkoord “Samen kunnen we meer” en de ambities uit de toekomstvisie 2025.

Wat gaan we er voor doen?

Bij dit onderdeel worden de acties van het desbetreffende beleidsonderdeel opgesomd. Deze acties moeten voortvloeien uit de genoemde doelstellingen bij het onderdeel wat willen we bereiken. De volgorde van de acties moet dezelfde volgorde zijn dan de doelstellingen.

Aan het eind van het programma worden de lasten en baten per programmaonderdeel weergegeven met een toelichting op hoofdlijnen

Indicatoren

Uit het onderzoek naar het gebruik van de indicatoren is naar voren gekomen dat een aantal indicatoren niet relevant meer zijn en kunnen vervallen. Nieuwe indicatoren worden alleen nog opgenomen als ze voortvloeien uit beleidsnota's. Met ingang van de begroting 2017/2018 worden landelijk verplichte beleidsindicatoren ingevoerd. In het nieuwe onderzoek “Waar staat je gemeente” zijn indicatoren die we nu nog gebruiken vervallen. De vraagstelling is gewijzigd naar nieuwe inzichten. Dit heeft gevolgen voor de indicatoren in de begroting die op de uitkomsten van dit onderzoek zijn gebaseerd. Die kunnen niet meer worden geleverd. Vooruitlopend op die uitkomst zullen wij die indicatoren ook niet meer opnemen in deze programmabegroting.

Paragrafen

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing treft u informatie over de ontwikkeling van de reservepositie in relatie tot de risico's en een aantal nieuwe financiële indicatoren. In de paragraaf lokale lasten is het overzicht van de belastingen en rechten opgenomen en hoe de lokale lastendruk zich ontwikkelt. In de paragraaf grondbeleid worden de belangrijke ontwikkelingen binnen de grondexploitatie opgenomen en in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt vermeld hoe het staat met de verschillende beheersplannen en de ontwikkeling van de voorzieningen voor het groot onderhoud. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt de voortgang van de bezuinigingen gemeld.

Algemeen

Voor de ramingen van 2016 is geen inflatiecorrectie toegepast, omdat de budgetten prijspeil 2015 ook voldoende zijn voor 2016. Het meerjarenperspectief is opgesteld op basis van constante prijzen, dat wil zeggen prijspeil 2016. Belangrijke basis voor deze programmabegroting is de kadernota begroting 2016. Deze programmabegroting is in feite een technische uitwerking van de kaders zoals besloten bij de kadernota in de raad van 2 juli 2015. Verder is rekening gehouden met de ontwikkeling van de algemene uitkering in meerjarenperspectief naar aanleiding van de meicirculaire 2015. Ook zijn verwerkt de kapitaallasten zoals die naar voren komen uit de investeringen 2016 – 2019 en is rekening gehouden met de vrijval van kapitaallasten van bestaande investeringen.

1. Financiële positie

Financiële beschouwing

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven van de financiële positie van de gemeente voor de periode 2016-2019.

Basis vastgestelde kadernota begroting 2016-2019

Basis voor de opgestelde programmabegroting is de in de raad van 2 juli 2015 vastgestelde kadernota begroting 2016-2019. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingsresultaat aangegeven voor en na vaststelling van de kadernota. Daaruit blijkt dat het mogelijk is een structureel sluitende meerjarenbegroting 2016-2019 te presenteren.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
	(-=nadeel; bedragen x € 1.000,--)			
Resultaat kadernota (voor en na besluitvorming)	70	13	54	87
Werkelijk begrotingsresultaat	76	19	61	95
Extra toevoeging onvoorzien	6	6	7	8

De verschillen ten opzichte van de kadernota begroting 2016 zijn zo gering dat ze niet verder worden geanalyseerd en worden ook, evenals het resultaat na besluitvorming kadernota, toegevoegd aan de post onvoorzien. De toevoeging aan de post onvoorzien is ingegeven door een aantal onzekere ontwikkelingen die mogelijk nog financiële consequenties hebben. Genoemd zijn de effecten van de invoering van de Vennootschapsbelasting (VPB) en de uitkomst van de schouw op de formatie. Voor een totaalbeeld per programma wordt verwezen naar pagina 11.

Reservepositie

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de reservepositie van de gemeente. Basis voor het beleid met betrekking tot de reserves zijn de vastgestelde notitie reserves (2011) en notitie weerstandsvermogen (2015). In het coalitieakkoord "Samen kunnen we meer" is afgesproken het minimale weerstandsvermogen in de periode 2015-2018 met € 1 mln. te verhogen naar € 5 mln.. In de vastgestelde notitie weerstandsvermogen in de raad van mei 2015 zijn hiervoor belangrijke stappen gezet, waarbij vanaf 2018 ook structurele dekking is gevonden voor het op peil houden van de voorziening correctie boekwaarde gronden niet in exploitatie.

We zien in de ontwikkeling van de reservepositie dat de geraamde stand fors hoger is. Dit komt omdat de opbrengst van het heffen van precario op kabels en leidingen vooralsnog ook in de reserve algemene dienst wordt gestort. Dit heeft ook te maken met het voorzichtigheidsbeginsel deze middelen nog niet direct structureel in te zetten voor nieuw beleid. Omdat die inkomsten nog niet geheel zeker zijn, hebben wij de ontwikkeling van de reserve algemene dienst en grondexploitatie in beeld gebracht exclusief de opbrengst precario op kabels en leidingen. Ook dan blijkt dat de minimale stand van € 5 mln. wordt bereikt.

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling de reservepositie weergegeven.

Omschrijving (stand per ultimo van het jaar)	2016	2017	2018	2019
	(bedragen x € 1.000,--)			
Algemene reserve (excl. Precario)	3.806	3.948	4.046	4.140
Algemene reserve grondexploitatie	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal weerstandsvermogen (excl. Precario)	4.806	4.948	5.046	5.140
Opbrengst precario (cumulatief)	800	1.600	2.400	3.200
Totaal weerstandsvermogen (incl. Precario)	5.606	6.548	7.446	8.340
Bestemmingsreserves	838	994	1.435	1.891
Egalisatiereserves	555	427	319	209
Bovenplanse voorzieningen	214	374	831	902
Totaal	7.213	8.343	10.031	11.342

Een uitgebreid verloop van de ontwikkeling van de reserves treft u aan in de bijlage bij de paragraaf weerstandsvermogen.

Totaaloverzicht programmabegroting 2016-2019

Op de volgende twee pagina's treft u het totaaloverzicht aan.

Programmabegroting 2016 - 2019
Totaal uitgaven en inkomsten

	Rekening 2014	Begroting 2015	Raming begrotingsjaar 2016			Begrotingsjaar		
						2017	2018	2019
Omschrijving programma	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Algemeen bestuur	3.321	3.072	3.431	425	3.006	3.017	3.018	3.047
Openbare orde en veiligheid	1.424	1.448	1.481	0	1.481	1.538	1.522	1.518
Openbare ruimte	4.921	4.266	4.605	253	4.352	4.470	4.516	4.580
Economische zaken	46	40	262	188	74	43	39	39
Onderwijs en jeugd	2.285	4.428	4.698	455	4.243	4.116	3.967	3.952
Cultuur, sport en recreatie	2.614	2.439	3.038	526	2.512	2.509	2.396	2.387
Maatschappelijke ondersteuning	4.633	7.929	9.739	2.214	7.525	7.362	7.246	7.201
Duurzaamheid	859	883	3.801	2.745	1.056	908	892	893
Ruimtelijke ontwikkeling en volks- huisvesting	585	85	7.246	6.844	402	276	21	596
Sub-totaal programma's	20.688	24.590	38.301	13.650	24.651	24.239	23.617	24.213
Lokale heffingen	3.305	3.385	399	4.654	4.255	4.348	4.398	4.448
Algemene uitkering	14.615	19.495	14	19.695	19.681	19.529	19.512	19.583
Saldo financieringsfunctie	1.871	1.909	22	1.534	1.512	1.422	1.313	1.217
Overige alg dekkingsmiddelen	-181	274	-25	334	359	595	568	578
Sub-totaal alg. dekkingsmiddelen	19.610	25.063	410	26.217	25.807	25.894	25.791	25.826
Raming saldo baten en lasten	-1.078	473	38.711	39.867	1.156	1.655	2.174	1.613

	Rekening 2014	Begroting 2015	Raming begrotingsjaar 2016			Begrotingsjaar		
						2017	2018	2019
Omschrijving programma	Saldo	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Specificatie mutatie in reserves (last = storting ; bate = onttrekking)								
Verkeer, vervoer en waterstaat								
* Parkeergarage					0			
Economische zaken					0			
* Marktgeden	6	-12	12		-12	-12	-12	-12
Onderwijs en jeugd								
Cultuur, sport en recreatie					0			
Soc.voorz. en maatsch.dienstverl.					0			
* sociaal domein			55			-263	-471	-486
Volksgezondheid					0			
* Rioolrechten	-4	51		54	54	28	1	3
* Rioleringsbasis					0			
* Reinigingsrechten	12	92	27	221	194	88	83	82
* Begraafrechten	20	-52		22	22	24	37	37
* Onderhoudsrecht graven					0			
Ruimtelijke ord. en volkshuisvesting					0			
* Toekomstvisie	507			106	106	76		
* Grondexploitatie	242	-312		5	5		-250	-250
* Bovenwijkse voorzieningen	493	-269	398		-398	-515	-768	-192
* Startersleningen	6	49		49		49	49	49
* Stimulering- en vangnettening	38	42		41		41	41	41
Algemene dekkingsmidd.en financ.					0			
* Algemene dienst	-91	-52	1.206	50	-1.156	-1.165	-877	-877
* Lokale lasten					0			
* Tractiemiddelen								
Mutatie in de reserves	1.229	-463	1.698	548	-1.150	-1.649	-2.167	-1.605
Raming na mutatie in reserves	151	10	40.409	40.415	6	6	7	8
Resultaat	151							
Begrotingsresultaat	0	10	40.409	40.415	6	6	7	8

2. Programmaplan

2.1 Algemeen bestuur

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

Het is de taak en de wil om verantwoordelijkheid te nemen voor een sterk bestuurskrachtig gemeentebestuur dat betrouwbaar, betrokken, en transparant werkt aan de zelfstandigheid van de gemeente Bunschoten, ten dienste van de burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Bestuurlijk Bunschoten
- Dienstverlenend Bunschoten

Context en achtergrond

Bestuurlijk Bunschoten

De gemeente Bunschoten wil zich als een zelfstandige bestuurskrachtige gemeente presenteren. Begrippen als betrouwbaar, betrokken, transparant vormen daarin een belangrijk element. Bezinning op de strategische positie blijft gewenst. Daarbij is aandacht voor samenwerking op intergemeentelijke schaal, op provinciale schaal en op regionale schaal. Daarnaast zal verder vormgegeven worden aan de uitwerking van de Toekomstvisie 2025 en de samenwerking op het gebied van de bedrijfsvoering en zullen de geplande bezuinigingen moeten worden gerealiseerd. Dit is slechts een greep uit de vele grote opgaven waar de gemeente voor staat.

Dienstverlenend Bunschoten

De gemeente Bunschoten gaat voor kwalitatief goede dienstverlening aan burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties en andere gemeenten. Deze dienstverlening is snel, toegankelijk en digitaal. Medewerkers zijn deskundig, betrokken en vriendelijk.

Programma Dienstverlening

Tussen 2011 en 2015 heeft het Programma Dienstverlening plaatsgevonden. Hierin was onder andere aandacht voor het ontwikkelen van een Klantcontactcentrum (KCC), kanaalsturing naar het digitale loket, het werken aan basisregistraties en het invoeren van organisatiebreed digitaal en zaakgericht werken. Eind 2014 is dit programma afgesloten. De meeste projecten zijn afgerond, en de overige projecten zijn in de organisatie ingebed.

KCC

Het KCC heeft als doel een centrale toegangspoort tot de gemeente te vormen waar burgers, bedrijven en andere organisaties via alle kanalen (telefoon, balie, post, e-contact) terecht kunnen. Doel is dat de afhandeling van klantvragen in de meeste gevallen direct kan plaatsvinden, om daarmee onnodig doorverbinden te voorkomen. In de afgelopen jaren zijn verschillende taken aan het KCC toegevoegd, waaronder de postverwerking en publiekszaken. Hierdoor zijn KCC-medewerkers breder en efficiënter inzetbaar en is het team minder kwetsbaar.

Digitalisering

In de afgelopen jaren is een goede start gemaakt met kanaalsturing: de klant verleiden om online zaken te doen met de gemeente. Dit is handiger voor de burger (tijd- en plaatsonafhankelijk zaken regelen) en goedkoper voor de gemeente. Hiervoor zijn al veel processen gedigitaliseerd. Het internet is door de gemeente aangewezen als voorkeurskanaal en er is een gemeente-app geïntroduceerd. Mede hierdoor zijn de digitale aanvragen tussen mei 2012 en mei 2013 met 135% gestegen! De komende jaren zal de digitalisering geïntensiveerd worden om de doelstellingen van minister Plasterk te behalen: in 2017 moeten burgers alle zaken met de gemeente digitaal kunnen afhandelen. Er zal worden gewerkt vanuit het adagium: digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet.

Waarstaatjegemeente.nl

Door deelname aan het tweejaarlijkse onderzoek 'Waarstaatjegemeente.nl' krijgt de gemeente inzicht in de beoordeling van de burger over de gemeente. Tot en met 2014 werd dit gedaan a.d.h.v. zes zogenaamde burgerrollen (kiezer, wijkbewoner, klant, onderdaan, partner, belastingbetaler). Vanaf 2016 gaat het onderzoek in nieuwe stijl verder aan de hand van vijf maatschappelijke thema's:

- Veiligheid
- Woon- en leefklimaat
- Relatie tussen burgers en bestuur
- Directe dienstverlening
- Gezondheid, welzijn en zorg

Hierdoor zijn de oude indicatoren voor een deel verdwenen en zal vanaf 2016 met een nieuwe set indicatoren worden gewerkt die in de begroting 2017 worden verwerkt.

Kaderstellende beleidsnota's

- Toekomstvisie Bunschoten 2025: Gemeente Bunschoten zijn we samen!
- Nota Kerntakendiscussie 2014
- Coalitieakkoord ChristenUnie- CDA 2014- 2018 *Samen kunnen we meer*
- *Bunschoten, altijd Dienstverlenend!* "Dienstverleningsvisie 2011- 2015 & uitvoeringsprogramma 2011-2013
- Tussentijdse evaluatie programma dienstverlening, 24 april 2013
- Uitvoeringsprogramma dienstverlening 2013- 2015
- Afronding programma Dienstverlening, november 2014
- Memo Doorontwikkeling online omgeving en doelstellingen digitale dienstverlening tot en met 2017, september 2014

Beleidsonderdeel Bestuurlijk Bunschoten

Wat willen we bereiken?

- 1) **Een sterk gemeentebestuur:** De inwoners van Bunschoten kunnen rekenen op een sterk gemeentebestuur dat betrouwbaar, betrokken, en transparant werkt.
- 2) **We blijven in gesprek met onze inwoners, bedrijven en instellingen:** Er is sprake van een continue dialoog tussen de gemeente en inwoners, bedrijven en instellingen.
- 3) **Bewustzijn van onze positie in de regio:** We zijn ons bewust van onze sterke en zwakke kanten en van onze positie in de regio. We zijn een plezierige samenwerkingspartner.
- 4) **Een optimaal functionerende raad:** Het college werkt samen met de raad en zijn griffie, waarbij er ruimte is voor inbreng van alle raadsfracties.

Wat gaan we er voor doen?

1. **Een sterk gemeentebestuur:** De gemeente geeft actief vorm aan een transparant bestuur, open communicatie en actieve participatie
2. **We blijven in gesprek met onze inwoners, bedrijven en instellingen:** We zijn en blijven meer en meer in contact met de inwoners, bedrijven en instellingen om samen beleid te vormen. Dit kan in de vorm van themabijeenkomsten met politiek/burger, maar ook in de beleidsvoorbereiding. Door de raadscommissies worden diverse werkbezoeken aan instellingen in de Bunschoter samenleving gebracht.
3. **Bewustzijn van onze positie in de regio:** We blijven kritisch naar onszelf kijken en ons bezinnen op de strategische positie in de regio. We zorgen ervoor dat de taken zo dicht mogelijk bij de gemeente blijven. De gemeente werkt samen met een beperkt aantal, bij voorkeur gelijkwaardige, partners en heeft een goede relatie met de samenwerkingspartners. Ook met de (buur)gemeenten waar we niet (intensief) mee samenwerken, hebben we een goede relatie.
4. **Een optimaal functionerende raad:** Het college geeft de raad de informatie die nodig is om zijn taak goed uit te kunnen oefenen, zoals informatie over de budgetcyclus. Via de tussentijdse rapportage, begroting en rekening wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de beleidsprogramma's aan de hand van de opgestelde jaaragenda. De griffie ondersteunt en adviseert de raad gevraagd en ongevraagd, zodat deze optimaal kan functioneren.

Beleidsonderdeel Dienstverlenend Bunschoten

Wat willen we bereiken?

1. **Eén toegang:** De gemeente Bunschoten biedt haar burgers één duidelijke ingang (KCC) voor alle aanvragen, verzoeken, meldingen en klachten. Hier worden zoveel mogelijk vragen in één keer juist en volledig beantwoord.
2. **Digitalisering:** Zoveel mogelijk zaken met de gemeente gaan digitaal. Het gebruik van het digitale loket wordt gestimuleerd. Uitgangspunt is: digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet.
3. **Zaakgericht werken:** Organisatiebreed wordt zaakgericht en digitaal werken ingevoerd.
4. **Mijnoverheid.nl:** Inwoners en bedrijven krijgen via een koppeling met mijnoverheid.nl inzicht in hun lopende zaken bij de gemeente en kunnen de status van hun zaak volgen.
5. **Lean werken:** Sturen op kostenreductie door belangrijke processen lean en mean te maken. Medewerkers en management zijn zich bewust dat zij gaan sturen op het verkorten van doorlooptijden, effectieve werkprocessen, hergebruik van gegevens (basisregistraties) en het vereenvoudigen van processen.
6. **Eenmalige gegevensverstrekking:** Burgers en bedrijven geven hun gegevens slechts één keer door bij de gemeente of bij een andere overheidsinstantie. Gegevens die al bekend (kunnen) zijn, worden niet meer gevraagd.
7. **Monitoring:** We blijven onze dienstverlening monitoren om te weten hoe burgers en bedrijven de gemeente Bunschoten beoordelen en waar ze staat ten opzichte van andere gemeenten.

Wat gaan we er voor doen?

- › **Eén toegang:** De KCC-medewerkers blijven toerusten zodat zij zich steeds integraler kunnen inzetten. Optimaliseren informatievoorziening. Blijven stimuleren van het 14033-nummer.
- › **Digitalisering:** Kanaalsturing is een blijvend aandachtspunt. Een belangrijk middel is de ontwikkeling van een zogenaamde toptakenwebsite. Uitgangspunt is dat de website niet langer in de eerste plaats een digitaal *archief* is, maar om digitale *dienstverlening* gaat. De vraag van de klant staat centraal. De website wordt ieder jaar gecheckt op webrichtlijnen. Voor burgers met minder digitale vaardigheden worden vanaf begin 2016 ter ondersteuning cursussen aangeboden. Daarnaast is het van uiterst belang dat we ook onze interne processen aanpakken en digitaal gaan inrichten. In 2016 zal opnieuw een grondige inventarisatie plaatsvinden van de hoeveelheid en de aard van de digitale aanvragen van producten en diensten van de gemeente.
- › **Zaakgericht werken:** Collega's ondersteunen en faciliteren tot nieuwe manier van werken
- › **Mijnoverheid.nl:** Zodra de koppeling met mijnoverheid.nl in gebruik genomen kan worden, zullen burgers hier actief over worden geïnformeerd.
- › **Lean werken:** De introductie van het zaakgericht werken versterkt de noodzaak tot het hergebruik van gegevens en het effectiever herinrichten en vereenvoudigen van processen.
- › **Eenmalige gegevensverstrekking:** Introductie zaakstelsel, waar diverse basisregistraties aan worden gekoppeld
- › **Monitoring:** De gemeente blijft deelnemen aan onderzoeken en benchmarks om de dienstverlening te monitoren. Via het zaakstelsel kunnen de hoeveelheid en de aard van klantcontacten worden gemonitord zodat personeel effectiever kan worden ingezet.

Indicatoren beleidsonderdeel Bestuurlijk Bunschoten

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Nul- meting (2007)	Werk- elijk 2014	Streefwaarden			
					2016	2017	2018	2019
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad		3		3		3

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

** Betreft een twee jaarlijks onderzoek*

Indicatoren beleidsonderdeel Dienstverlenend Bunschoten

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Nul- meting (2007)	Werk- elijk 2014	Streefwaarden			
					2016	2017	2018	2019
aantal inwoners dat gebruik maakt van digitale producten/diensten	E	SIMkassa		577	900	1.000	1.100	1.200
% brieven dat is afgehandeld binnen de afgesproken servicenorm)	P	Middelen	97**	90***	97	97	97	97

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

*** Dit betreft een inschatting*

**** In 2012 83% (halverwege 2013 is de servicenorm van 8 naar 4 weken gegaan)*

Financiën

Programma Algemeen bestuur (bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten						
programmaonderdeel						
Bestuurlijk Bunschoten	3.028	2.785	2.785	2.796	2.797	2.823
Dienstverlenend Bunschoten	722	705	646	646	646	649
Totaal lasten	3.750	3.490	3.431	3.442	3.443	3.472
Baten programmaonderdeel						
Bestuurlijk Bunschoten	53	53	55	55	55	55
Dienstverlenend Bunschoten	376	365	370	370	370	370
Totaal baten	429	418	425	425	425	425
Saldo programmaonderdeel						
Bestuurlijk Bunschoten	2.975	2.732	2.730	2.741	2.742	2.768
Dienstverlenend Bunschoten	346	340	276	276	276	0
	0	0	0	0	0	0
Totaal saldo	3.321	3.072	3.006	3.017	3.018	3.047

De totale lasten binnen het programma algemeen bestuur dalen in 2016 door de doorgevoerde bezuiniging op de dienstverlening. De mutaties in de meerjarenbegroting hebben vooral te maken met verkiezingen die in de betreffende jaren worden gehouden. In 2017 is ook de vervanging van de stembokjes (€ 5.000,--) opgenomen.

De ontwikkeling van de baten geven geen aanleiding tot een verdere toelichting.

2.2 Openbare orde en veiligheid

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente wil een leefbare omgeving bieden, waarin het veilig wonen, werken en uitgaan is en waarin de brandweer en crisisbeheersingsorganisatie continu paraat is.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Brandveilig Bunschoten
- Sociaal veilig Bunschoten

Context en achtergrond

Brandveilig Bunschoten

Een brandveilig Bunschoten vraagt een organisatie op het gebied van veiligheid en brandweer die op een professionele, actieve, open en door de burgers gewaardeerde en gerespecteerde wijze uitvoering geeft aan de taken die tot de brede veiligheidsketen behoren. Begrippen als pro-actie, preventie (waaronder stimulerende preventie), preparatie, repressie en nazorg staan hierbij centraal. De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) voert sinds 2010 voor de gemeente Bunschoten, op grond van de gemeenschappelijke regeling, deze wettelijke- en/of collectieve basistaken uit. De gemeente en de VRU hebben de onderlinge afspraken vastgelegd in een “taakuitvoeringsovereenkomst 2015”. Hierin is ook opgenomen dat de VRU, als onderdeel van het individueel gemeentelijk pluspakket, extra uren beschikbaar stelt voor de functie van postcommandant.

Voor de periode 2016 tot en met 2019 zullen de gemeente en de VRU een nieuwe taakuitvoeringsovereenkomst (TUO) afsluiten.

Sociaal veilig Bunschoten

Veiligheid is iets waar elke inwoner en bezoeker van onze gemeente recht op heeft. Om deze veiligheid te garanderen werken veel verschillende partijen samen, zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie en het Openbaar Ministerie en natuurlijk de inwoners zelf. Voor een effectief veiligheidsbeleid is tussen deze verschillende partijen een juiste en goed op elkaar afgestemde samenwerking nodig. De regie hierop ligt bij de gemeente, maar dit kunnen en doen we vanzelfsprekend niet alleen. De gemeente speelt bij de veiligheid daarom in op een integrale aanpak, waarbij de verschillende veiligheidsprofessionals, inwoners en de gemeente gezamenlijk werken aan de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente.

Hoe we als gemeente invulling geven aan deze integrale aanpak staat genoemd in de Nota integrale veiligheid 2015-2018. Kort samengevat bevat de nota Integrale Veiligheid alle facetten van het gemeentelijke veiligheidsbeleid. De afgelopen jaren zijn er vanuit de vorige nota integrale veiligheid veel goede dingen bereikt en deze lijn willen we in de toekomst graag voortzetten. Voor de periode 2015-2018 is er daarom een nieuwe nota opgesteld, waarin onze doelen en kaders voor de komende jaren zijn uitgezet.

Uiteraard zetten we ook onze activiteiten op het gebied van andere veiligheidsthema's voort, voeren we wettelijke taken uit en reageren we op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving. We maken continu de afweging welke inzet we op welk gebied moeten plegen. Hierin spelen de beschikbare middelen, de doorlooptijd, het gewenst kwaliteitsniveau en de urgentie vanuit het bestuur en de samenleving een nadrukkelijke rol.

Kaderstellende beleidsnota's

De volgende plannen en beleidsnota's zijn van toepassing binnen het thema Openbare orde en Veiligheid:

- Beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht, voor de periode 2016 – 2019
- Handboek bevolkingszorg gemeentelijke crisisbeheersing 2.0
- Draaiboeken hulpverleningsorganisaties
- Regionaal dekkingplan 2.0
- Nota Integrale Veiligheid
- Convenant veilig uitgaan
- Convenant veiligheid sportpark De Westmaat
- Nota Integrale Handhaving
- Evenementenboek brandweer
- Evenementenbeleid
- Verkeerscirculatieplan De Westmaat
- Terrassennota, Horecanota, Standplaatsennota

Beleidsonderdeel Brandveilig Bunschoten

Wat willen we bereiken?

- 1) De Veiligheidsregio Utrecht voert de wettelijke- en collectieve taken uit op het bestuurlijk gewenst niveau.
- 2) Een grondig geprepareerde brandweerrepressie, risico- en crisisbeheersing.
- 3) De brandweer-prestatie voor de burger nog verder verbeteren: minder incidenten en eerder ter plaatse.

Wat gaan we er voor doen?

- › Actueel houden van relevante planvorming, zoals het Dekkingplan 2.0, het Handboek Bevolkingszorg Gemeentelijke Crisisbeheersing 2.0 en incidentbestrijdingsplannen op basis van het regionaal/gemeentelijk risicoprofiel.
- › Opleiden en trainen van het lokale kernteam en het inlichten/informereren van de overige medewerkers in de gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie.
- › Efficiëntere materieel verdeling voor eerste uitruk, slagkracht en specialismen.
- › De inzet van brandweereenheden bepalen aan de hand van operationele grenzen (snelste eerst!).
- › Het invoeren van één veiligheidsniveau; daarbij vasthouden aan wettelijke opkomsttijden.
- › Meer aan stimulerende preventie doen; wij willen brand voorkomen en eerder laten ontdekken. Per saldo: méér veiligheid voor de burger

Omschrijving	E P	Bron	Nul- meting (2010)	Werk- elijk 2014	Streefwaarden			
					2016	2017	2018	2019
Aantal uitrukken	E	*	147	128	150	145	140	135
Met hoeveel procent is het aantal loze meldingen gedaald t.o.v. 2010	P	Idem	36 (absoluut getal)	27%	25%	30%	35%	40%
Hoeveel procent van de repressieve functionarissen heeft 100% van de kritische oefenkaart gehaald	P	Idem	100	100	100	100	100	100
Hoeveel procent van de repressieve functionarissen heeft de verplichte leergang voor de betreffende functies(s) afgerond	P	Idem	100	100	100	100	100	100
Hoeveel procent van de aangevraagde Wabo-adviezen is binnen de hiervoor gestelde termijn afgegeven	P	Idem	100	100	100	100	100	100
Bij hoeveel procent van de geplande controles op afgegeven gebruiksvergunningen/gebruiksmeldingen heeft een controle plaatsgevonden?	P	Idem	100	100	100	100	100	100

* jaarverslag brandweer veiligheidsregio Utrecht (VRU)
E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Toelichting indicatoren

Aantal uitrukken

Dit betreft het aantal uitrukken wat we gemiddeld over een jaar hebben, dit cijfer is nooit vast maar kan per jaar variabel zijn.

Loze uitrukken

Dit betreft meldingen die zijn veroorzaakt uitsluitend door brandmeldinstallaties die zijn aangesloten op het Openbaar Meldkamer Systeem (OMS) van de regionale alarmcentrale van de brandweer. De brandweer probeert door beïnvloeding dit aantal terug te dringen. In 2015 zijn maatregelen doorgevoerd, opdat het aantal loze meldingen de komende jaren verder kan dalen.

Aantal uitgevoerde controles

Dit betreft het aantal uit te voeren controles volgens het vastgestelde preventie activiteitenplan voor de gebouwen met een gebruiksvergunning of een gebruiksmelding. Dit is gebaseerd op het aantal afgegeven gebruiksvergunningen, c.q. ingediende gebruiksmeldingen.

Beleidsonderdeel Sociaal veilig Bunschoten

Wat willen we bereiken?

De komende jaren staan er verschillende doelen op het programma m.b.t. de veiligheid in de gemeente Bunschoten. Zo zullen we inzetten op de al eerder genoemde prioriteiten uit het integraal veiligheidsplan, maar houden we tegelijkertijd ook de andere veiligheidsgebieden goed in de gaten.

- 1) Veilige omgeving voor wonen en werken
- 2) Blijvende aandacht voor de veiligheid en leefbaarheid in het uitgaansgebied
- 3) Aandacht voor de veiligheid van evenementen
- 4) Het bestrijden van alcohol- en drugsmisbruik
- 5) Toezicht & Handhaving

Wat gaan we er voor doen?

- 1) Het uitvoeren van de Nota integrale veiligheid 2015 - 2018. In deze nota staan naast specifieke projecten de prioritering die de politie in acht moet nemen. Uitgangspunt is het vergroten van de veiligheid in en om de woning, bedrijven en instellingen, evenals het verminderen van onveiligheidsgevoelens en het vergroten van de sociale weerbaarheid.

Het verminderen van inbraak- en voertuigcriminaliteit door meer aandacht van de politie voor zichtbaar toezicht, voor het verbeteren van de aangiftebereidheid van (pogingen tot) inbraken in woningen of auto's en voor voorlichting over inbraakpreventie.

- 2) Ook de komende periode behouden we onze aandacht voor het uitgaansgebied. Horeca draagt bij aan de levendigheid en de aantrekkelijkheid van Bunschoten. Tegelijkertijd gaan horeca-activiteiten soms gepaard met klachten van omwonenden en overlast. Het gaat dan om geluidsoverlast en aantasting van de veiligheid door het uitgaanspubliek. Om een veilige en prettig uitgaansgebied te behouden is toezicht op uitgaansgelegenheden van belang. Het gaat dan om controle op naleving van de openingstijden, drankgebruik op straat, geluidsoverlast en verstoring van de openbare orde door het uitgaanspubliek.
- 3) De aandacht voor evenementenveiligheid is de laatste tijd volop in het nieuws. De afgelopen jaren hebben zich in het land diverse incidenten afgespeeld op evenementen. De overheid heeft in reactie daarop verschillende ontwikkelingen in gang gezet. De landelijke Handreiking Evenementenveiligheid biedt nu een kader. De volgende stap is het versterken van het proces en de professionals die het werk moeten doen. Hier zal ook binnen de gemeente Bunschoten aandacht aan worden besteed.
- 4) Strikte handhaving van het verbod op alcoholconsumptie in de openbare ruimte en het geven van voorlichting. Strikte handhaving van het blowverbod. Dealers die voor bevoorrading zorgen worden opgespoord.
- 5) De Boa's zijn belast met de toezicht en handhaven van de openbare ruimte. Met het inzetten van de boa's is er meer handhaving in de directe leefomgeving van de inwoners. Daarnaast wordt er in het kader van de toezicht & handhaving met veel veiligheidspartners samengewerkt. Voorbeeld hiervan is de samenwerking met de politie bij het veilig houden van het uitgaansgebied. De commissie Bestuur en Middelen wordt periodiek over de werkzaamheden van de Boa's geïnformeerd.

Indicatoren beleidsonderdeel Sociaal veilig Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Nul- meting (2013)	Werk- elijk 2014	Streefwaarden			
					2016	2017	2018	2019
Rapportcijfer veiligheidsgevoel*	E	Integrale Veiligheids-monitor	7,6		7.7		7.8	
Aantal woninginbraken	E	Politie-gegevens	64	67	59	57	55	
Aantal aangiffen overlastsituaties door omwonenden*	E	Integrale Veiligheids-monitor	26		23		20	
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van te hard rijden*	E	Idem	17,3			<17,3		
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van parkeeroverlast*	E	Idem	16,9			<16,9		
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van hondenpoep*	E	Idem	14,5			<14,5		
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van agressief rijgedrag*	E	Idem	3,6			<3,6		
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van rommel op straat*	E	Idem	3,6			<3,6		
Percentage aantal inwoners dat aangeeft veel overlast te ervaren van drugsgebruik en drugshandel*	E	Idem	3,4			<3,4		
Aantal meldingen van jongerenoverlast	E	Politie-gegevens	58	60	56	54	52	

Indicatoren beleidsonderdeel Sociaal veilig Bunschoten

E=effectindicator en P= prestatie-indicator

* Betreft een tweejaarlijks onderzoek

Meer informatie over de aanpak van de indicatoren is te vinden in de Nota integrale Veiligheid 2015-2018. In het aangekoppelde uitvoeringsplan is per prioriteit een uitvoeringstabel opgenomen. In deze uitvoeringstabellen staat schematisch beschreven welke instrumenten en activiteiten bijdragen aan de geformuleerde doelstellingen, wie de actoren zijn en wat de planning is.

Overige zaken

De gemeente kent op het terrein van veiligheid een groot aantal wettelijke taken en bevoegdheden om zorg te dragen voor de Openbare orde en Veiligheid. Om een beeld te geven om wat voor soort taken en bevoegdheden dit gaat, volgen hieronder op verschillende veiligheidsgebieden een aantal voorbeelden.

Op het gebied van geweld en overlast

- Opleggen huisverbod bij huiselijk geweld: bij huiselijk geweld kan de burgemeester een huisverbod van maximaal 28 dagen opleggen.
- Toepassen BOPZ: De wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen regelt wanneer iemand onvrijwillig mag worden opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis.
- Deelname aan de pilot bestuurlijke informatie justitiabelen: Hierbij gaat het om het verstrekken van informatie aan burgemeesters over vrijkomende gedetineerden die ernstige gewelds- en zedendelicten gepleegd hebben om maatschappelijke onrust te voorkomen. Dit is belegd bij het coördinatiepunt nazorg ex-gedeteneerden in het Veiligheidshuis.
- Toepassen van de Overlastwet: Met deze wet kan langdurige en ernstige overlast van groepen en individuen worden aangepakt.
- Aangescherpt coffeeshopbeleid: Wetgeving is aangescherpt. De gemeente voert de regie op de implementatie en handhaving van het 'Besloten club criterium en 'Ingezetenen van Nederland criterium' (gereed 1 januari 2013) en op het 'Afstandscriterium' (gereed op 1 januari 2014).

Op het gebied van integriteit/ordening gaat het om het toepassen van de:

- Drank en Horecawet: De doelstelling van deze wet is het voorkomen van gezondheidsschade en verstoring van de openbare orde door alcoholgebruik.
- Gemeentewet Drank en horecawet bij extreme situaties: Gemeenten hebben extra mogelijkheden om op lokaal niveau beter invulling te geven aan het alcoholbeleid, met name om overmatig alcoholgebruik onder jongeren tegen te gaan.
- Opiumwet: Het bezit van verdovende middelen is verboden. In Nederland is dit geregeld in de Opiumwet. De regelgeving omtrent coffeeshops is hierin ook opgenomen.
- Wet BIBOB: De Wet ter Bevordering Integriteit Beoordelingen door het Openbaar Bestuur (BIBOB), maakt het mogelijk om ongewild faciliteren door de overheid van criminele organisaties tegen te gaan.

Op het gebied van de leefomgeving en openbare orde

- Toepassen van de APV (algemene plaatselijke verordening): Deze bijzondere wetgeving, gemaakt en uitgevaardigd door de gemeente passen we o.a. toe bij circussen/kermissen, evenementen, vuurwerk, prostitutie, overlast, geluidshinder.
- Voetbalwet: Wet bestrijding maatregelen voetbalvandalisme en ernstige overlast. In de wet staan maatregelen tegen mensen die steeds weer ernstige overlast veroorzaken. Dat kan overlast op straat zijn van groepen of individuen, maar ook voetbalvandalisme kan met deze wet worden aangepakt.
- Artikel 175 Gemeentewet: In geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen of zware ongevallen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de burgemeester bevoegd alle bevelen te geven die hij ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig acht.

Op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing

- Wet Veiligheidsregio's heeft als centraal doel de rampenbestrijding en crisisbeheersing te verbeteren.
- Wettelijke taken op het terrein van vergunningverlening, controle en integrale handhaving

Financiën

Programma Openbare orde en veiligheid

(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten						
programmaonderdeel						
Brandveilig Bunschoten	1.074	1.071	1.099	1.156	1.140	1.136
Sociaal veilig Bunschoten	361	377	382	382	382	382
Totaal lasten	1.435	1.448	1.481	1.538	1.522	1.518
Baten programmaonderdeel						
Brandveilig Bunschoten	3					
Sociaal veilig Bunschoten	8					
Totaal baten	11	0	0	0	0	0
Saldo programmaonderdeel						
Brandveilig Bunschoten	1.071	1.071	1.099	1.156	1.140	1.136
Sociaal veilig Bunschoten	353	377	382	382	382	382
Totaal saldo	1.424	1.448	1.481	1.538	1.522	1.518
Investerings (x € 1,--)						
Renovatie brandweerkazerne		883.000	1.517.000			
		883.000	1.517.000			

De stijging van de lasten binnen dit programma zijn volledig toe te schrijven aan de stijging van de kapitaallasten voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne. In totaal is een krediet beschikbaar gesteld van € 2,4 mln. Een deel was al in 2015 geraamd. Het restant is in 2016 opgevoerd.

2.3 Openbare Ruimte

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder M. Nagel en W. Heinen)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten draagt zorg voor een goede bereikbaarheid en een veilige, schone en goed onderhouden openbare ruimte, die bijdraagt aan de leefbaarheid van de gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Bereikbaar Bunschoten
- Groen Bunschoten

Context en achtergrond

Bereikbaar Bunschoten

Dit programma heeft betrekking op het onderdeel wegen, verkeer en aanverwante openbare ruimte binnen de gemeente Bunschoten. Hieronder vallen onderdelen zoals: advisering en regulering verkeer (parkeren, verkeersmaatregelen, verkeersbesluiten en weginrichting), grote infrastructurele projecten, bruggen, de gemeentelijke rol in het openbaar vervoer, fietsmaatregelen, openbare verlichting, wegmeubilair, bermverhardingen en beheer en onderhoud van het wegennet.

Groen Bunschoten

Onder het programma groen vallen de onderwerpen: bomen, plantsoenen en spelen. Zowel de advisering, werkvoorbereiding als uitvoering, onderhoud en instandhouding worden hierin uitgevoerd. Het beleid in hoofdlijnen worden gevormd door het Groenbeleidsplan (2015-2025) en het Spelenbeleid (2012-2022). Dit beleid is nader uitgewerkt in verschillende beleidsnota's, waarin de ambities, het onderhoudsniveau en eventuele inrichtingseisen met financiële kaders zijn opgenomen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP 2013 – 2017)
- Beheerplan onderhoud wegen (Geactualiseerd 2013)
- Parkeerbeleid Spakenburg (2008)
- Parkeerbeleidsplan (2010, met verfijningsbesluiten)
- Bruggen beheerplan 2014-2020
- Beleidsplan gladheidsbestrijding (2015-2020)
- Verlichtingsbeleid (2014-2023)
- Studie verkeersnetwerk (2010)
- Groenbeleidsplan (2015-2025)
- 2e Herzien snippergroenbeleid (2013)
- Nota spelenbeleid "Spelen Natuurlijk!? Nu en in de toekomst" (2012-2022)
- Beleidsnotitie Waardevolle bomen en boomstructuren (2014)

Beleidsonderdeel Bereikbaar Bunschoten

Wat willen we bereiken?

- 1) De openbare ruimte veilig, schoon en heel houden en kleine gebreken vlot oplossen. De verkeersveiligheid op peil houden, en verkeersonveilige plaatsen veiliger maken. De parkeervoorzieningen aanpassen aan de (toekomstige) behoefte, en daarvoor waar nodig verder reguleren. De bereikbaarheid waarborgen via openbaar vervoer voorzieningen en fietsvoorzieningen, en met een functioneel en sociaal veilig en verkeersveilig wegennet.
- 2) Bij overleggen met de provincie en vervoerders maakt de gemeente zich sterk voor behoud en verbetering van het openbaar vervoer in de gemeente.

Wat gaan we er voor doen?

- › Snel Herstel (openbare ruimte)
Met behulp van het bestaande meldsysteem worden kleine gebreken in de openbare ruimte verzameld en door de gemeente binnen enkele dagen verholpen. Ook het “kapitaalgoed wegnemen en bruggen” wordt door de buitendienst beheerd en onderhouden, als het gaat om kleine gebreken. Daarnaast wordt het meldsysteem van Snel Herstel gebruikt om werkverzoeken van burgers en bedrijven aan de gemeente te registreren en te managen, en schades en vandalisme bij te houden. De ambtelijke kosten voor het verlenen van diensten aan de organisatie van volksfeesten en evenementen zijn voor zover mogelijk al met ingang van 2015 volledig doorberekend aan de organisatoren. Ten slotte wordt de buitendienst steeds meer ingeschakeld voor het melden van handhavingszaken in de openbare ruimte.
- › Openbare verlichting (openbare ruimte)
Met de openbare verlichting wordt verkeersveiligheid en sociale veiligheid geboden en wordt bijgedragen aan een goede bereikbaarheid. Bij vervanging van openbare verlichting worden moderne milieubesparende technieken toegepast, die op de lange termijn tot beperking van kostenstijgingen leiden zonder onder de verlichting normen te raken (dat wil zeggen zonder dat het ten koste gaat van sociale en verkeersveiligheid).
De vervanging van oude masten wordt uitgevoerd met het door CityTec opgestelde tienjarenplan. Binnen deze planperiode wordt het achterlopend onderhoud in het verlichtingsbestand voor zo ver nodig ingelopen en beschikken wij over energiezuinige verlichting.
Nieuwe lichtmasten komen vanaf 2015 in eigendom bij de gemeente, waarmee op den duur het areaal in handen komt van de gemeente.
- › Bereikbaarheid (verkeer)
De gemeente neemt deel aan afstemmingsbijeenkomsten waarin de mobiliteit van het verkeer op de rijkswegen A1-A28-A27 en het onderliggende wegnnet in de regio Eemland en de provincie Utrecht op de agenda staan. Met het deelnemen aan de regionale bijeenkomsten wordt voortdurend aandacht gevraagd voor een goede doorstroming van het verkeer naar de economische kerngebieden, de scholen en de ziekenhuizen. Het bedrijfsleven en de middenstand in Bunschoten profiteert mee van een goede regionale infrastructuur.
De meeste projecten op het grondgebied van buurgemeenten (planperiode tot 2020) hebben een positief effect op de mobiliteit van het verkeer van en naar Bunschoten. Parallel aan het VERDER programma is in de tweede helft van 2015 door de provincie in overleg met de gemeente een rotonde in de Nijkerkerweg gerealiseerd op de kruising met de Zevenhuizerstraat/Groeneweg. In 2016 moet de financiële bijdrage voor de rotonde worden voldaan. De gemeente is vertegenwoordigd in overleggen met Rijkswaterstaat en Provinciale waterstaat over de ontwikkeling van het knooppunt Hoevelaken, de verbredingen van de rijkswegen rond Amersfoort, en het groot onderhoud aan de provinciale wegen. De effecten daarvan zijn op lange termijn merkbaar.
- › Verkeersveiligheid (verkeer)
Aan de hand van het Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid Provincie Utrecht 2015-2018 wordt nauw samengewerkt met de provincie en buurgemeenten. Hiermee wordt de effectiviteit van de verkeerseducatie op lokaal niveau vergroot. Gemeenten hebben het beste zicht op de lokale verkeersknelpunten. En de gemeenten kunnen op basis daarvan aangeven welke problemen om een oplossing vragen, welke doelgroepen moeten worden aangesproken en met welke partners kan worden samengewerkt. De provincie Utrecht, voorheen onder de naam ROV-Utrecht, kent het aanbod aan verkeerseducatieve projecten, kan de kwaliteit beoordelen en kan scherp inkopen. Het aanbod van educatieve projecten verandert in de loop van de jaren.

De gemeente neemt aan een aantal van deze verkeerseducatieve projecten deel. Ook scholen worden gestimuleerd om hieraan deel te nemen. De projecten worden grotendeels gefinancierd door de provincie waarbij de gemeente de verplichting heeft ambtelijke ondersteuning te bieden en zo nodig zorg te dragen voor de huur van o.a. zaalaccommodaties.

Er vindt in den lande geen volledige registratie meer plaats van verkeersongevallen op gemeentelijke wegen, omdat de politie niet meer bij alle ongevallen ter plaatse komt. Door enkele marktpartijen wordt getracht hierin enige verbetering aan te brengen.

Openbaar Vervoer

De provincie Utrecht heeft de nieuwe busconcessie in de provincie aanbesteed. Voor deze aanbesteding hadden vier partijen ingeschreven, waarbij Syntus als beste uit de bus gekomen is. Syntus gaat, als een bezwaar op de gunning door een anders inschrijver voor de rechter geen stand houdt, vanaf 11 december 2016 rijden.

Toegankelijk maken bushaltes

Bij het project van de provincie voor het toegankelijk maken van bushaltes voor mensen met een mobiliteitsbeperking zijn in 2012 de bushaltes langs de Molenstraat (2 st) en Spuistraat (1 st) niet meegenomen. Dit i.v.m. mogelijke wijziging van de busroute van lijn 76. Nu het wijzigen van deze busroute de komende jaren niet meer aan de orde is, worden deze drie bushaltes alsnog toegankelijk gemaakt.

- › Gemeentelijk Verkeer- en Vervoer Plan (GVVP)
Op 24 januari 2013 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijke Verkeer- en Vervoer Plan 2013-2017 vastgesteld. Door de besluitvorming over de kadernota 2016 zijn er tot 2019 geen gelden opgenomen voor investeringen uit het uitvoeringsprogramma. In de periode 2016-2019 worden bij ongewijzigd beleid dus geen nieuwe infrastructurele werken uitgevoerd.
- › Evaluatie parkeerbeleid centrumgebied
In verband met de bouwactiviteiten aan het Visrokersplein is een groot gedeelte van het parkeerterrein in gebruik als opslag. Dit is de reden dat de evaluatie van het parkeerbeleid is uitgesteld tot het najaar van 2016.

Indicatoren beleidsonderdeel Bereikbaar Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Nul- meting (2009)	Werk- elijk 2014	streefwaarden			
					2016	2017	2018	2019
Percentage meldingen "Snel Herstel" die binnen 5 werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen 5 werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden.	P	Adminis- tratie Snel Herstel	96	98	95	95	95	95

* Betreft een tweejaarlijks onderzoek

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Beleids onderdeel Groen Bunschoten

Wat willen we bereiken?

Het welzijn van de bevolking en de gemeenschappelijke leefbaarheid bevorderen met het openbaar groen. Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor boomveiligheid en gemeentelijke bomen de nodige ruimte geven (de juiste boom op de juiste plaats). Voor de jeugd het waarborgen van de basisvoorziening spelen. Gezinsvriendelijke en veilige wijken met een gelijkmatige spreiding van speelplaatsen en trapvelden over de gemeente, waarbij de inrichting van de speelplaatsen wordt gekenmerkt door actief en natuurlijk spelen.

De raad heeft bij vaststelling van het spelenbeleid met een horizon tot 2022 aangegeven de investeringen in de speelplaatsen in de jaren 2012 tot en met 2015 jaarlijks vast te stellen. Vanaf 2016 worden de speelplaatsen alleen nog vanuit de begroting onderhouden. Onveilige speeltoestellen worden verwijderd en niet vervangen.

De inspanningen voor groenadvisering zijn op basis van de besluitvorming kadernota medio 2014 met ingang van 2015 verminderd met 12,5%.

Wat gaan we er voor doen?

- › Plantsoenen
In het dagelijkse en systematische groenbeheer, bij groenrenovaties en nieuw aanleg keuzes maken die gericht zijn op het in stand houden en realiseren van kwalitatief hoogwaardig en passend groen. Met hetzelfde doel voorwaarden stellen aan groenvoorzieningen in nieuw te ontwikkelen gebieden.
- › Handhaving illegaal grondgebruik
Het handhaven wordt gefaseerd ingevoerd. Conform het in 2014 door het college vastgestelde plan van aanpak illegaal gebruik van gemeentegrond Bunschoten is in 2015 een pilot project gestart, die in 2016 tot invoering van een structurele handhaving moet leiden.
- › Bomen
Binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen wordt de VTA (boomveiligheid) uitgevoerd en wordt de uitvoering van maatregelen uit het beleid voor de waardevolle bomen en boomstructuren voortgezet.
- › Onkruidbestrijding op verhardingen
Vanwege steeds verder aangescherpte milieuregelgeving moet er gezocht worden naar alternatieve onkruid bestrijdingsmiddelen voor in de toekomst.
- › Spelen
Het spelenbeleid (uit 2011) wordt geconcretiseerd en systematisch gefaseerd in uitvoering genomen aan de hand van een uitvoeringsprogramma, inclusief het geïntensiveerde onderhoud van de kunstgrasvelden. Los van het met inspecties en onderhoud veilig houden van de speelvoorzieningen worden renovaties uitgevoerd van speeltuinen die daar het hardst aan toe zijn. Uit aan te passen speeltuinen worden nog bruikbare speeltoestellen opgeknapt en elders weer ingezet, om met de beschikbare middelen zo veel mogelijk van de beleidsambities te realiseren. Er worden jaarlijks maximaal 2 speeltuinen met voorrang gerealiseerd op grond van burgerparticipatie.

Indicatoren beleidsonderdeel Groen Bunschoten

Omschrijving	E P	Bron	Nulmeting (2008)	Werke- lijk 2014	Streefwaarden			
					2016	2017	2018	2019
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne administratie		100%	100%	100 %	100%	100%
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald.	E	Interne inspecties	71%	92%	92%	92%	92%	92%

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Financiën

Programma openbare ruimte

(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten						
programmaonderdeel						
Beheer wegen en openbare voorzieningen	2.889	2.441	2.553	2.652	2.713	2.763
Parkeren	165	134	147	147	147	147
Openbaar vervoer	46	39	41	41	41	41
Groen Bunschoten	2.221	1.935	1.864	1.883	1.868	1.882
Totaal lasten	5.321	4.549	4.605	4.723	4.769	4.833
Baten programmaonderdeel						
Beheer wegen en openbare voorzieningen	313	222	192	192	192	192
Parkeren	25	3	3	3	3	3
Openbaar vervoer	10	10	10	10	10	10
Groen Bunschoten	52	48	48	48	48	48
Totaal baten	400	283	253	253	253	253
Saldo programmaonderdeel						
Beheer wegen en openbare voorzieningen	2.576	2.219	2.361	2.460	2.521	2.571
Parkeren	140	131	144	144	144	144
Openbaar vervoer	36	29	31	31	31	31
Groen Bunschoten	2.169	1.887	1.816	1.835	1.820	1.834
Totaal saldo	4.921	4.266	4.352	4.470	4.516	4.580

De stijging van de lasten voor het programmaonderdeel beheer wegen en openbare voorzieningen is vooral het effect van al eerder genomen besluiten (areaaluitbreidingen en de stijging van de lasten voor de openbare verlichting). De stijging van de lasten na 2016 is ook mede het effect van besluiten die in de kadernota begroting 2016 zijn genomen (bruggenbeheerplan; onkruidbestrijding; bermverharding buitengebied).

Dit zelfde geldt voor de ontwikkeling van het beleidsonderdeel groen. Dit is ook in lijn met de prognose uit de meerjarenraming van de begroting 2015-2018. In de kadernota begroting 2016 is besloten extra middelen beschikbaar te stellen voor de veiligheidscontrole van bomen.

Investeringsen (x € 1,--)	2016	2017	2018	2019
Herstel damwand binnengracht	300.000			
Bermverharding buitengebied	30.000	30.000	30.000	30.000
Verbeteren openbare verlichting		30.000		
Grootscheepse vervanging openbare verlichting	22.000	22.000		
Actualisatie GVVP		30.000		
Gebakken straatmateriaal	96.000			
Kappen overlastgevende bomen	60.000			
Materieel gladheidsbestrijding	34.000			
Vervanging lichtmasten/armaturen	365.000	336.000	342000	349.000
Bruggenbeheerplan	35.000			
Renovatie middengeleider Westsingel	25.000			
Toegankelijkheid bushaltes		5.000		
Bijdrage VERDER pakket	310.000			
	1.277.000	453.000	372.000	379.000

2.4 Economische zaken

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder G. Koops)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten kenmerkt zich door een sterke plaatselijke economie die bijdraagt aan de zelfstandigheid van de gemeente, de werkgelegenheid en het welzijn van haar burgers. Er wordt ingezet op het faciliteren van het ondernemersklimaat, een optimaal vestigingsklimaat en op de versterking van de samenwerking tussen bedrijven, inclusief gezamenlijke promotie (actief Citymarketing beleid). Er wordt zowel binnen de regio Amersfoort als met Food Valley gezocht naar een sterke samenwerking.

De komende jaren is er voldoende ruimte voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen voor de lokale bedrijven. Daarnaast wordt ingezet op het zo goed mogelijk benutten van de grond/gebouwen op de bestaande bedrijventerreinen.

Het programma heeft het volgende beleidsonderdeel:

- Bedrijvig Bunschoten

Context en achtergrond

Kaderstellende beleidsnota's

- Bunschoten toekomst visie 2025 en uitvoeringsplan TV;
- DPO rapport
- herstructureringsplan bedrijventerrein De Kronkels
- Grond uitgiftecriteria Haarbrug-Zuid
- Samenwerkingsagenda Werklocaties Regio Amersfoort 2030, "Samen Sterk"
- Convenant bedrijventerreinen regio Amersfoort 2011 – 2030
- Coalitie akkoord 2014-2018

Beleidsonderdeel Bedrijvig Bunschoten

Wat willen we bereiken?

- 1) Opstellen visie aantrekkelijk en leefbaar Spakenburg-Centrum.
- 2) Verdere samenwerking op economisch gebied in de regio Amersfoort en met de EBU (Economic Board Utrecht).
- 3) Mogelijkheden verkennen tot nadere strategische samenwerking met Food-Valley.
- 4) Verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein Haarbrug-Zuid.
- 5) Blijven inzetten op behoud en versterking van bedrijven en bedrijventerreinen.
- 6) Het behouden en versterken van de contacten cq. verbindingen tussen het (voortgezet) onderwijs en het bedrijfsleven. We stimuleren bedrijven tot het aanbieden van stage- en werkervaringsplaatsen.
- 7) Aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen door het opzetten van een netwerk rond het bedrijfsleven met aandacht voor het economisch beleid, de werkgelegenheid, social return en de integratie.
- 8) Aandacht voor de bereikbaarheid van Bunschoten door een goede infrastructuur.
- 9) Behouden en versterken sociaaleconomische vitaliteit; behouden eigen inwoners en bestaande bedrijvigheid

Wat gaan we er voor doen?

- › Nauwe samenwerking en overleg met de Bedrijvenkring, de Christelijke Middenstandvereniging (CMV) en de Spakenburgse Vishandels Vereniging (SVV) en de jonge ondernemers Bunschoten (JOBS).
- › Met stakeholders opstellen van visie aantrekkelijk en leefbaar Spakenburg-Centrum.
- › Het verder ontwikkelen en uitgeven gronden bedrijventerrein Haarbrug Zuid.
- › Initiërende en bindende rol spelen in de contacten van het bedrijfsleven met Food-Valley.
- › Ondersteunende en faciliterende rol in het parkmanagement Haarbrug-Zuid, BIZ Haarbrug-Noord en BIZ-Spakenburg Centrum.
- › Bestaande bedrijven daar waar mogelijk ondersteunen en faciliteren voor het creëren van nieuwe werkgelegenheid in de gemeente. Inzet op behoud van voldoende, gedifferentieerd en hoogwaardig werkgelegenheid.
- › Bedrijven bezoeken met daarbij in bijzonder aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord ondernemen.
- › Daar waar mogelijk de verblijfsduur van bezoekers verlengen, herhalingsbezoek stimuleren, seizoen verbreding naar weekdagen in het laagseizoen; creëren diversiteit in bedrijvigheid en winkelaanbod.
- › Initiatief nemen om de contacten tussen bedrijfsleven en onderwijs te versterken. Lokale bedrijven worden gestimuleerd te participeren in de scholen en het aanbieden van stage- en werkervaringsplaatsen.
- › Stimuleren regionale participatie in de UOA (Utrechtse Ondernemers Academie).

Indicatoren beleidsonderdeel Bedrijvig Bunschoten

Omschrijving		E P	Bron	Nul- meting (2009)	Werke- lijk 2014	Streefwaarden			
						2016	2017	2018	2019
Periodieke overleggen college	CMV	P	Gemeen- te	2	2	2	2	2	2
	Bedrijvenkring	P	Idem		2	2	2	2	2
	SVV	P	Idem		1	1	1	1	1
	JOBS	P	Idem		-	1	1	1	1
Bedrijfs- bezoeken Bedrijfs- contact- functionaris	het college	P	Idem	2	-	2	2	2	2
	Portefeuille- houder EZ	P	Idem		10	10	10	10	10
	Bedrijfscontact- functionaris	P	Idem		12	10	10	10	10
Aantal hectaren te verkopen bedrijventerrein		P	Idem		0,76	1,5	1,5	1,5	1,5

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Financiën

Programma economische zaken

(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten programmaonderdeel						
Bedrijvig Bunschoten	228	227	262	231	227	227
Totaal lasten	228	227	262	231	227	227
Baten programmaonderdeel						
Bedrijvig Bunschoten	182	187	188	188	188	188
Totaal baten	182	187	188	188	188	188
Saldo programmaonderdeel						
Bedrijvig Bunschoten	46	40	74	43	39	39
Totaal saldo	46	40	74	43	39	39

De incidentele stijging van de lasten in 2016 is het effect van het budget dat in de kadernota begroting 2016 beschikbaar is gesteld voor het opstellen van een centrumvisie (€ 30.000,--). Dit komt ten laste van de reserve toekomstvisie (verantwoording in programma algemene dekkingsmiddelen en financiering).

2.5 Onderwijs en Jeugd

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder G. Koops)

Omschrijving programma (missie)

Onze missie is dat elk kind gezond en veilig moet kunnen opgroeien, leert wat zijn talenten zijn, plezier kan maken, leert bij te dragen aan de maatschappij, en goed voorbereid is op zijn toekomst.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Onderwijsbeleid (onderwijsachterstandenbeleid)
- Onderwijsvoorzieningen
- Jeugdbeleid
- Jeugdgezondheidszorg

Context en achtergrond

Onderwijsbeleid

School en ouders hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een goede ontwikkeling en vorming van kinderen zodat zij goed voorbereid worden op de maatschappij. Opvoeding is in de eerste plaats een zaak van de ouders. Dat betekent dat zij ook verantwoordelijk en betrokken moeten zijn bij de school en de schoolloopbaan van hun kind. De (gemeentelijke) overheid mag hen daar op aanspreken.

Kinderen met (dreigende) problemen en hun ouders moeten goed geholpen worden. Duidelijk mag zijn dat de school een belangrijke plek heeft in de jeugdketen, maar ook andere ketenpartners als voorscholen (peuterspeelzalen en kinderdagverblijven), consultatiebureaus / jeugdgezondheidszorg, jongerenwerk, politie, BOA, opvoedingsondersteuning, etc. zijn belangrijke partners.

Bunschoten kent relatief veel leerlingen met een taalachterstand. Door stimuleren van deelname aan voor- en vroegschoolse activiteiten zoals VVE-programma's op peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en in de onderbouw van het basisonderwijs wordt beoogd vroegtijdig de taalvaardigheid van jonge kinderen te verbeteren. De voorscholen werken daarom met een erkend VVE-programma (Uk & Puk) dat aansluit bij de ondersteuning op het basisonderwijs. Daarnaast werken zowel de voorscholen als het basisonderwijs met meet- en observatie instrumenten (Kijk! en CITO) teneinde de resultaten te monitoren. Ook zijn er diverse andere projecten om de ouderbetrokkenheid actief te bevorderen. Wat betreft nadere afspraken over de resultaten van de inzet van VVE is – gezamenlijk met alle betrokken partners – een convenant afgesloten.

Genoemde activiteiten vloeien mede voort uit de aanbevelingen die de Inspectie heeft gedaan in het rapport over de kwaliteit van VVE 2011 in Bunschoten. Mede in het kader van de aanbevelingen van genoemd rapport, is het 'Actieplan Onderwijsachterstandenbeleid 2013 – 2015' opgesteld.

Er vindt steeds beter registratie plaats van of een kind een doelgroeppeuter is en/of het kind vervolgens wel/ niet VVE volgt gedurende vier dagdelen of minimaal 10 uur per week. Met de GGD vindt nog nader overleg plaats (gezamenlijk met de andere gemeenten in de regio) om volledig zicht te krijgen op het bereik en het non-bereik.

Om de resultaten eind groep 2 op het basisonderwijs te meten, is het noodzakelijk dat deze gegevens goed/warm naar de basisscholen worden overgedragen en dat de systemen van de voorscholen aansluiten op de systemen van de basisscholen. Aan deze doorgaande lijn wordt gezamenlijk door het basisonderwijs, de voorscholen en het consultatiebureau gewerkt. In het Convenant zijn alle (werk)afspraken neergelegd waaronder de (warme) overdracht naar de basisscholen, afstemming van de meetmethoden en de meetmomenten.

De eisen en competenties van alle pedagogisch medewerkers in de voorscholen worden steeds meer gelijk getrokken en strenger. Zo heeft de gemeente Bunschoten de taak gekregen om zorg te (laten) dragen voor een juist taalniveau van de pedagogisch medewerkers werkzaam in de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). De ambitie is om de onderdelen mondelinge vaardigheden en leesvaardigheden naar het niveau F3 te verhogen.

Schriftelijke vaardigheden moeten beheerst worden op 2F. Met deze gerichte verbetering verwacht het kabinet dat in onder andere onze gemeente door de verhoging van het taalniveau de kwaliteit van VVE verbeterd gaat worden.

Wij hebben eerst het taalniveau van de pedagogisch medewerkers uit de VVE-sector door middel van taaltoetsen vastgesteld. Vervolgens heeft de gemeente een passend aanbod van scholing voor de pedagogisch medewerkers die (nog) niet voldoen aan de nieuwe taalnorm tot de gestelde eisen. Momenteel hebben slecht enkele pedagogisch medewerkers nog niet alle onderdelen behaald. Er zijn gemeentelijke uitgangspunten geformuleerd en de daarin genoemde ambities zijn zo goed als behaald. Overigens is het (nog) geen wettelijke taak maar anticiperen we hierop.

Mede in dit kader, alsmede de bezuinigingen, zal per 2017 vermoedelijk de harmonisatie van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven plaatsvinden. Om hierop te anticiperen wordt gewerkt aan het wijzigen van de systematiek van de subsidieverlening van peuteropvang/peuterspeelzaalwerk.

Als gevolg van de Leerplichtwet 1969, wordt deelgenomen aan onder andere Zorgadviesteams, regionaal leerplicht overleg, overleg in het kader van RMC, ROC's en ketenpartners. Er wordt veel waarde gehecht aan het behalen van een startkwalificatie en het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten. Belangrijk hierin is een doorgaande leerlijn, want een risicomoment is de overgang van VMBO naar MBO. Leerlingen hebben dan wel een VMBO diploma, maar nog geen startkwalificatie. Er moet dus een vervolgopleiding komen. Om dit te in de gaten te houden, wordt er sinds een paar jaar gewerkt met de Doorstroommonitor. Deze monitor wordt gevuld door scholen, het Traject Bureau en leerplichtambtenaren. Hierin geven scholen de vervolgopleiding aan waar leerlingen naar toe gaan. Alle acties van de diverse personen / instanties zijn zichtbaar in de Doorstroommonitor. Zo wordt zichtbaar welke jongeren nog geen vervolgopleiding hebben en dreigen uit te vallen. Deze jongeren worden door leerplicht aangeschreven en er wordt extra geïnvesteerd om samen met de jongere passend vervolgonderwijs te vinden.

Nederland is verdeeld in 39 Regionale Meld- en Coördinatie punten (RMC) voor voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Elke RMC-regio heeft een contactgemeente die de melding en registratie van voortijdig schoolverlaten coördineert en zorg draagt voor mogelijkheden van doorverwijzing en herplaatsing in het onderwijs. Bunschoten valt onder de sub regio Vallei, Amersfoort is hiervoor de contactgemeente.

De aanpak van voortijdige schooluitval is succesvol. Het aantal vsv'ers landelijk is gedaald van 71.000 in 2002 naar 27.950 in 2013. In het kader van de aanpak van de jeugdwerkloosheid blijft het behalen van een startkwalificatie van groot belang. Regionaal is besloten om een bureau de opdracht te geven om onderzoek te doen naar de functie en inrichting van RMC met als doel het aantal vsv'ers nog verder terug te dringen. De uitkomst van dit onderzoek kan helpen bij het bepalen hoe in de toekomst de beschikbare menskracht zo effectief mogelijk ingezet kan worden om dit doel te behalen.

Passend Onderwijs

Met de start van Passend Onderwijs per 1 augustus 2014 en de implementatieontwikkelingen in het kader van de transitie binnen het sociaal domein worden de uitwerkingen van de ontwikkelagenda van steeds groter belang voor zowel het onderwijs als de gemeente. Door afspraken te maken, kan ondersteuning vanuit de gedachte 'één kind, één plan' worden gerealiseerd en wordt versnippering voorkomen. De gemeente heeft samen met de samenwerkingsverbanden een ontwikkelagenda voor Passend Onderwijs en Jeugd afgesproken, die jaarlijks wordt bijgesteld tijdens een regionaal Op Overeenstemmingsgericht Overleg (OOGO). Om daadwerkelijk tot afspraken te komen is het van belang om de juiste prioriteiten te leggen binnen de ontwikkelagenda, onderverdeeld in thema's en ook voldoende capaciteit beschikbaar te maken door beide partijen.

Onderwijsvoorzieningen

Bunschoten kent twee peuterspeelzalen, drie kinderdagverblijven, elf locaties voor primair onderwijs en één locatie voortgezet onderwijs. Inmiddels heeft het Oostwende een licentie van het Ministerie van Onderwijs ontvangen voor de bovenbouw van de havo. Tot nu toe konden alleen kinderen voor de onderbouw van de havo in Bunschoten terecht.

De gemeente heeft per 1 januari 2015 niet meer de wettelijke zorgplicht voor adequate huisvesting van deze scholen, behalve voor nieuwbouw en uitbreiding.

Met het oog de financiële beheersbaarheid, heeft de gemeente Bunschoten een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs. Dit plan geeft een visie op de huisvesting en inzicht in de knelpunten, oplossingen en budgettaire consequenties op korte en middellange termijn. Het plan vormt de basis voor het maken van bestuurlijke keuzes ten aanzien van renovatie, aanpassing, uitbreiding of nieuwbouw van scholen. De bouw van de wijk Rengerswetering heeft gevolgen voor de capaciteit van de onderwijshuisvesting. Er wordt een verschuiving verwacht van de leerlingen over de kern Bunschoten-Spakenburg. Bij de actualisering van het IHP in 2016 wordt daar verder over gesproken.

Het leerlingenvervoer is gedecentraliseerd in 1987. De wettelijke basis van het leerlingenvervoer is gelegen in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra en de Wet op het voortgezet onderwijs.

Het leerlingenvervoer heeft betrekking op leerlingen van basisscholen, van speciale scholen voor basisonderwijs en op leerlingen van scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Het laatstgenoemde type onderwijs betreft kinderen die overwegend zijn aangewezen op een orthopedagogische en orthodidactische benadering.

Het gaat hierbij om dove kinderen, slechthorende kinderen, kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden, visueel gehandicapte kinderen, lichamelijk gehandicapte kinderen, kinderen opgenomen in ziekenhuizen, langdurig zieke kinderen, zeer moeilijk lerende kinderen, zeer moeilijk opvoedbare kinderen, kinderen in scholen verbonden aan pedologische instituten en meervoudig gehandicapte kinderen. Leerlingen van het regulier voortgezet onderwijs die gehandicapt zijn komen eveneens in aanmerking voor bekostiging van het vervoer. De invoering van de wet Passend Onderwijs kan op termijn nog meer effect hebben op het leerlingenvervoer. De afgelopen jaren is het aantal kinderen in het vervoer afgenomen. Steeds meer kinderen kunnen onderwijs volgen binnen de gemeente.

Jeugdbeleid

De jeugd is de toekomst van onze samenleving. De mate waarin jeugd, nu en in de toekomst, in staat is om deel te nemen aan een participatieve samenleving, wordt mede bepaald door de manier waarop de jeugd opgroeit. Investeren in de jeugd van nu is daarom van vitaal belang zodat zij in de gelegenheid gesteld worden een bijdrage te (leren) leveren aan onze sociale en economische samenleving.

Op 1 januari 2015 is de nieuwe Jeugdwet in werking getreden. Daarom is een nieuw jeugdbeleid "Samen kunnen we meer! Zorg voor Jeugd" in oktober 2014 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit nieuwe jeugdbeleid focust op:

- Versterken van de kracht van de samenleving
- Versterken van de basis(zorg)infrastructuur
- Hulp waar nodig door een generalistisch team
- Specialistische jeugdhulp als het moet.

Het nieuwe jeugdbeleid wordt integraal vormgegeven. Dat wil zeggen dat op veel andere (jeugd) beleidsterreinen wordt samengewerkt: onderwijsbeleid (onderwijsachterstanden), onderwijsvoorzieningen, jeugdgezondheidszorg en veiligheidsbeleid, Wmo beleid, beleid op terrein van sport en cultuur.

Doelgroep van dit integrale jeugdbeleid is jeugd in de leeftijd van – 9 maanden tot 18 jaar. Met de mogelijkheid in bijzondere gevallen een voorzetting of hervatting tot de jeugdige 23 is geworden.

Gemeenten in regio Eemland (Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg) werken nauw samen daar waar het jeugdbeleid regionaal vormgegeven moet worden. Uitgangspunt daarbij is: lokaal wat lokaal kan, (boven)regionaal wat niet lokaal kan.

Ouders zijn het eerst verantwoordelijk voor de opvoeding, maar kunnen daarbij worden ondersteund. Als ondersteuning nodig is doen we dat vanuit de transformatie gedachten:

- preventie en uitgaan van eigen kracht van jeugdigen, ouders en het sociale netwerk;
- minder snel medicaliseren, meer ontzorgen en normaliseren;
- eerder (jeugd)hulp op maat voor kwetsbare kinderen;
- integrale hulp met betere samenwerking rond gezinnen: één gezin, één plan, één regisseur;
- meer ruimte voor jeugdprofessionals en vermindering van regeldruk.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is de publieke gezondheidszorg die door gemeenten wordt aangeboden aan alle kinderen en jeugdigen tussen 0 en 19 jaar. De JGZ volgt de fysieke, sociale, psychische en cognitieve ontwikkeling van jeugdigen op individueel en populatieniveau.

Om de jeugdigen te volgen, zijn er verschillende contactmomenten, bijvoorbeeld op het consultatiebureau. Hierbij signaleert de JGZ gezondheidsbedreigingen en (dreigende) stoornissen in de ontwikkeling en zorgt ervoor dat de juiste ondersteuning en zorg wordt ingeschakeld.

Per 1 januari 2015 is het nieuwe basispakket Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van kracht via een aanpassing van het Besluit publieke gezondheid. Doel van de vernieuwing is het basispakket te moderniseren op grond van nieuwe wetenschappelijke inzichten en maatschappelijke ontwikkelingen, en beter te laten aansluiten op de Stelselwijziging Jeugd. Het nieuwe Basispakket JGZ bestaat uit programma's en activiteiten, een basisaanbod dat gehandhaafd blijft in de Wet publieke gezondheidszorg. Specifieke programma's en activiteiten voor individuele hulp of zorg zitten niet in het nieuwe basispakket, maar worden in de nieuwe jeugdwet aangemerkt als preventie. De JGZ-professionals kunnen deze specifieke programma's en activiteiten in overleg met de gemeente uit blijven voeren. Het gaat dan bijvoorbeeld om het vroegsignaleringsinstrument DMO-P, inloop weeguur of een extra contactmomenten taal- en spraakontwikkeling.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsonderdeel Onderwijsbeleid:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2011
- Convenant Voor- en Vroegschoolse Educatie Bunschoten
- Actieplan onderwijsachterstanden
- Uitgangspunten verhogen taalniveau 3F

Beleidsonderdeel Onderwijsvoorzieningen:

- Integraal huisvestingsplan basisonderwijs (IHP 2012-2016)
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2015 (2015)

Beleidsonderdeel Jeugdbeleid:

- Jeugdnota 2015-2018 "Samen kunnen we meer! Zorg voor Jeugd"
- Verordening Jeugd 2015 en bijbehorende Nadere regels Jeugd 2015
- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2011

Beleidsonderdeel Jeugdgezondheidszorg:

- Beleidsnota lokaal gezondheidsbeleid "Gezond is beter! gemeente Bunschoten (2015-2018)

Beleidsonderdeel onderwijsbeleid

Wat willen we bereiken?

- 1) Vroegtijdig signaleren en bestrijden van mogelijke achterstanden bij kinderen op het gebied van rekenen, taal, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.
- 2) Alle kinderen beginnen zonder taalachterstand aan het basisonderwijs
- 3) Alle kinderen gaan van school met een startkwalificatie.
- 4) Het voortijdig schoolverlaten (dus zonder startkwalificatie) terugdringen.
- 5) Het ongeoorloofde verzuim terug dringen.
- 6) Goede afstemming van het passend onderwijs met het jeugdbeleid.

Wat gaan we er voor doen?

Bestaand beleid

- › Kwalitatief en voldoende aanbod van VVE , versterken van ouderbetrokkenheid , resultaten van VVE formuleren en monitoren, kwaliteitszorg nader ontwikkelen, doorgaande lijn versterken, zicht op het bereik en non-bereik, ondersteuning schakelklassen, aandacht voor logopedische screenings, etc. (1 en 2)
 - › Overleg met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen over VVE in de regiegroep onderwijs en aanverwante gespreksonderwerpen hetgeen ook in de Lokale Educatieve Agenda een plaats zal krijgen; . (1 en 2)
 - › De GGD jaarlijkse kwaliteitsinspecties laten uitvoeren op de voorscholen. Bij negatieve kwaliteitsinspecties van voorscholen wordt gehandhaafd. (1 en 2)
 - › Bekostigen van GGD voor activiteiten die zijn gericht op het indiceren en toeleiden van doelgroep peuters. (1 en 2)
 - › Voeren van een leerplichtadministratie waarin alle leerplichtige kinderen staan opgenomen en waar duidelijk uit blijkt naar welke school zij gaan en of zij in het bezit zijn van een startkwalificatie. (7)
 - › Geven van (preventieve) voorlichting aan scholen en ouders door de leerplichtambtenaar. Preventief is ook het verzuimsprekuur op het Oostwende College. (7)
 - › Doorverwijzen naar hulpverlening als er sprake is van ernstige problematiek (7,8)
 - › Voeren van overleggen met scholen, het trajectbureau, politie, CJG, jongerenwerk, etc. om te voorkomen dat jongeren blijvend uitvallen. (7)
 - › Handhaven bij verzuim door middel van het voeren van gesprekken, uitdelen van schriftelijke waarschuwingen en het opmaken van HALT afdoeningen en processen-verbaal. (9)
 - › Deelname aan het regionale leerplichtoverleg om werkwijze af te stemmen. Doel is om eenduidigheid te verkrijgen over werkwijze. (7, 8, 9)
- 10 Jaarlijks een OOGO voeren (zie beleidsonderdeel jeugdbeleid, LEA) en gezamenlijke uitwerking van de Ontwikkelagenda.

Nieuw beleid

- › In 2016 is t.o.v. 2014 structureel € 25.000,- aan bezuinigingen gerealiseerd aan peuterspeelzalen doordat we minder subsidie beschikbaar stellen voor de uitvoering van het peuterspeelzaalwerk. (6)

Indicatoren beleidsonderdeel onderwijsbeleid

Omschrijving		Bron	Nulmeting 2009	Werkelijk 2014	Streefwaarden				
					2015	2016	2017	2018	2019
Aantal doelgroeppeuters conform de definitie van de gemeente	P	GGD	43	54	43	43	40	40	40

Omschrijving	E P	Bron	Nulmeting (2009)	Werkelijk 2014	Streefwaarden				
					2015	2016	2017	2018	2019
% doelgroepkinderen dat 4 dagdelen/10 uur per week VVE volgt	P	PSZ/K DV	100	90-100	100	100	100	100	100
% doelgroepkinderen die op de toets taalbeheersing (M1/E1) een IV of V scoren, eind groep 2 een niveau hoger komt op deze toets	E	P.O.		8 van de 14 = 57 %*	80	80	82	82	82
Score taalbeheersing eind groep 8 (CITO eindtoets)	E	P.O.	65,5 (2006)	69,6	70	70	71	71	71
% ouders van doelgroeppeuters conform de definitie van de gemeente dat deelneemt aan de ouderactiviteiten zoals de oudercomponent	P	PSZ/K DV		87	87	87	90	90	90

- Niet alle gegevens zijn compleet

Omschrijving	E P	Bron	Nulmeting 2011	Werkelijk 2014	Streefwaarden				
					2015	2016	2017	2018	2019
Aantal logopedisch gescreende kinderen op peuterspeelzalen	P	PSZ	15	45*nog niet bekend	30	30	30	30	30
Aantal logopedisch gescreende kinderen op basisscholen	P	P.O.	275	235**nog niet bekend	275	275	0	0	0

*Opmerking: de 45 kinderen zijn opgevallen en vervolgens geobserveerd. Het betreft hier dus niet een officiële screening zoals op het P.O.

** De logopedisten screenen ALLE kinderen in deze leeftijd. Het wordt echter per schooljaar gemeten; 235 in het schooljaar 2012 – 2013 en 75 in de periode aug t/m dec 2013.

Beleidsonderdeel onderwijsvoorzieningen

Wat willen we bereiken?

- 1) Voldoen aan de wettelijke verplichting om aan kinderen die passend onderwijs nodig hebben een vervoersvoorziening te bekostigen.
- 2) Bij nieuwbouw van onderwijsvoorzieningen staat concept van Brede School centraal.

Wat gaan we er voor doen?

- 1) Aanbieden van openbaar vervoer, aangepast vervoer en eigen vervoer per schooljaar.

1/2) Overleggen met de schoolbesturen over de implementatie en de gevolgen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer over het Passend Onderwijs. (1/2)

Indicatoren beleidsonderdeel onderwijsvoorzieningen

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Nulmeting	Werkelijk 2014- 2015	Prognose				2019
					2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	
Aantal leerlingen basisonderwijs	P	Scholen/ 1 oktobertelling	2145 (1-10-09)	2.088	2.153	2.179	2.79	2.179	2.179
Aantal leerplichtige leerlingen dat ongeoorloofd verzuimt waar contacten mee zijn	P	Leerplichtver Slag	115 (2008-2009)	104	125 (2014-2015)	125 (2015-2016)	125 (2016-2017)	125 (2017-2018)	125 (2018-2019)
Contacten relatief (spijbelen) verzuim - Voortgezet onderwijs - Middelbaar beroepsonderwijs	P	Leerplichtver Slag	(2010 - 2011) 32 23	51 43	(2014-2015) 51 43	(2015-2016) 51 43	(2016-2017) 51 43	(2017-2018) 51 43	(2017-2018) 51 43
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer (per 1 september)	P	Administratie	162 (2010)	133	124	119	115	110	110
% aantal Voortijdig schoolverlaters in Bunschoten (cijfers volgen met een jaar vertraging).	P	Vsvverkenner.nl	3,8 (2008-2009)	2.0 2013-2014	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0

- Dit zijn voorlopige cijfers

Beleidsonderdeel Jeugdbeleid

Wat willen we bereiken?

Gewenste maatschappelijke resultaten (conform Toekomstvisie):

- toename participatiegraad aan onderwijsvoorzieningen (incl. voorschoolse voorzieningen), arbeid, sport, vrijwilligers en buurtinitiatieven.
- minder prevalentie van problemen
- verbetering kosten-baten inzet preventie en jeugdhulp

Deze maatschappelijke resultaten kunnen bereikt worden door de activiteiten van burgers en van voorzieningen. Voorzieningen worden daarom gemonitord op hun uitkomst (outcome). Het gaat dan om bereik of uitval, tevredenheid t.a.v. nut en effect, en doelrealisatie en probleemafname.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. Versterken van de kracht van de samenleving:
 - a. De rol van de gemeente beperkt zich tot het faciliteren, enthousiasmeren en ondersteunen.
 - b. De gemeente zal dat vooral doen door subsidies aan maatschappelijke partners voor activiteiten gericht op het versterken van de kracht van de samenleving. Deze activiteiten zullen zich richten op ontmoeten, uitwisselen en sociale steun.
2. Versterken van de basis(zorg)infrastructuur:
 - a. Het CJG opnieuw inrichten
 - b. Het opstellen van een Lokaal Educatieve Agenda (LEA) inclusief de aansluiting Passend Onderwijs en het gezamenlijk uitwerken van de Ontwikkelagenda
 - c. Afspraken met lokale basis(zorg)voorzieningen zoals huisartsen, welzijnswerk, scholen, sportverenigingen etc. over de aansluiting op het Sociaal Team Bunschoten
3. Het in stand houden en verder door ontwikkelen van een goed functionerend Sociaal Team Bunschoten dat vroegtijdig en nabij hulp verleent aan huishoudens met een hulpvraag op meerdere leefgebieden.
4. In regionaal verband effectief en efficiënt inkopen van specialistische jeugdhulp voor 2016. En het ontwikkelen van gezamenlijk (regionaal) inkoop beleid voor latere jaren.
5. Het in stand houden en verder door ontwikkelen van een sterke verbinding tussen lokale zorgstructuur en regionaal organisaties zoals AMHK, Saveteams, Veiligheidshuis.

In het uitvoeringsplan dat opgesteld is ten behoeve van het nieuwe beleidsplan “Samen kunnen we meer! Zorg voor Jeugd” wordt in meer detail uitgewerkt welke stappen nodig zijn om de gewenste maatschappelijke resultaten te bereiken. De uitwerking van het uitvoeringsplan is in volle gang waarbij prioriteit is gegeven aan: ontwikkeling Sociaal Team Bunschoten inclusief verbinding met lokale basis(zorg)infrastructuur en specialistische jeugdhulp en jeugd en veiligheid, ICT, nieuwe positionering CJG, uitvoering Ontwikkelagenda Passend Onderwijs, start ontwikkeling Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

Indicatoren beleidsonderdeel Jeugdbeleid

Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting is het nieuwe jeugdbeleid een half jaar in werking en heeft nog aanlooptijd nodig om daadwerkelijk effecten te kunnen laten zien. Eerder gedane nulmetingen zijn niet meer toepasbaar op het nieuwe jeugdbeleid.

In het kader van de nieuwe Jeugdnota “Samen kunnen we meer! Zorg voor Jeugd” en het daarbij horende uitvoeringsplan wordt momenteel gewerkt aan een nieuwe set indicatoren. Dit gebeurt in samenspraak met de regio en het rijk. Naar aanleiding van de nieuwe Jeugdwet is afgesproken om de regeldruk te verminderen dit zal leiden tot gelijklopende indicatoren. Jeugdhulp aanbieders leveren gelijklopende informatie aan CBS. Gemeenten kunnen via www.waarstaatjegemeente.nl deze informatie inzien op lokaal (wijk), regionaal en bovenregionaal (landelijk) niveau.

In lijn met deze ontwikkelingen worden ook voor de lokale basis(zorg)infrastructuur gelijklopende indicatoren ontwikkeld. Deze worden vastgelegd in de nieuwe subsidieregels indien van toepassing. De indicatoren hebben betrekking op bereik/uitval, tevredenheid t.a.v. nut/effect en doelrealisatie (en probleemafname)

Ook voor het Sociaal Team Bunschoten worden in samenwerking met de regio indicatoren ontwikkeld. Ook deze indicatoren hebben betrekking op bereik/uitval, tevredenheid en doelrealisatie. Voor het onderdeel Jeugd van het Sociaal Team wordt, conform de Jeugdwet, een basisset gegevens vanaf de 2de helft van 2015 aangeleverd bij CBS en resultaten zijn terug te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl

Indicatoren beleidsonderdeel Jeugdbeleid

In het kader van de nieuwe Jeugdnota "Samen kunnen we meer! Zorg voor Jeugd" en het daarbij horende uitvoeringsplan worden indicatoren opnieuw ontwikkeld. Dit gebeurt in samenspraak met de regio en het rijk. Naar aanleiding van de nieuwe Jeugdwet is afgesproken om de regeldruk te verminderen dit zal leiden tot gelijklopende indicatoren. Jeugdhulp aanbieders leveren gelijklopende informatie aan CBS. Gemeenten kunnen via www.waarstaatjegemeente.nl deze informatie inzien op lokaal (wijk), regionaal en bovenregionaal (landelijk) niveau.

In lijn met deze ontwikkelingen worden ook voor de lokale basis(zorg)infrastructuur gelijklopende indicatoren ontwikkeld. Deze worden vastgelegd in de nieuwe subsidieregels indien van toepassing.

De indicatoren hebben betrekking op bereik/uitval, tevredenheid tav nut/effect en doelrealisatie (en probleemafname)

Bereik of uitval	Preventieve diensten:	• Mate waarin leden doelgroep informatie / voorlichting kent of • Mate van bereik onder jeugdigen* of • Mate van reguliere beëindiging deelnemers aan preventieprogramma
	Jeugdhulp:	• Mate van 'no shows' (bij diensten van 1 á 2 contacten) of • Mate van reguliere beëindiging hulp (niet-eenzijdig door cliënt)*
Tevredenheid t.a.v. nut/effect	Preventieve diensten:	• Mate waarin leden van doelgroep de dienst als nuttig waarderen
	Jeugdhulp, JB en JR	• Mate waarin cliënten het effect van de dienst als voldoende scoren
Doelrealisatie (en probleem-afname)	Preventieve diensten:	• Mate waarin leden van doelgroep aangeven dat het (nader aangegeven) doel van de dienst is bereikt.
	Jeugdhulp	• Mate waarin cliënten aangeven zonder jeugdhulp verder te kunnen • Mate waarin binnen X jaar na afsluiting geen nieuwe start jeugdhulp is* in geval van individuele voorziening ('niet-vrij toegankelijke jeugdhulp') ook: • Mate waarin doelen geheel, gedeeltelijk of niet zijn gerealiseerd • Mate waarin opgroei- of opvoedproblemen of beperkingen in zelfredzaamheid of participatie zijn afgenomen
	JB en JR	• Mate waarin maatregelen succesvol beëindigd / niet meer nodig zijn* • Mate waarin na een beëindigde maatregel niet opnieuw een verdenking is, of een maatregel of veroordeling is uitgesproken*

*=al in landelijke dataset; JB=Uitvoering jeugdbescherming; JR=Uitvoering eugdreclassering/justitiële jeugdhulp

Beleidsonderdeel Jeugdgezondheidszorg

Wat willen we bereiken?

1. Alle kinderen in de leeftijd van 0 tot 19 jaar zijn in beeld bij de Jeugdgezondheidszorg en ontvangen kwalitatief goede zorg.
2. Alle locaties Kinderopvang voldoen (blijvend) aan de eisen zoals die in de Wet Kinderopvang zijn vastgelegd.

Wat gaan we er voor doen?

1. a. We financieren de GGD die in opdracht van de gemeente de Jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jaar uitvoert, zoals vastgelegd in de Wet PG, op basis van het Basispakket JGZ.
b. De taken die de GGD uitvoert als maatwerk Jeugdgezondheidszorg gaan we heroverwegen. Dit in het kader van de herziening van het basispakket en de eisen/ontwikkelingen in de Jeugdwet.
c. We gaan in gesprek met verloskundigen om hen nog meer te betrekken bij de vroegsignalering van individuele of gezinsproblematiek en leefstijladvisering van zwangere vrouwen.
2. De GGD inspecteert, in opdracht van de gemeente, kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen, gastouders en gastouderbureaus. De gemeente financiert deze wettelijk inspecties.

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Indicatoren beleidsonderdeel jeugdgezondheidszorg

Bereik van kinderen die in dat jaar de leeftijd van 5,5 jaar bereikten. De reden om deze leeftijd te nemen is dat dan de belangrijkste inenting zijn afgerond en kinderen inmiddels op de basisschool zitten. In Bunschoten is dat in 2013 97,9%. Deze indicator kan jaarlijks worden aangeleverd.

Omschrijving	E P	Bron	Nulmet ing (2013)						2019
					2015	2016	2017	2018	
Bereik kinderen die dat jaar leeftijd van 5,5 jaar bereiken	E	DD JGZ	97,9%		100	100	100	100	100

Financiën

Programma onderwijs en jeugd

(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten programmaonderdeel						
Onderwijsvoorzieningen	947	770	739	713	691	677
Onderwijsbeleid	1.016	978	918	890	898	897
Jeugd	760	3.135	3.041	2.968	2.773	2.773
Totaal lasten	2.723	4.883	4.698	4.571	4.362	4.347
Baten programmaonderdeel						
Onderwijsvoorzieningen	34					
Onderwijsbeleid	310	363	363	363	363	363
Jeugd	94	92	92	92	32	32
Totaal baten	438	455	455	455	395	395
Saldo programmaonderdeel						
Onderwijsvoorzieningen	913	770	739	713	691	677
Onderwijsbeleid	706	615	555	527	535	534
Jeugd	666	3.043	2.949	2.876	2.741	2.741
Totaal saldo	2.285	4.428	4.243	4.116	3.967	3.952

De daling van de lasten voor het onderdeel onderwijsvoorzieningen is nagenoeg geheel het effect van de vrijval van kapitaallasten.

De ontwikkeling van de financiën voor het beleidsonderdeel onderwijsbeleid laat de effecten zien van de doorgevoerde bezuiniging op het lokaal onderwijsbeleid.

De rijksbijdrage voor onderwijsachterstandenbeleid is ook in 2016 nog van kracht. In de meerjarenraming is vooralsnog rekening gehouden met de continuering van het onderwijsachterstandenbeleid ook voor de jaren daarna.

In het beleidsonderdeel Jeugd komen de effecten van het macrobudget voor de jeugd naar voren. In het programma Maatschappelijke ondersteuning is een tabel opgenomen waarin de verdeling van de macrobudgetten sociaal domein (Jeugd/Wmo en participatie) is opgenomen.

De daling van de baten in 2018 is het effect van het aflopen van het huurcontract met SRO voor de Brandaris. Deze daling komt overeen met de vrijval van de kapitaallasten. Nieuw afspraken moeten op dit punt worden gemaakt.

In 2017 is een krediet geraamd (€ 45.000,--) voor de actualisering van integraal huisvestingsplan schoolgebouwen.

2.6 Cultuur, sport en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder G. Koops en M. van de Groep)

Omschrijving programma (missie)

Bunschoten beschikt over een rijke cultuur die historisch is gegroeid en een belangrijk onderdeel van onze identiteit uitmaakt. Ons breed cultuuraanbod is het waard om te koesteren en te bewaren. Cultuur(beleving), Sport en Recreatie zijn instrumenten die de leefbaarheid binnen de gemeente versterken. Wij willen een gastvrije gemeente zijn voor onze bezoekers en bewoners. Zelfredzaamheid (en samenwerking), stimuleren en zorgdragen voor goede (voldoende) voorzieningen staan voorop.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Cultuur
- Sport
- Recreatie

Context en achtergrond

Cultuur

In de gemeente en in de gemeenschap is er een veelheid van activiteiten op het gebied van de cultuur. Het grote aantal van deze activiteiten en bovendien de grote verscheidenheid op dit gebied, maakt dat er een breed cultureel aanbod is. Deze activiteiten worden waar mogelijk door de gemeente (financieel) ondersteund. De doelstelling voor het cultuurbeleid is als volgt geformuleerd: *'Het scheppen van zodanige voorwaarden dat een breed publiek (waaronder ook de jeugd) zowel actief bijdraagt aan en/of in aanraking komt met het ruime cultuuraanbod in de gemeente Bunschoten in de meest brede zin van het woord'*. Samenwerking om het cultuuraanbod te versterken geeft een belangrijke meerwaarde. Het behoud van cultuurhistorische waarden in de leefomgeving wordt bewerkstelligd door middel van het beschermen, wettelijk verankeren en publiekelijk ontsluiten daarvan.

Sport

Het belang van sport voor de gezondheid, sociale contacten en een zinvolle vrijetijdsbesteding wordt algemeen erkend. Daarnaast zien wij sport meer en meer als een instrument waarmee ook andere doelen bereikt kunnen worden zoals het oplossen van maatschappelijke problemen of het profileren van de gemeente. We hebben een taak in het zorg dragen voor een adequate sportinfrastructuur met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen. In het sportaccommodatiebeleid wordt gestimuleerd accommodaties te ontwikkelen en te onderhouden. Zelfredzaamheid speelt hierbij een grote rol. Dit vergroot de maatschappelijke betrokkenheid. Er zijn voorstellen gedaan te komen tot een betere kostendekking. Vanuit het sportbeleid wordt een (financiële) impuls gegeven aan de sport in zijn algemeenheid.

Recreatie

Er is meer aandacht voor recreatieactiviteiten die vanuit de voordeur kunnen worden gestart. Daarbij gaat het niet alleen om de lichamelijke, maar ook om de geestelijke ontspanning. Recreatie dichtbij huis is gewild, omdat de recreant hierin flexibel met zijn tijd om kan gaan. Ook watersport heeft een belangrijke functie in onze gemeente; water vormt een aantrekkelijk decor voor allerlei vrijetijdsactiviteiten. Bunschoten ligt midden in het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland, hierdoor zet Bunschoten zich actief in op een duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied met behoud van kernkwaliteiten. Van hieruit zijn onder andere projecten ontstaan als Laakzone en de aanleg van fiets- en wandelpaden.

De rijke cultuurhistorische identiteit van Bunschoten maakt dat de gemeente aantrekkelijk is voor (dag)toeristen. De gemeente wil activiteiten stimuleren die Bunschoten op de kaart zetten, zoals het uitbreiden of versterken van activiteiten die gericht zijn op bestaande en nieuwe doelgroepen. Bunschoten heeft weinig overnachtingsmogelijkheden voor toeristen.

Initiatieven zoals Bed & Breakfast en Kamperen bij de Boer zijn mogelijk gemaakt. Marketing en promotie van alle recreatieve/toeristische voorzieningen en infrastructuur is een belangrijk middel.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsonderdeel Cultuur:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2011
- Kadernota Cultuurbeleid 'Sporen naar een blijvende opdracht' 2003
- Erfgoedbeleid – Een nieuwe nota voor historische waarden (2008)
- Visie en actieplan voor een samenhangend cultuurbeleid (2008)
- Nota 'Een deurkiek' (2000)
- Toekomstvisie 2025

Beleidsonderdeel Sport:

- Nota accommodatiebeleid 'Stimulus' (2002)
- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2011
- Evaluatienotitie accommodatie en tarievenbeleid sport (2005)
- Evaluatienotitie tarievenbeleid (2012)

Beleidsonderdeel Recreatie:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2011
- Ontwikkelingsvisie Laakzone (2008)
- Haalbaarheidsstudie 'Paden in de Eempolder' (2005)
- Erfgoedbeleid – Een nieuwe nota voor historische waarden (2008)
- Toekomstvisie 2025

Beleidsonderdeel Cultuur

Wat willen we bereiken?

- 1) De bibliotheek fungeert als kenniscentrum van informatie, educatie en cultuur in de gemeente waar inwoners kennis kunnen nemen van allerlei cultuuruitingen in de ruimste zin van het woord.
- 2) De bibliotheek levert een bijdrage in de (lees)ontwikkeling en ontspanning van de inwoners waarbij ingespeeld op maatschappelijke veranderingen.
- 3) Het ledenaantal laten groeien door het toepassen van een nieuw bibliotheekconcept (inrichting).
- 4) Het in standhouden van een professioneel en gecertificeerd museum om de omvangrijke gemeentelijke collectie historische voorwerpen en de rijke cultuurhistorie onder de aandacht te brengen van de gemeenschap en daarbuiten.
- 5) Het museum Spakenburg interesseert en informeert actief, in samenwerking met andere partijen, zoveel mogelijk mensen (met name jongeren) over de lokale cultuurhistorie.
- 6) Door middel van erfgoedbeleid op lange termijn de integraal historische waardevolle zaken behouden voor volgende generaties om daarmee de identiteit en het historisch besef van de samenleving te versterken.
- 7) Minimaal in stand houden van actieve bijdragen van inwoners aan het cultuuraanbod en ze stimuleren meer deel te nemen aan cultuur(actief en passief).
- 8) Laten toenemen van samenwerking op het gebied van cultuur.

Wat gaan we er voor doen?

Bestaand beleid

- 1/2) Subsidiëren van Stichting Regiobibliotheek Eemland (waar)voor:
 - o beheer van een literatuurcollectie die diverse stromingen en gedachtegangen bevat;⁽¹⁾
 - o organiseren van lees(bevorderings)activiteiten; ⁽²⁾
 - o ondersteuning bieden aan en samenwerken met onderwijs- en andere instellingen op het gebied van cultuur. ⁽²⁾
- 4/5) Subsidiëren gecertificeerd museum waar op professionele wijze de collectie wordt beheerd, bewoners en bezoekers worden geïnformeerd over en geïnteresseerd voor de lokale cultuurhistorie.
- 6) Aanwijzen van de 47 meest kwetsbare en historisch waardevolle monumenten en het handhaven van aantrekkelijke voorwaarden voor de monumenteneigenaren om de monumenten in stand te houden.
- 6) Uitvoeren van de wettelijke verplichte taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie.
- 6) Cultuurhistorisch waardevolle (foto)materialen uit het gemeentelijk archief en het lokale Erfgoed ontsluiten voor interactief gebruik via Erfgoedbunschoten.nl.
- 5/8) Bundeling van krachten van de diverse stichtingen op gebied erfgoed, cultuur en recreatie.
- 6) Subsidies aanvragen bij het Rijk voor onderhoud van de Rijksmonumenten in gemeentelijk eigendom.
- 7) Subsidiëren en stimuleren van passieve en actieve cultuurparticipatieprojecten via incidentele subsidies en subsidiëren van culturele verenigingen en instellingen.
- 7/8) Ondersteunen van het, op initiatief van de gemeente, in 2011 opgerichte Cultuurplatform en de hieruit voortvloeiende initiatieven zoals bijeenkomsten om kennis te delen en te netwerken.

Nieuw beleid

- 2/6) Voorbereidingen treffen om de bibliotheek definitief onder te brengen in de Ouwe Sjoel aan de Kerkstraat.
- 2) Het opzetten van het programma Bibliotheek op School ter verbetering van onderwijsresultaten op het gebied van lees- en taalvaardigheid en informatie- en mediavaardigheden.
- 5) Het vormen van een integraal en overkoepelend beleid voor het behoud van de museumhavens met historische boters op de langer termijn (Masterplan).
- 7) Bezuinigingstaakstelling van € 15.000 op het gebied van erfgoed in 2016.

Beleidsonderdeel Sport

Wat willen we bereiken?

- 1) Instandhouden van een diversiteit aan sportvoorzieningen in de gemeente Bunschoten om inwoners de gelegenheid te bieden te kunnen sporten.
- 2) Bevorderen van sport en bewegen bij de jeugdige inwoners en inwoners met een beperking.
- 3) De kwaliteit van de sportvelden optimaliseren.

Wat gaan we er voor doen?

Bestaand beleid

- 1) Plegen van planmatig onderhoud aan gemeentelijke sportaccommodaties.
- 1) Bieden van financiële ondersteuning aan verenigingen om sportaccommodaties in stand te houden of te realiseren.
- 2) Subsidiëren van Stichting Gewoon Sport Bunschoten om aangepast sporten voor mensen met een beperking aan te bieden.
- 1) Bij het ontwikkelen van de openbare ruimte kijken naar de mogelijkheden voor sporten en bewegen, zoals wandelen en fietsen.
- 1) Bijdragen aan verenigingen richten op het bevorderen van deelname van verschillende bevolkingsgroepen aan de activiteiten van de verenigingen.
- 1) Bij de bouw van nieuwe accommodaties uitgaan van de multifunctionaliteit van het gebouw en de mogelijkheden tot kruisbestuiving.

Nieuw Beleid

- 3) Sturing geven aan onderhoud, renovatie en budgettaire van de sportvelden, door het opstellen van en uitvoering geven aan een beheersplan.

Beleidsonderdeel Recreatie

Wat willen we bereiken?

- 1) Profileren als een aantrekkelijke gemeente met voldoende recreatieve en toeristische voorzieningen.
- 2) Cultuurhistorische aspecten van Bunschoten handhaven, versterken en ontsluiten.
- 3) Extensieve recreatiemogelijkheden (wandelen-, fiets-, kano en ruiterroutes) vergroten.
- 4) Relatie met water handhaven en versterken bij ontwikkeling van plannen (projecten Laakzone en de Zuyderzee, Kuststrook-Oost).

Wat gaan we er voor doen?

Bestaand beleid

- 1) Onderhouden van het recreatiegebied bij de Palendijk. In 2016 is het plan na ophoging van de dijk tussen Palendijk en Eemdijk een nieuw fietspad (Bekaaide maat) aan te leggen op de kruin van dit gedeelte van de dijk.
- 1) In samenspraak met Rijkswaterstaat en de provincie Utrecht de zwemwaterkwaliteit verbeteren.
- 1) Leveren actieve (personele) bijdrage aan (regionale) initiatieven op recreatief toeristisch gebied.
- 1) Subsidiëren van een toeristisch informatiepunt (VVV) voor het bevorderen van toeristische en recreatieve mogelijkheden en het voorlichten over en promoten van de gemeente.
- 2) Uitvoeren van het ligplaatsenbeleid waarbij wordt gestimuleerd dat authentieke en binnen het beeld passende schepen een ligplaats innemen in de Museumhaven.
- 2) Plaatsen van cultuurhistorische (informatie)voorzieningen in plangebied Zuiderzee/Kuststrook- Oost.
- 2) Plaatsen van cultuurhistorische informatievoorzieningen in Bunschoten-Stad, bij de Stadsweiden en Doleantiecomplex.
- 3) Leveren actieve inbreng (personele inzet) project Laakzone en Zuyderzee, Kuststrook-Oost.
- 1/2)Aanleg fietspad op de Eemdijk tussen Eembrugge en buurtschap.
- 1/3)Overvaren veer ca. 2 km in samenwerking met de gemeente Baarn en het Waterschap.
- 2/3)Onderzoek naar de mogelijkheid om het nog aan te leggen voetpad van de Burgwal naar de Botermarkt te wijzigen in de aanleg van een fietspad en desgewenst over te gaan tot de uitvoering daarvan.
- 1/2/3)Ontwikkeling Kerkenpadroute.
- 1) Ontwikkelen, met steun van provinciale subsidie, van twee toeristische overstappunten (TOP's) in de gemeente bij de Kooi en bij de Museumhaven van Spakenburg.

Nieuw beleid

- 1/3)Verkennen mogelijkheden nieuwe fiets- en wandelpaden in het buitengebied, waaronder een fietsverbinding Zonseweg – Bisschopsweg.
- 1/3)Verkennen mogelijkheden en zo mogelijk daadwerkelijk aanleggen van picknick- en visplaatsen langs de Eem en het Eemmeer.(in combinatie met de dijkversterking).
- 1) Jaarlijks peilen en waar nodig herprofilen van de zwem zone van Kleine Zeetje om aan de normen te blijven voldoen.
- 1/2)Plaatsen digitale infopaneel met touchscreen bij het VVV kantoor in samenwerking met de VVV waarop recreatief- toeristische, culturele en Erfgoed informatie wordt getoond.
- 1) Fietsboot opnemen in het subsidiebeleid van de gemeente Bunschoten.

Indicatoren beleidsonderdeel Cultuur, sport en recreatie

Omschrijving	<u>E</u> P	Bron	Nul- meting (2007)	Werk- elijk 2014	Streefwaarden			
					2016	2017	2018	2019
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Biblio- theek Eemland	22,2 (2009)	17,3	22	22	22	22
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeen- te	0 (2010)	9	47	47	47	47
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spaken- burg	11.370 (2008)	10.717	14.500	15.000	15.000	15.000
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits- onder- zoek ISA- sport	12			12		12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Betreft een tweejaarlijks onderzoek

Financiën

Programma cultuur, sport en recreatie

(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten programmaonderdeel						
Cultureel Bunschoten	1.271	1.241	1.291	1.309	1.232	1.238
Sportief Bunschoten	1.551	1.489	1.445	1.445	1.420	1.407
Recreatief Bunschoten	283	259	302	285	274	272
Totaal lasten	3.105	2.989	3.038	3.039	2.926	2.917
Baten programmaonderdeel						
Cultureel Bunschoten	114	117	72	72	72	72
Sportief Bunschoten	176	189	192	196	196	196
Recreatief Bunschoten	202	244	262	262	262	262
Totaal baten	492	550	526	530	530	530
Saldo programmaonderdeel						
Cultureel Bunschoten	1.157	1.124	1.219	1.237	1.160	1.166
Sportief Bunschoten	1.376	1.300	1.253	1.249	1.224	1.211
Recreatief Bunschoten	81	15	40	23	12	10
Totaal saldo	2.614	2.439	2.512	2.509	2.396	2.387

Vanaf 2018 zien we voor het onderdeel cultureel Bunschoten een forse daling van de lasten. Dit is het effect van de lasten die in 2016 en 2017 zijn opgenomen voor het masterplan behoud museumhaven (€ 77.000,-- per jaar). Deze lasten worden ten laste gebracht van de reserve toekomstvisie (programma algemene dekkingsmiddelen en financiering).

De daling van de baten heeft te maken met de sloop van de bibliotheek. De gemeente heeft geen huuropbrengst (€ 47.000,--) meer, maar ook geen exploitatielasten meer voor de bibliotheek. Per saldo verloopt dit neutraal.

Het saldo voor sportief Bunschoten daalt door de afspraken over de bezuinigingen. Enerzijds door lagere lasten anderzijds een hogere huuropbrengst.

Voor recreatief Bunschoten stijgen de lasten per saldo in 2016 en nemen daarna weer af. Dit is volledig toe te schrijven aan de ontwikkeling van de kapitaallasten van de investeringen in met name de havens en speelvoorzieningen.

2.7 Maatschappelijke ondersteuning

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder G. Koops)

Omschrijving programma (missie)

Er is een krachtige samenleving waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als immaterieel opzicht. Vertrekpunten hierbij zijn: zelfredzaamheid, zelfstandig functioneren, eigen verantwoordelijkheid en de gemeente voorziet in een vangnet. Iedereen moet optimale kansen op gezondheid hebben en de gezondheidsverschillen moeten kleiner worden.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Werk en Inkomen
- Maatschappelijke ondersteuning en voorzieningen
- Gezond Bunschoten

Context en achtergrond

In de toekomstvisie van de gemeente Bunschoten (Visie 2015) wordt de rol van de gemeente in werk, inkomen en maatschappelijke ondersteuning als volgt omschreven:

- De eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners voorop stellen. De zelfredzaamheid van inwoners faciliteren. Als regisseur ervoor zorgen dat de inwoners de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben;
- om ook kwetsbare groepen mee te laten doen in de samenleving een ruimhartig sociaal beleid voeren;
- inwoners ondersteunen die zich wat betreft hun inkomen voor onoverkomelijke problemen gesteld zien;
- actief beleid maken om de vergrijzing op te vangen, zodat ouderen steeds langer thuis kunnen blijven wonen en de zorg ontvangen die zij nodig hebben;
- de samenwerking tussen organisaties in de zorgketen vergroten: één gezin, één plan, één regisseur is het streven;
- hechten aan goede coördinatie van zorg. Richten op de keten van zorginstanties en op netwerken rond individuele en groepen zorgvragers;
- zorgen voor voldoende woonruimte voor doelgroepen met een zorgvraag;
- in bouwplannen rekening houden met een alternatieve functie voor wonen.

Werk en Inkomen

Dit onderdeel richt zich erop dat iedere inwoner voldoende inkomen moet hebben om te kunnen participeren in de samenleving. Als iemand onvoldoende inkomen heeft, kan de gemeente financieel ondersteunen of ondersteuning in natura bieden. Dit is geregeld in het Minimabeleid. Als een inwoner geen inkomen heeft, dient de gemeente als vangnet voor de inwoner tot de inwoner in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. De gemeente helpt de inwoner door een gemeentelijke uitkering, maar verwacht daarvoor van de inwoner dat hij er alles aan doet om weer zelf in zijn inkomen te kunnen voorzien en minimaal een tegenprestatie naar vermogen te leveren aan de samenleving. Diverse sociale wetten hebben betrekking op deze kerntaak van de gemeente.

Een van de belangrijkste sociale wetten, is de Participatiewet. Per 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. De Participatiewet vervangt de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een gedeelte van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) met als doel te komen tot één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. De bedoeling van de wet is dat meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een baan vinden. Het kabinet en de sociale partners hebben daarom in het sociaal akkoord afgesproken extra (garantie)banen te creëren voor deze doelgroep. Om werkgevers hierbij financieel te ondersteunen, kunnen zij loonkostensubsidie ontvangen. Daarnaast voorziet de Participatiewet in oprichting van regionale werkbedrijven in de 35 arbeidsmarktregio's waarin de betrokken partijen moeten samenwerken.

Maatschappelijke ondersteuning en voorzieningen

Vanaf 1 januari 2015 is de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) in werking getreden. De gemeente heeft nieuwe taken.

De Wmo 2015 geeft de gemeente de volgende opdracht:

1. Het bevorderen van sociale samenhang, ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente en het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
2. Het ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische, psychische of psychosociale problemen, zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving.
3. Participatie betekent dat iedereen mee kan doen in de samenleving. Zelfredzaamheid betekent dat mensen noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen kunnen uitvoeren en een gestructureerd huishouden kunnen voeren;
4. Het bieden van beschermd wonen en opvang.

In maart 2014 is de “Kadernota Transitie gemeente Bunschoten” vastgesteld, in oktober 2014 het beleidsplan “Wmo nota 2015 – 2018 gemeente Bunschoten; Samen kunnen we meer, zorg voor volwassenen”. Deze nota is zoveel mogelijk in samenhang met het beleidsplan “Jeugdnota 2015-2018 gemeente Bunschoten; Samen kunnen we meer, zorg voor de Jeugd” is geschreven en ook aansluit bij de overige beleidsnota’s rond de transitie.

Belangrijke uitgangspunten bij de transitie zijn:

- Versterken van de kracht van de samenleving
- Het geven van effectieve en efficiënte ondersteuning aan inwoners in een kwetsbare positie.
- Meer aandacht voor preventie.
- Integrale hulp voor betere samenwerking rond huishoudens: één huishouden, één plan, één regisseur.

Gezond Bunschoten

Gemeenten zijn op grond van de Wet publieke gezondheid (wet PG) verplicht iedere 4 jaar een nota lokaal gezondheidsbeleid te maken met daarin de ambities, keuzes en prioriteiten op het gebied van volksgezondheid en preventie. De gezondheidsnota “Gezond is beter (2014-2018)” heeft als doelstelling het behouden en bevorderen van een goede gezondheid van de inwoners van onze gemeente. Inwoners zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat ze gezond leven en dat ze anticiperen op ouder worden. Als gemeente zetten we vooral in op preventie, zodat we mensen gezond kunnen houden en daarmee gezondheidsproblemen voor kunnen zijn. Verder willen we integraliteit stimuleren tussen verschillende beleidsterreinen binnen de gemeente, omdat ook zij een bijdrage kunnen leveren aan het behouden en bevorderen van een goede gezondheid en leefstijl van onze inwoners. Naast de wettelijk taken waarvoor we vanuit de publieke gezondheid verantwoordelijk zijn, zijn op het gebied van leefstijl de belangrijkste speerpunten voor de komende vier jaar overgewicht, schadelijk alcoholgebruik, roken en depressie en eenzaamheid.

Kaderstellende beleidsnota’s

Beleidsonderdeel Werk en Inkomen:

- Verordening re-integratie Participatiewet inclusief Tegenprestatie 2015 gemeente Bunschoten
- Verordening cliëntenparticipatie Wet werk en bijstand
- Verordening Maatregelenverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 gemeente Bunschoten
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 gemeente Bunschoten
- Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 gemeente Bunschoten
- Verordening individuele inkomenstoelage 2015 gemeente Bunschoten
- Verordening individuele studietoelage 2015 gemeente Bunschoten
- Convenant Werkbedrijf Regio Amersfoort

Beleidsonderdeel Maatschappelijke ondersteuning en voorzieningen:

- Wmo nota 2015 – 2018 gemeente Bunschoten; Samen kunnen we meer, zorg voor volwassenen”
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Bunschoten 2015 en bijbehorende Nadere regels Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Bunschoten 2015
- Duurzaam vitaal – Woonvisie 2011-2016
- Nota Integrale Veiligheid 2015-2018
- Jeugdnota 2015-2018 gemeente Bunschoten; Samen kunnen we meer, zorg voor de Jeugd”
- Evaluatie Vrijwilligersbeleid en Vrijwilligersplatform; gemeente Bunschoten maart 2014

Beleidsonderdeel Gezond Bunschoten:

- Nota lokaal gezondheidsbeleid “Gezond is beter!”, gemeente Bunschoten (2015-2018)

Beleidsonderdeel Werk en Inkomen

Wat willen we bereiken?

Onvoldoende besteedbaar inkomen mag geen belemmering zijn om in de samenleving te participeren. Dat bereiken we door:

- 1) Ruimhartig minimabeleid voor iedereen die het nodig heeft;
- 2) Terugdringen niet-gebruik van minimaregelingen;
- 3) Actieve schuldpreventie en schuldhulpverlening met samenwerkingspartners;
- 4) Uitgaven aan gemeentelijke uitkeringen betaalbaar houden binnen de Rijksbudgetten;
- 5) Voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wetgeving en de gemeentelijke regelingen;
- 6) Tegen zo laag mogelijke kosten passend werk realiseren voor de oude Wsw-doelgroep die hun rechten hebben behouden;
- 7) Binnen de arbeidsmarktregio Amersfoort de banenafpraak realiseren, zoals vastgelegd in het Sociaal Akkoord;
- 8) Wat regulier kan, moet regulier in samenwerking met werkgevers worden uitgevoerd;
- 9) Het beste instrument, de beste re-integratievoorziening tegen de laagste prijs.

Wat gaan we er voor doen?

Bestaand beleid:

- 1) *Ruimhartig minimabeleid*
Evalueren bestaand minimabeleid en mogelijk aanpassen in samenwerking met Baarn en Soest;
- 2) *Terugdringen niet-gebruik minimaregelingen*
Communiceren minimaregelingen via diverse media en door samenwerkingspartners te informeren;
- 3) *Actieve schuldpreventie en schuldhulpverlening*
Uitvoering geven aan het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2019 zoals verwoord in het beleidsplan;
- 4) *Uitgaven gemeentelijke uitkeringen betaalbaar houden*
Rechtmatig uitvoeren van de wetgeving door en in samenwerking met de GR Werk en Inkomen Baarn Bunschoten Soest;
- 5) *Voorkomen en bestrijden misbruik en oneigenlijk gebruik*
Aanvragers van een gemeentelijke uitkering vooraf inlichten over rechten en plichten en na toekenning de plichten streng en rechtvaardig handhaven;
- 6) *Passend werk voor oud Wsw-doelgroep*
Medewerking verlenen aan de acties naar aanleiding van de resultaten van het scenario-onderzoek RWA/Amfors in samenwerking met de betrokken gemeenten van de GR RWA /Amfors;

- 7) *Banen realiseren in samenwerking met werkgevers*
 Uitstroom van bijstandsgerechtigde bevorderen en garantiebannen creëren door en in samenwerking met Werk en Inkomen Baarn Bunschoten Soest, het Werkbedrijf regio Amersfoort en het Werkgeversservicepunt (WSP).

Indicatoren beleidsonderdeel Werk en Inkomen

Omschrijving		E P	Bron	Nul- meting (2007)	Werk- elijk 2014	Streefwaarden			
						2016	2017	2018	2019
Aantal uitkerings- gerechtigden	WWB	E	Jaar-werk BBS	97	130	<140	<130	<120	<115
	IOAW	E	Idem	7	5	<10	<10	<10	<10
	IOAZ	E	Idem	1	5	<5	<5	<5	<5
	Bbz 2004	E	Idem	1	2	<5	<5	<5	<5
saldo ingestroomde /uitstroom uitkeringsgerechtigden*		P	Idem	-12	9	10	-10	-10	-5
Aantal WSW in fte		P	RWA	48 (2010)	49	42,8	40,2	37,6	35
% van het budget voor minima dat is uitgegeven		E	BBS	90	90	100	100	100	100
Aantal instroom schuldhelpverlening*		P	Plan- groep	22	35	45	40	40	40
Aantal uitstroom schuldhelpverlening*		P	Plan- groep	33	39	45	40	50	50

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

** De inzet voor de jaren 2015-2019 is dat de uitstroom hoger is als de instroom*

Beleidsdeel Maatschappelijke Ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Kracht van de samenleving

1. De gemeente probeert te realiseren dat burgers zich betrokken voelen bij hun gemeente en in het bijzonder hun nabije leefomgeving en daarin in eerste instantie hun eigen verantwoordelijkheid nemen.

Lokale basis (zorg) infrastructuur

2. Versterken van de basiszorgvoorzieningen en van de onderlinge samenhang tussen de lokale basiszorgvoorzieningen en het generalistische team. Er is een passend aanbod van basis(zorg)voorzieningen, Inwoners ervaren zo min mogelijk drempels, fysiek en sociaal, om deel te nemen aan het dagelijkse leven. Er is passende woonruimte die bijdraagt aan het zelfstandig thuis wonen.

Generalistisch team

3. Het verder doorontwikkelen van een goed functionerend Sociaal Team Bunschoten dat vroegtijdig en nabij hulp verleent aan burgers met een hulpvraag op meerdere leefgebieden.

Maatwerkvoorzieningen

4. Er is een kwalitatief goed aanbod van maatwerkvoorzieningen beschikbaar, waarover deels regionale inkoopafspraken zijn gemaakt. Het streven is deze voorzieningen niet te laten toenemen.

Inwoners en veiligheid

5. Een goede aansluiting en effectieve samenwerking van het generalistisch team met Veilig Thuis, het Veiligheidshuis, het Meldpunt en Casusoverleg Bijzonder Zorg en Overlast (voor OGGZ doelgroep) en het Casusoverleg DOHG (District Overleg Huiselijk Geweld) wordt nagestreefd.

Kwaliteit en verantwoording

6. De wettelijke kwaliteitseisen en resultaatverplichtingen, zoals die in de nieuwe Wmo zijn opgenomen, zijn geïmplementeerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

1. *Kracht van de samenleving*
 - a. Het versterken en ondersteunen van onderlinge netwerken en initiatieven van inwoners bijvoorbeeld door instandhouding van subsidies voor activiteiten die daaraan een bijdrage leveren. Maar dit kan ook door bijvoorbeeld ruimte voor ontmoeting en verbinding te (laten) faciliteren.
2. *Lokale basiszorginfrastructuur*
 - a. We gaan sturen op afspraken over samenhangende integrale zorg en ondersteuning met bestaande (professionele) netwerken, zorgverzekeraar en huisartsen. De gemeente werkt verder aan de instandhouding van preventieve verslavingszorg.
 - b. Voor de preventie van eenzaamheid wordt samengewerkt met kerken, verenigingen en instellingen. Onder andere door realisatie van mogelijkheden tot verbinding en ontmoeting
 - c. Er wordt een nota mantelzorg en vrijwilligersbeleid opgesteld.
 - d. Ontwikkelen van beleid hoe gemeenten, burgers en woningcorporaties met elkaar kunnen inspelen op de behoefte aan levensbestendig wonen en woonruimte voor specifieke doelgroepen
3. *Maatwerkvoorzieningen*
 - a. In de ontwikkeling van de werkwijze van het generalistisch team wordt expliciet aandacht besteed aan de positionering ten opzichte van de maatwerkvoorzieningen indien er sprake is van meerdere voorzieningen.
 - b. Over toeleiding naar het generalistisch team zijn afspraken gemaakt met o.a. huisartsen, verpleegkundigen en het Zorgloket.
 - c. Er wordt gewerkt aan een deels nieuw aanbod van maatwerkvoorzieningen (Hulp bij het huishouden, voorzieningen in het kader van de nieuwe taken).
4. *Inwoners en veiligheid*

Veilig Thuis (Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) heeft een goede aansluiting met het generalistisch team, de politie, het OM, de reclassering en het Veiligheidshuis.
5. *Kwaliteit en verantwoording*
 - a. De kwaliteitseisen zijn in de inkoop vastgesteld.
 - b. Cliëntenparticipatie wordt vormgegeven in samenwerking met de adviesraad voor het sociaal domein en het maatschappelijk veld. Daarbij vindt onderzoek plaats naar de ervaringen van cliënten betreffende de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning..

Indicatoren beleidsonderdeel Maatschappelijke Ondersteuning

Ten tijde van het opstellen van deze programmabegroting is het nieuwe WMO beleid een half jaar in werking. De wet verplicht tot een cliëntervaringsonderzoek (WMO artikel 2.5). Daarnaast wordt in samenspraak met het rijk en de regio gewerkt aan een set indicatoren. In het kader van de vermindering van de regeldruk is er de ambitie om te komen tot zoveel mogelijk gelijklopende indicatoren die waar mogelijk in lijn zijn met de indicatoren voor jeugdhulp. Aanbieders leveren gelijklopende informatie aan het CBS. Gemeenten kunnen via www.waarstaatjegemeente.nl deze informatie inzien op lokaal (wijk), regionaal en bovenregionaal (landelijk) niveau. In lijn met deze ontwikkelingen worden ook voor de lokale basis(zorg)infrastructuur gelijklopende indicatoren ontwikkeld. Deze worden vastgelegd in de nieuwe subsidieregels indien van toepassing.

Indicatoren beleidsonderdeel Maatschappelijke Ondersteuning

Kracht van de samenleving

Indicatoren;

- De score voor de sociale cohesie, leefbaarheid en veiligheid (Veiligheidsmonitor van afdeling RO&V)

Lokale basis (zorg) infrastructuur

Indicatoren:

- Aantal levensloopbestendige woningen
- Score op toegankelijkheid van voorzieningen in jaarlijkse benchmarkonderzoek
- Aantal mantelzorgers dat bereikt wordt/aantal mantelzorgers dat overbelast is

Maatwerkvoorzieningen

Indicatoren

- Aantal inwoners dat uit huis wordt geplaatst
- Aantal inwoners dat een beroep doet op de opvang

Beleidsdeel Gezond Bunschoten

Wat willen we bereiken?

3. Kwetsbare ouderen worden tijdig opgespoord door de lokale reguliere zorg. Met als doel om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig, onafhankelijk en gezond te houden.
4. Wettelijke taken zoals infectieziektebestrijding, gezondheidsbevordering, epidemiologie en beleidsadvisering ten behoeve van gezondheidsrisico's, medische milieukundige zorg en technische hygiënezorg worden uitgevoerd.
5. Zorgmijders komen tijdig in beeld en (multi)problematiek in gezinnen/ huishoudens wordt meer integraal benaderd.
6. Gezondheidsproblemen worden op een integrale manier benaderd en samen met lokale en regionale partners aangepakt. Op het gebied van leefstijlpreventie (zoals schadelijk alcoholgebruik, roken en overgewicht) worden lokale zorgstructuren, zoals het CJG/JGZ, huisartsen, wijkverpleegkundigen, maar ook bijvoorbeeld het onderwijs betrokken bij een tijdige signalering en toeleiding naar hulp. Sportverenigingen worden meer bij leefstijlpreventie betrokken.
7. Het overgewicht in alle leeftijdscategorieën neemt af naar het regionaal gemiddelde door het bevorderen van de aandacht voor beweging en gezonde voeding.
8. Afname van het gebruik van alcohol van jongeren onder de 18 jaar en het beperken van schadelijk alcoholgebruik bij de rest van de bevolking.
9. Er komt meer aandacht voor het roken door middelbare scholieren, zodat het niet langer toeneemt. Voor de rest van de inwoners geldt dat we willen dat het roken afneemt naar het regionaal gemiddelde.
10. De psychosociale weerbaarheid van onze inwoners wordt bevorderd door tijdige signalering, toeleiding en preventie van depressie en eenzaamheid.

Wat gaan we er voor doen?

3. De gemeente gaat voor wat betreft kwetsbare ouderen in gesprek met de partijen in de reguliere zorg, zoals huisartsen, thuiszorg, wijkverpleegkundige en andere hulpverleners, zodat zij tijdig signaleren en doorverwijzen. Verder gaan we hen stimuleren hun onderlinge netwerk te versterken.
4. De gemeente financiert de GGD voor de uitvoering van de wettelijke taken die vanuit de Wet PG aan iedere gemeente opgedragen zijn.
5.
 - a. De gemeente subsidieert samen met de buurgemeenten Baarn, Leusden en Soest het Meldpunt en Casusoverleg Bijzonder Zorg en overlast en stimuleert (lokale) netwerkpartners hieraan actief deel te nemen.
 - b. Via het Wmo beleid wordt onderzocht hoe het Meldpunt en Casusoverleg Bijzonder Zorg en Overlast efficiënter kan worden ingericht in het kader van het uitgangspunt 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur, en vanuit het basisprincipe praten MET het gezin en niet OVER het gezin.
6. De gemeente initieert en onderhoudt contacten met de lokale en regionale zorg partners, zoals huisartsen, CJG/ JGZ, maar ook sportverenigingen, met als doel het bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Bunschoten. Daartoe gaan we in gesprek of stimuleren we ze -op nader te verkennen wijze- om daarin meer hun verantwoordelijkheid te nemen.
7.
 - a. We gaan de afdeling Openbare ruimte betrekken bij een gezonde(re) omgeving om op die manier een beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte te bewerkstelligen, bijvoorbeeld door goed onderhoud en aanleg van (meer) fietspaden (coalitieakkoord).
 - b. De bestaande schoolsportdagen in het basisonderwijs blijven we ondersteunen.
 - c. De gemeente houdt via het sportbeleid sportaccommodaties en speelvelden op peil waardoor de mogelijkheden voor sport en beweging in stand blijven.
 - d. We gaan het (restant) jaarlijks budget voor lokaal gezondheidsbeleid inzetten voor continuering van het overgewichtproject in het basisonderwijs (Lekker Fit!).
8. We gaan uitvoering geven aan de speerpunten op het gebied van preventie van schadelijk alcoholgebruik, zoals omschreven in het preventie- en handavingsplan.
9.
 - a. We gaan, met ondersteuning van de GGD, middelbare scholen benaderen om ze te stimuleren rookvrije scholen en schoolpleinen in te richten.
 - b. We maken afspraken met de JGZ over hoe zij nog actiever roken onder jongeren in Bunschoten kunnen aanpakken door de inzet vanuit de extra contactmomenten jeugd.
 - c. Verloskundigen worden uitgenodigd om actief mee te denken over hun rol in het terugdringen van schadelijk gewoonten bij zwangere vrouwen, zoals roken.
8.
 - a. De relevante zorgstructuren, zoals huisartsen, thuiszorg, wijkverpleegkundigen en AMW/ ouderenwerk worden door ons meer betrokken bij het signaleren van depressie en eenzaamheid. Daartoe gaan we met ze in gesprek over de aandachtspunten en gaan we hen stimuleren zich hierin meer te bekwamen. Bij de aandacht voor eenzaamheid zullen we ook de kerken betrekken.
 - b. Bij het bezoekproject voor ouderen in de leeftijd 75 + wordt aandacht geschonken aan eenzaamheid.
 - c. De collectieve GGZ preventie wordt blijvend gesubsidieerd, maar herzien, waardoor het preventieve aanbod meer wordt toegespitst op de lokale problematiek. Dit gebeurt in overleg met de relevante partijen.
 - d. Onderzocht wordt of we via het jeugdbeleid het thema psychische weerbaarheid en het tegengaan van pesten op de LEA agenda kunnen plaatsen.

Indicatoren beleidsonderdeel Gezond Bunschoten

1. *Zorgmijders komen tijdig in beeld en (multi)problematiek in gezinnen/ huishoudens wordt meer integraal benaderd.*

Indicator: Aantal zorgmijders dat in de gemeente Bunschoten beeld is neemt geleidelijk toe (bron: Jaarverslag casusoverleg).

2. *Het overgewicht in alle leeftijdscategorieën neemt af naar het regionaal gemiddelde door het bevorderen van de aandacht voor beweging en gezonde voeding.*

Indicator:

Omschrijving	<u>E</u> <u>P</u>	Bron	Nul-meting (2012)	Streven 2016
Percentage kinderen in de leeftijd 10-11 jaar met overgewicht	E	GGD monitor	16%	14%
Percentage volwassen met overgewicht	E	Idem	47%	43%
Percentage senioren met overgewicht		Idem	65%	55%

NB. Cijfers komen 4 jaarlijks beschikbaar

3. *Afname van het gebruik van alcohol van jongeren onder de 18 jaar en het beperken van schadelijk alcoholgebruik bij de rest van de bevolking.*

Indicator (uit Preventie en Handhavingsplan):

1. Er is een aantoonbare afname van het gebruik van alcohol door jongeren onder de 18 jaar (*metingsinstrument percentage jongeren in de leeftijd 13-17 jaar dat de afgelopen 4 weken alcohol heeft gedronken : 4 jaarlijkse GGD Jeugdmonitor*).
2. Er is een aantoonbare afname van het percentage jongeren tussen de 15 en 18 jaar dat de afgelopen maand dronken is geweest (*metingsinstrument: percentage jongeren in de leeftijd 13-17 jaar dat afgelopen 4 weken dronken is geweest: GGD Jeugdmonitor*).
3. Er is een aantoonbare afname van ouders/opvoeders (met kinderen tot 18 jaar) die vinden dat hun kinderen onder de 18 jaar mogen drinken (*metingsinstrument: percentage ouders van alcohol drinkende jongeren die het drinken afraadt, verbiedt of vindt dat de jongere minder moet drinken: GGD monitor*).

Financiën

Maatschappelijke ondersteuning

Programma maatschappelijke ondersteuning
(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten						
programmaonderdeel						
Werk en inkomen	4.208	4.338	3.995	3.888	3.799	3.764
Gezond Bunschoten	639	355	344	344	344	344
Maatschappelijke ondersteuning & voorzieningen	3.421	5.525	5.400	5.344	5.317	5.307
Totaal lasten	8.268	10.218	9.739	9.576	9.460	9.415
Baten						
programmaonderdeel						
Werk en inkomen	3.285	2.010	1.910	1.910	1.910	1.910
Gezond Bunschoten	4	4	4	4	4	4
Maatschappelijke ondersteuning & voorzieningen	346	275	300	300	300	300
Totaal baten	3.635	2.289	2.214	2.214	2.214	2.214
Saldo						
programmaonderdeel						
Werk en inkomen	923	2.328	2.085	1.978	1.889	1.854
Gezond Bunschoten	635	351	340	340	340	340
Maatschappelijke ondersteuning & voorzieningen	3.075	5.250	5.100	5.044	5.017	5.007
Totaal saldo	4.633	7.929	7.525	7.362	7.246	7.201

In dit programma komen de ontwikkelingen in het sociaal domein het meest prominent naar voren. Het onderdeel werk en inkomen is afgestemd op de ontwikkelingen van de meerjarenbegroting van BBS. De daling van de lasten is het effect van de korting op het participatiebudget voor het onderdeel WSW. Wij betalen de rijksmiddelen door aan RWA en hebben daarnaast nog een extra gemeentelijke bijdrage geraamd voor 2016 van € 70.000,-- oplopend naar € 100.000,-- in 2019.

Bij het onderdeel maatschappelijke ondersteuning en voorzieningen zijn de uitgaven geraamd in het kader van de decentralisatie van de Wmo. Om een beeld te geven hoe de macrobudgetten zijn verdeeld naar de verschillende onderdelen/ programma's hebben wij onderstaande tabel opgenomen.

Overzicht van de verdeling macrobudgetten sociaal domein

	programma	2016	2017	2018	2019
Macrobudget Wmo nieuw	2.10	1.893.000	1.845.000	1.771.000	1.749.000
Integratieuitkering Wmo oud	2.10	900.000	801.000	858.000	862.000
Macrobudget Participatie	2.10	1.237.000	1.129.000	1.031.000	976.000
Macrobudget Jeugd	2.10	2.838.000	3.041.000	3.160.000	3.188.000
Totaal		6.868.000	6.816.000	6.820.000	6.775.000
Budgetverdeling					
Inkoop Wmo nieuw	2.7	710.000	710.000	685.000	676.000
Sociaal team	2.7	790.000	790.000	790.000	790.000
Onvoorziene zorg	2.7	150.000	150.000	150.000	150.000
Uitvoering	2.7	161.000	161.000	161.000	161.000
PGB (Wmo nieuw en jeugd)	2.7	620.000	620.000	620.000	620.000
Wmo oud (HH, wonen, rollen, vervoer)	2.7	900.000	801.000	858.000	862.000
Schuldhelpverlening	2.7	100.000	100.000	100.000	100.000
Bijzondere bijstand	2.7	82.000	82.000	82.000	82.000
Mantelzorgcompliment	2.7	68.000	68.000	68.000	68.000
Wmo overig	2.7	37.000	37.000	37.000	37.000
Bijdrage RWA > Wsw	2.7	1.160.000	1.066.000	980.000	916.000
Bijdrage BBS> participatie	2.7	77.000	63.000	51.000	60.000
Inkoop jeugd	2.5	1.958.000	1.905.000	1.767.000	1.767.000
		6.813.000	6.553.000	6.349.000	6.289.000
storting in egalisatiereserve	2.10	55.000	263.000	471.000	486.000
Totaal		6.868.000	6.816.000	6.820.000	6.775.000

2.8 Duurzaamheid

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder M. Nagel en W. Heinen)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente heeft oog voor de gezondheid van haar inwoners en streeft dit na door in te zetten op duurzaamheid en een leefbare gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Duurzaam Bunschoten
- Reiniging en afvalinzameling
- Riool en water
- Begraven in Bunschoten

Context en achtergrond

Duurzaam Bunschoten

De gemeente vergunt bedrijfsvestigingen en bewaakt de milieubelasting door bedrijven, zorgt voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval, streeft naar energiebesparing, stimuleert waar mogelijk duurzaam bouwen, houdt een goede riolering in stand en geeft voorlichting aan burgers en bedrijven. Voor de uitvoering van het beleid maakt de gemeente gebruik van aanwezige wet- en regelgeving waaronder de Wet milieubeheer. Naast de verplichte taken kan een gemeente op een reeks van onderwerpen ook eigen beleid formuleren zoals in het Milieuprogramma 2015-2019 is verwoord. In het Milieuprogramma 2015-2019 is aangegeven welke taken verplicht zijn en welke facultatief.

Reiniging en afvalinzameling

De gemeente draagt zorg voor het reinigen van straten, pleinen en stegen, opruimen van zwerfvuil, ledigen van afvalbakken en het inzamelen en laten inzamelen van verschillende soorten grondstoffen en restafval uit huishoudens. Met de reiniging en afvalinzameling wordt uitvoering gegeven aan de gemeentelijke en bovengemeentelijke milieubeleidsplannen.

In 2014 is het Afvalbeleidsplan in regioverband opgesteld. Recent zijn concept richtlijnen gepubliceerd waarbij de landelijke doelstelling van 75% afvalscheiding verder is aangescherpt met een gedifferentieerde doelstelling voor de hoeveelheid restafval per inwoner. Voor Bunschoten is de voorgestelde doelstelling 75 kg per inwoner per jaar in 2020. Dit is doorvertaald in het nieuwe afvalbeleid dat in juli 2015 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dit beleid voorziet in het invoeren van een systeem van Diftar, waarbij de heffing toeneemt naarmate men meer afval aanbiedt en het systeem van omgekeerd inzamelen, zal verdere optimalisering van het beleid geven. Alleen grondstoffen worden dan aan huis opgehaald en restafval moet de burger wegbrengen in een ondergronds systeem in de nabijheid van de woning.

Omdat de gewijzigde inzameling in 2017 operationeel moet zijn, zal in 2016 de implementatie plaatsvinden waarbij de burger nauw wordt betrokken. Voor een sluitend systeem van inzameling zal ook het aanbestedingsstation moeten worden aangepast. Hierbij moet onder meer worden gedacht aan het aanbrennen van een weegbrug en de invoering van een pasjessysteem ter vervanging van de knipkaart. Ook dit onderdeel zal in 2016 zijn beslag moeten krijgen.

Riool en water

In het beleidsonderdeel riolering en water geeft de gemeente vorm en inhoud aan de gemeentelijke taken op het gebied van riolering en water. Veelal zijn dat wettelijke taken. Het betreft beheer en onderhoud, maar ook nieuw aanleg bij renovaties en dorpsuitbreidingen met woonwijken en bedrijventerreinen. Veel maatregelen worden regionaal afgestemd of ook in toenemende mate regionaal aangepakt. Riool- en waterplannen worden ook getoetst door waterschap en/of provincie.

Het Waterplan Bunschoten (Watervisie 2006-2015) en het verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan 2013-2018 (vGRP) zijn de leidende beleidsplannen.

In 2010 zijn door het Rijk, de Vereniging van Nederlandse gemeenten en de Unie van waterschappen via het Bestuursakkoord Water afspraken gemaakt over een doelmatiger waterbeheer. De belangrijkste afspraken gaan over waterveiligheid, het beschermen van de waterkwaliteit en zoetwatervoorziening en het doelmatig samenwerken in de waterketen. Het doelmatig samenwerken in de afvalwaterketen moet leiden tot:

- het realiseren van kostenbesparingen in het beheer van de afvalwaterketen (minder meerkosten, waarbij het bestuursakkoord loopt tot 2020);
- het vergroten van de kwaliteit van de uitvoering van de beheertaken en het innovatievermogen (kennis);
- het verminderen van de personele kwetsbaarheid bij de uitvoering van de beheertaken.

Er zijn bindende afspraken gemaakt over een structureel samenwerkingsverband van gemeenten en het waterschap. Er wordt samengewerkt aan de hand van een bestuursakkoord (2011), een samenwerkingsovereenkomst (2013) en een meerjarenplanning SAVE. De landelijke benchmark is uitgewerkt op regionaal niveau.

De uitkomsten hiervan vormen de stip op de horizon teneinde daarmee de samenwerkingsdoelen voor de komende jaren te agenderen. De doelen zijn in een parapluplan geformuleerd.

Landelijk werd de taakuitvoering gevolgd door de visitatiecommissie onder leiding van mevrouw Karla Peijs. In haar eindrapport december 2014 heeft zij de taakuitvoering binnen het Platform als positief beoordeeld.

Begraven in Bunschoten

Binnen de kaders van de nationale wet- en regelgeving voor begraven, en het gemeentelijke begraafbeleid is dit programmaonderdeel de tak die het beleid uitvoert. Uitgangspunt is een nette begraafplaats, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste aandachtspunten zijn.

In het coalitieakkoord is de wens uitgesproken om een gedenkplek het creëren voor ouders die hun baby of baby's zijn verloren tijdens de zwangerschap of vlak daarna. Hiermee voorziet de gemeente in specifieke behoefte van rouwverwerking. Voor de definitieve locatie, de uitwerking van het monument en verdere voorwaarden zal in 2016 voorstel worden ingediend.

Kaderstellende beleidsnota's

- Nota hondenpoepbeleid "dat scheelt een hoop"
- Nota geluidbeleid 2009
- Bodembeheernota 2014
- Milieuprogramma 2015-2019
- Landschapsonwikkelingsplan Eemland (2005)
- Streekplanuitwerking Nationale Landschappen
- Kwaliteitsgids Eemland 2011
- Verbreed Basis Rioleringsplan (vBRP) 2013
- Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (vGRP) 2013-2018
- Calamiteitenplan riolering Bunschoten juli 2007
- Meetplan Overstortregistraties juni 2005
- Plan van Aanpak diffuse bronnen mei 2007
- Waterplan Bunschoten 2006-2015
- Quick Scan Wateroverlast Bunschoten Spakenburg oktober 2007
- Baggerbeheerplan 2013-2023
- Beheerplan oeververdedigingen 2016-2030 (in de maak)
- Beheerplan havens Bunschoten 2016-2025 (in de maak)
- Landelijke Handhavingstrategie (RUD) (in de maak)
- Herziene Investeringsagenda Nationaal Landschap januari 2015
- Koepelnota Integrale Nota Handhaving november 2012
- Regionaal Afvalbeleidsplan 2014-2018 incl. Uitvoeringsplan gemeente Bunschoten
- Parapluplan 'Samen naar een duurzame afvalwaterketen 2014
- Toekomstvisie

Beleidsonderdeel Duurzaam Bunschoten

Beleidsontwikkelingen

Regionale Uitvoeringsdienst

De taken op het gebied van vergunningverlening en handhaving van de Wet milieubeheer zijn ondergebracht bij de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD).

Bodembeleid

Een van de doelstellingen uit het milieuprogramma is het voeren van actief bodembeleid. Leidend hierin is de begin 2014 vastgestelde bodembeheernota. Het digitaal beheren van bodemdata wordt steeds belangrijker. In 2015 werkte het nieuwe bodeminformatiesysteem Squitlbis (in the cloud) volledig. Alle bodeminformatie wordt hierin verwerkt en tevens geraadpleegd bij projecten waarin de bodem een rol speelt. Het gaat hier om informatie over de bodemkwaliteit. Hiernaast wordt ook andere bodeminformatie bijgehouden, zoals informatie over warmte- koude-opslagen. In 2016 zal in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen de bodemkwaliteit beoordeeld worden en waar nodig zullen saneringen plaatsvinden. In 2016 zal tenslotte ook de inpassing van de Wet bodembescherming in de toekomstige Omgevingswet gevolgd worden. Hierdoor zullen taken/verantwoordelijkheden van provincie naar gemeente verschuiven.

Bedrijven en duurzaamheid

Naast haar wettelijke taak op vanuit de wet milieubeheer (bedrijven dienen te voldoen aan milieuvorschriften) zal de gemeente een duurzame invulling en bedrijfsvoering waar mogelijk stimuleren. Dit zal ook in 2016 voortgezet worden. Met de RUD wordt invulling gegeven aan structureel handhavingsbeleid en wordt vergunningverlening afgestemd binnen de WABO.

Integrale handhaving

Op basis van het in december 2012 vastgestelde Integrale Handhavingsbeleid wordt er structureel integraal gehandhaafd binnen onze gemeente. Hiervoor is in 2014 onder andere een plan van aanpak illegaal grondgebruik vastgesteld. In 2015 is een pilot "illegaal grondgebruik" uitgevoerd. In 2016 wordt vanuit deze bevindingen verder gewerkt aan dit thema. Daarnaast wordt integraal samengewerkt tussen de handhavers in de gemeentelijke organisatie en daarbuiten (bijvoorbeeld het Waterschap in het discrepantieproject).

Hondenbeleid

Milieu heeft de afgelopen periode het hondenbeleid onder de loep genomen. Actualisering van het beleid was wenselijk. In 2016 zal er een losloopgebied worden gerealiseerd en worden de uitlaatroutes geactualiseerd. Daarnaast worden er afvalbakken geplaatst om het opruimen van hondenpoep te stimuleren. Bij wijze van proef wordt het Kleine Zeetje in de winterperiode opengesteld als losloopgebied. Met een nieuwe voorlichtingsfolder en de overige communicatiemiddelen worden de burgers op de hoogte gesteld van de veranderingen en de nieuwe regels op het gebied van het hondenbeleid.

SER Akkoord

In het Energieakkoord voor duurzame groei, dat in september 2013 is gesloten, zijn meerdere afspraken opgenomen die directe consequenties (zullen) hebben voor de taakuitoefening van de gemeente op het gebied van energie. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stimuleert samenwerkingsverbanden en biedt ondersteuning en subsidie aan allianties die werken aan de uitvoering van het Energieakkoord voor duurzame groei. De samenwerkingsverbanden willen vooral kennis en expertise delen over de verduurzaming van de gebouwde omgeving, door samenwerking tussen initiatieven van gemeenten en het bedrijfsleven en maatschappelijke initiatieven. De gemeente Bunschoten werkt binnen de regio Eemland samen in een alliantie met de gemeenten Amersfoort, Baarn, Leusden, Soest en Woudenberg.

De komende jaren zullen in het teken staan van het stimuleren van energiebesparing en duurzame energie bij de particuliere woningeigenaar. Daarnaast zijn belangrijke aandachtspunten het vormen van lokale coalities binnen het bedrijfsleven, het organiseren van bedrijvendagen, het stimuleren van het bouwen van nul op de meter woningen en het realiseren van een energieloket.

Duurzaamheid

Duurzaamheid wordt gezien als een integraal onderdeel van alle beleidsthema's. Bewustwording binnen de eigen organisatie is daarom belangrijk. Hierbij is het vooral belangrijk de afdelingen te betrekken bij de totstandkoming van het nieuwe milieubeleid. Aandachtspunten voor 2016 zijn onder andere doorlichten energiezuinigheid, milieuvriendelijk groenbeheer, duurzame energie, het sturen op grondstoffen, duurzaam wagenpark en duurzame gebiedsontwikkeling.

Wat willen we bereiken?

- 1) Het behouden en zo mogelijk verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit in Bunschoten. Om deze beleidsdoelstellingen te bereiken kunnen juridische (regelgeving, convenanten), economische (subsidie/belasting) middelen ingezet worden. De communicatieve instrumenten (educatie en voorlichting) zijn in het kader van de bezuinigingen geschrapt. De mogelijkheden voor het verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit worden gezocht aan de hand van twee centrale vragen:
 - Hoe moeten de Bunschotense ruimte, bedrijvigheid, samenleving en overheidsorganisatie zich vanuit een 'duurzaamheids- en leefbaarheidsbril' ontwikkelen?
 - Welke bijdrage kunnen de Bunschotense gebieden, bedrijven, burgers en overheidsorganen leveren aan het realiseren van een betere leefomgevingskwaliteit?

Wat gaan we er voor doen?

- 1) In het vastgestelde milieuprogramma 2015-2019 is aangegeven welke taken binnen het gemeentelijk milieubeleid worden uitgevoerd. In het milieuprogramma staan de belangrijkste doelstellingen voor 2015-2019 geformuleerd. Deze zijn ondergebracht binnen de thema's "Omgeving", "Afval", "Water", "Energie en bouwen", "Mobiliteit" en "MVO/MVI". Binnen deze thema's zijn ambities en activiteiten opgesteld voor het behouden van en waar mogelijk verbeteren en stimuleren van een duurzame leefomgeving. Zoals ook verwoord in de toekomstvisie zal de gemeente samen met betrokken partijen invulling geven aan actuele onderwerpen op het gebied van leefbaarheid, zoals afvalinzameling en-scheiding, het besparen van energie in de gebouwde omgeving en het opwekken van duurzame energie. Ook zal actieve informatieverstrekking m.b.t. duurzaamheidsmogelijkheden en ondersteuning particuliere initiatieven hierin meegenomen worden. De bezuinigingen op het gebied van duurzaam bouwen, klimaat en energie, bodem, natuur en landschap, voorlichting en Natuur en Milieu Educatie werken in de programmering van de komende jaren door.

Beleidsonderdeel Reiniging en afvalinzameling

Wat willen we bereiken?

- 1) Een schone gemeente en een functionele grondstoffen- en restafvalinzameling.

Wat gaan we er voor doen?

- › Algemeen reiniging en grondstoffen en restafvalinzameling. Straten, pleinen, stegen periodiek vegen. Zwerfafval opruimen, tegelijk met het groenonderhoud, op de verschillende kwaliteitsniveaus. Op een aantal locaties, zoals het strandje, het marktterrein, de parkeergarage, het centrumgebied, plaatsen die recreatief worden gebruikt periodiek schoonmaken. Ook incidenteel na evenementen en na meldingen Snel Herstel de openbare ruimte schoonmaken. Maatwerk in gedragsbeïnvloeding. Met de toetreding tot de Rova per 1 januari 2015 is afvalinzameling bij Rova ondergebracht. Daarbij zijn ook de activa door Rova overgenomen. Afval verzamelbakken periodiek legen. Grondstoffen en restafval inzamelen. Er worden extra zwerfafvalcampagnes uitgevoerd met gelden uit het afvalfonds. Hiervoor heeft de gemeente zich aangesloten bij andere gemeentes in het Zwerfvuilprogramma Mooi Schoon bij de ROVA. In dat samenwerkingsverband worden door de gemeente geselecteerde gezamenlijke acties en op de gemeente toegesneden maatwerk acties uitgevoerd.
- › De faciliteit bieden voor inwoners om hun grondstoffen en restafval aan te bieden op het aanbestedation aan de Groeneweg. Inzamelmiddelen aanbieden en distribueren. Ondergrondse containers beheren en onderhouden.

- › Het invoeren van een systeem van DIFTAR, waarbij wordt over gegaan tot een containermanagementsysteem (CMS) door het aanbrengen van chips in de minicontainers en een pasjessysteem bij ondergrondse inzamelmiddelen, gekoppeld aan het invoeren van een aangepaste tariefstructuur voor het reinigingsrecht/afvalstoffenheffing en omgekeerd inzamelen.

Beleidsonderdeel Riool en water

Wat willen we bereiken?

- 1) De gemeente wil het rioleringssysteem in optimale staat houden en beheren. Daarbij wordt rekening gehouden met de klimatologische ontwikkelingen, zoals extreme neerslaghoeveelheden, om dit zo veel mogelijk het hoofd te bieden. De waterkwaliteit van de grachten en waterpartijen in Bunschoten verbeteren zodat vis en andere waterdieren en waterplanten zich goed en in diversiteit kunnen ontwikkelen. Door intensieve samenwerking in de regio wil de gemeente het watermilieu verbeteren tegen zo laag mogelijk maatschappelijke kosten. Door informatie te verstrekken aan de burgers wil de gemeente goed rioolgebruik nog meer onder de aandacht brengen.

In de samenwerking in het Platform is de ontwikkeling op het gebied van hittestress (in stedelijk gebied overlast van hitte verminderen door de aanleg van waterpartijen en planten van bomen. Verder is de samenwerking toe aan een proactieve sturing op het voorkomen van calamiteiten. Dat kan met behulp van de in de afgelopen jaren geïnvesteerde meetnetten en data analyses.

- 2) Bij het beleidsonderdeel water zijn er beheerplannen ontwikkeld voor de aan het water gerelateerde onderdelen. Hierbij valt te denken aan oeververdediging (o.a. beschoeiing en damwandconstructies), waterbouwkundige voorzieningen (o.a. steigers, vlonders en reddingsmiddelen) en baggeren.

Wat gaan we er voor doen?

- › Algemeen riolering en water
In een aantal straten zal de riolering vervangen worden. Ook zal er weer een deel van het stelsel worden gereinigd en geïnspecteerd. Ook hiervoor zal weer samenwerking worden gezocht met andere gemeenten binnen de Zuiveringskring Amersfoort. Eind 2015 begin 2016 wordt het Waterplan geactualiseerd.
- › Rioleringssysteem goed in beeld
De gemeente heeft de onderhoudstoestand van het rioleringssysteem goed in beeld. Jaarlijks wordt een deel van het stelsel gereinigd en geïnspecteerd. De inspecties worden gebruikt voor vervangingsplanningen en investeringen.
Daar waar riolen vervangen worden wordt in de meeste gevallen ook hemelwater afgekoppeld onder het motto "Schoon water moet je schoon houden".
Uitbreidingswijken worden aangelegd met gescheiden stelsels die ontworpen zijn met bovenstaand motto. De landelijke visie daarbij is om het afvloeiende hemelwater vast te houden, vervolgens te bergen en daarna pas af te voeren.
Bij extreme neerslag kunnen de riol overstorten in werking treden. Op een aantal overstorten is registratieapparatuur geplaatst waarmee gemeten wordt wanneer overstorten in werking treden. De gemeente gebruikt de meetgegevens voor het aanpassen van het rioleringssysteem zodat steeds minder de overstorten in werking treden. En ook voor het proactief voorkomen van calamiteiten.
- › Dijkverbeteringsproject
Het dijkverbeteringsproject van het Waterschap Vallei & Veluwe verplicht de gemeente om de (pers)riolering die in de primaire waterkering of dijkzone ligt om te leggen of aan te passen. In overleg met het waterschap is bepaald met welke (minimale) maatregelen kan volstaan om te voldoen aan de eisen. De gemeente krijgt gezien de ouderdom van de (pers)riolen een deel van de kosten voor het aanpassen van de (pers)riolering voor haar rekening.

De (huidige) planning voor uitvoering van het dijkverbeterplan is leidend. De aanpassingen vinden plaats vanaf 2015 tot en met 2017. Uiterlijk medio 2017 moet het gehele werk gereed zijn.

- › **Wateroverlast in beeld**
De gemeente heeft de gebieden waar mogelijk wateroverlast optreedt als gevolg van extreme neerslaghoeveelheden in beeld en anticipeert daarop door in die gebieden hemelwaterriolen aan te leggen. Hemelwaterriolen voeren het water rechtstreeks af naar het oppervlaktewater.
- › **Samenwerking in de regio**
Binnen het samenwerkingsverband Platform Water Vallei & Eem trekt de gemeente samen op met andere gemeenten en het waterschap. Doelstelling in de samenwerking is kostenbesparing (minder meerkosten), efficiënter werken, milieuwinst, alsmede de kwetsbaarheid van de gemeentelijke organisaties te verminderen.
- › **Water**
De gemeente voert een actief waterbeleid. Dit beleid is gericht op schoner oppervlaktewater in het stedelijk gebied waarin leefbaarheid, gebruik en beleving van het water voorop staan. Aan tafel bij Rijkswaterstaat en het Waterschap zet de gemeente zich in voor schoner water voor natuur, zwemmen en recreatie.
- › **Grondwater**
De gemeente heeft een grondwatermeetnet dat inzicht geeft in de fluctuaties in de grondwaterstanden binnen het stedelijk gebied. Op 26 meetpunten verdeeld over de gemeente wordt de grondwaterstand regelmatig gemeten. In delen van de gemeente waar de stand van het grondwater nauw luistert worden de grondwaterstanden intensiever gevolgd. De metingen worden bijvoorbeeld ook gebruikt voor bemalingsplannen bij rioolrenovaties.

Beleidsonderdeel Begraven in Bunschoten

Wat willen we bereiken?

- 1) Nette begraafplaatsen en begrafenissen, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste uitgangspunten zijn. Ook uitvoering geven aan het beleid tot herbegraven. Na afronding van de ruiming aan de Zuidzijde van Memento Mori wordt het gebied opnieuw ingericht en kunnen vanaf 2016 weer nieuwe graven worden uitgegeven. Verder willen we voorzien in de specifieke behoefte van rouwverwerking ten aanzien van vroeg gestorven kinderen.

Wat gaan we er voor doen?

- › Het beheren en onderhouden van de begraafplaatsen op een hoog onderhoudsniveau. Het uitvoeren en laten uitvoeren van het begraven en herbegraven. Het structureel herbegraven in een algemeen verzamelgraf op Memento Mori is in 2012 gestart.
- › Daarbij wordt gewerkt binnen de door het gemeentebestuur vastgestelde protocollen. In 2015 zijn er al nieuwe graven uitgegeven. Na 2017 worden er op de tweede klasse zuidzijde opnieuw graven uitgegeven. Op de Akker wordt in 2017 de vierde heuvel ingericht. Er wordt een voorstel gedaan om invulling te geven aan de realisatie van een gedenkplek voor vroeg gestorven kinderen.

Financiën

Programma duurzaamheid

(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten programmaonderdeel						
Duurzaam Bunschoten	841	733	782	765	767	767
Reiniging en afvalverwijdering	1.297	1.473	1.431	1.430	1.426	1.425
Riool en water	963	1.197	1.242	1.263	1.285	1.338
Begraven in Bunschoten	358	295	346	348	361	361
Totaal lasten	3.459	3.698	3.801	3.806	3.839	3.891
Baten programmaonderdeel						
Duurzaam Bunschoten	20	0	17	17	17	17
Reiniging en afvalverwijdering	1.258	1.354	1.223	1.329	1.329	1.329
Riool en water	983	1.114	1.181	1.228	1.277	1.328
Begraven in Bunschoten	338	347	324	324	324	324
Totaal baten	2.599	2.815	2.745	2.898	2.947	2.998
Saldo programmaonderdeel						
Duurzaam Bunschoten	820	733	765	748	750	750
Reiniging en afvalverwijdering	39	119	208	101	97	96
Riool en water	-20	83	61	35	8	10
Begraven in Bunschoten	20	-52	22	24	37	37
Totaal saldo	859	883	1.056	908	892	893

De lasten voor het onderdeel duurzaam Bunschoten stijgen onder als gevolg van de maatregelen in het kader van het hondenpoepbeleid. Hiervoor zijn in de kadernota extra middelen gereserveerd. Ook is in 2016 nog een incidenteel hogere last geraamd voor de RUD.

Voor het onderdeel reiniging zijn de effecten verwerkt van de afvalinzameling door ROVA. Voor het onderdeel riolering is de raming gebaseerd op het rioolbeheerplan. De stijging van de baten in meerjarenperspectief voor de reiniging is de doorberekening van de belasting op brandbaar afval in de tarieven met ingang van 2017. Voor de riolering is dit gebaseerd op de extra jaarlijkse stijging van 4% voor reservering van investeringen in de toekomst.

De ontwikkeling van de lasten van het begraafbeleid is voor een deel al gebaseerd op besluitvorming van voorgaande jaren (onderhoud rondom de graven) en de doorwerking van de kapitaallasten van investeringen in het kader van begraven.

De saldi van de zogenaamde kostendekkende activiteiten zijn de mutaties met de betreffende egaliseringsreserves.

Investeringsen (x € 1,--)	2016	2017	2018	2019
Renovatie/vervanging hoofdriolen	31.000	114.000	1.848.000	947.000
RTC rioleringsstelsel	100.000			
Renovatie minigemalen	35.000			
Actualisering basisrioleringsplan		22.500		
Actualisering gemeentelijk rioleringplan		25.000		
Verleggen riolering (dijkverbetering)				
Omheinde losloopgebieden	7.500	22000	6.000	
Afvalbakken hondenpoep	16.000			
Nota milieubeleid				20000
Gedenkplek vroeggestorven kinderen	20.000			
Ruimen en herbegraven		100000		
Aanleg 4e grafheuvel		94.000		
	209.500	377.500	1.854.000	967.000

2.9 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder M. Nagel en W. Heinen)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten kenmerkt zich als een “eiland in de groene zee”. Ingezet wordt op het behoud van het open landschap rondom Bunschoten. Bunschoten wil voldoende ruimte houden voor opvang van de eigen bevolking en de ontwikkeling van de plaatselijke werkgelegenheid. Gestreefd wordt naar handhaving en versterking van de bestaande kenmerken en kwaliteiten: kleinschaligheid, cultuurhistorie, rust en natuur en de ligging aan het water.

Ons beleid streeft naar een zodanige inrichting van de gemeente dat voldoende ruimte bestaat voor wonen, werken en voorzieningen. Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken wij aan een vitale gemeente, waar het aantrekkelijk is om in te wonen, werken en recreëren.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Ruimtelijke Ordening
- Volkshuisvesting

Context en achtergrond

Ruimtelijke ordening

Sinds de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in 2008 en de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in 2010 zijn procedures over het algemeen korter en beter toegankelijk geworden. Ook het feit dat de ruimtelijke plannen digitaal beschikbaar zijn, is inmiddels ingeburgerd en de ervaringen zijn positief.

Op landelijk niveau wordt al weer gewerkt aan een opvolger van de Wro in de vorm van de Omgevingswet. Hiermee wil het Kabinet de regels voor ruimtelijke projecten vereenvoudigen en bundelen. Hierdoor moet het makkelijker worden om projecten op te starten, zoals woningbouw op voormalige bedrijventerreinen.

Met de Omgevingswet wil het Kabinet beter aansluiten op:

- de samenhang tussen verschillende projecten en activiteiten (op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en natuur);
- duurzame ontwikkelingen, zoals locaties voor windmolenparken;
- de verschillen tussen regio's.

De nieuwe wet leidt tot minder regels en onderzoekslasten, terwijl besluitvorming over projecten en activiteiten sneller en beter wordt. Ook sluit de wet beter aan bij Europese regels en is er meer ruimte voor particulier initiatief. Inwerkingtreding van deze wet is nu voorzien voor 2018.

Op 11 juli 2013 heeft de gemeenteraad de nieuwe Toekomstvisie 2025 vastgesteld. Deze visie is geen ruimtelijke visie zoals de structuurvisie, maar verwoordt de ambities in een veel breder kader voor de periode tot aan 2025. In de visie komen de beleidsterreinen aan de hand van verschillende thema's aan de orde zonder dat daar concrete locaties worden benoemd of vastgelegd. De visie fungeert daarmee als een strategisch en samenbindend kader en is een inspiratiebron die verschillende ambities met elkaar verbindt. Er is een uitvoeringsprogramma opgesteld dat is betrokken bij de opstelling van het coalitie akkoord voor de periode 2014- 2018.

Beleidsvelden Structuurvisie 2015 / Toekomstvisie 2025

De structuurvisie kenmerkt zich door een brede integrale aanpak die nagenoeg alle beleidsvelden omvat. Hierbij is onderscheid gemaakt in de volgende vier thema's of beleidsvelden:

- (Bevolking) en Wonen;
- Werken
- Recreatie en Toerisme
- (Leefbaarheid) en Voorzieningen

In de Toekomstvisie 2025 zijn een aantal vergelijkbare thema's benoemd, te weten:

- Economie en Citymarketing
- Jeugd en gezin, onderwijs, cultuur en sport
- Werk, inkomen en maatschappelijke ondersteuning
- Wonen en leefbaarheid
- Buitengebied

Het programma ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting is bij de realisatie van de doelstellingen op het gebied van recreatie, toerisme en voorzieningen vooral faciliterend. Dit geldt in hoge mate ook voor de bovengenoemde thema's uit de toekomstvisie. Hierbij kan worden gedacht aan advisering over gebiedsinrichtingsplannen, erfgoedbeleid, doorvoeren van bestemmingswijzigingen etc. Het programma ruimtelijke ordening is daarentegen wel gericht op de realisatie van de beschreven doelstellingen op gebied van wonen en werken en het buitengebied maar dan met name in regulerende zin. R.O. draagt bij aan de volgende uitgangspunten:

Algemene beleidsuitgangspunten

- Het realiseren van een woningbouwprogramma dat groei van het inwoneraantal mogelijk maakt;
- Het voorzien in passende woonruimte voor alle categorieën van de bevolking, met name ook voor jongeren en ouderen;
- Het daarnaast ook in beperkte mate opvang bieden voor de vraag van buiten de gemeente;
- De oplossingsgerichte en creatieve houding van inwoners ten opzichte van hun woning en leefomgeving verder stimuleren;
- Beweging in het woningbestand vergroten door beter in te spelen op ontwikkelingen als individualisering, het langer thuis blijven wonen van ouderen en de toenemende vraag naar huisvesting voor mensen met een zorgbehoefte;
- Inzetten op citymarketing en het aantrekken van nieuwe inwoners;
- Duurzaamheid ook bij huizenbezitters stimuleren.

Ten behoeve van de realisatie van bovengenoemde uitgangspunten wordt aan diverse woningbouwprojecten (mee)gewerkt.

Vanuit deze projecten worden woningen toegevoegd waarmee het inwoneraantal kan worden verhoogd. Door in de projecten te participeren en voorwaarden te stellen aan het woningbouwprogramma wordt voorzien in passende woonruimte voor de doelgroepen van ons vastgestelde volkshuisvestingsbeleid.

In regionaal verband wordt meegedacht/meegewerkt aan de herijking van de Provincie Ruimtelijke Structuurvisie en de Regionale ruimtelijke visie Regio Amersfoort welke in 2016 op stapel staan. In het komende jaar wordt ook gewerkt aan de actualisering van het welstandsbeleid en de voorzetting van de aanpak van de verpauperde panden in de gemeente.

Woonvisie 2016-2021

De huidige woonvisie begint op zijn eind te lopen terwijl de woningmarkt de afgelopen jaren ingrijpend is veranderd vanwege de economische omstandigheden. In aanloop naar een nieuwe woonvisie is in 2015 een start gemaakt met een woningmarktonderzoek. Daarbij is gebruik gemaakt van de onderzoeken en visies die de afgelopen jaren zijn opgesteld voor de regio Amersfoort. De resultaten van het Woningmarktonderzoek zullen in het najaar van 2015 aan de raad worden gepresenteerd. Daarop volgend wordt de nieuwe Woonvisie 2016-2021 naar verwachting in het eerste kwartaal 2016 door de raad vastgesteld.

Restrictief bouwbeleid gemeente Bunschoten

Bovengenoemd beleid dient echter wel te worden gezien vanuit de veranderde marktomstandigheden en de aanzienlijke woningbouwcapaciteit in Bunschoten.

In 2012 zijn de verschillende bouwplannen die in ontwikkeling en verkoop waren, gerelateerd aan de woningbehoefte. Hierbij is geconstateerd dat de verkoop en afname van de verschillende woningen sterk onder druk staat terwijl er een relatief groot woningaanbod bestaat op verschillende locaties binnen de gemeente Bunschoten. Als gevolg hiervan heeft het college op 1 mei 2012 besloten om in te zetten op de realisatie van plannen die al zijn ontwikkeld en/of in aanbouw zijn. En daarbij in principe tot nader orde geen medewerking meer te verlenen aan nieuwe ontwikkelingen die leiden tot een toename van woningen. Ontwikkelingen die daarvoor al in gang waren gezet of ontwikkelingen die planologisch al mogelijk waren, worden nog wel gefaciliteerd. In aansluiting hierop heeft de raad bij de vaststelling van het bestemmingsplan Wonen West op 25 april 2013 unaniem besloten niet over te gaan tot het mogelijk maken van de bouw van meer woningen.

Algemene beleidsuitgangspunten ten aanzien van werken

- Het stimuleren van de werkgelegenheid voor de groeiende eigen beroepsbevolking. Daarmee wil de gemeente vooral jongeren meer kans bieden in de eigen gemeente te blijven wonen en werken, mede als bijdrage aan beperking van het woon-werkverkeer;
- Het vergroten van de kwaliteit en verscheidenheid van de werkgelegenheid, voornamelijk door vestigingsmogelijkheden te bieden voor meer hoogwaardige werkgelegenheid;
- Het zowel bij de ontwikkeling van nieuwe bedrijfslocaties als bij de bestaande bedrijfslocatie extra aandacht geven aan (verbetering van) de ruimtelijke kwaliteit
- De regionale samenwerking in de Regio Amersfoort voortzetten en daarnaast de kansen verkennen met betrekking tot de Food Valley;
- Ons winkelcentrum levendig en goed bereikbaar houden;
- Blijven inzetten op behoud en versterking van bedrijven en bedrijventerreinen en ons inspannen voor het creëren van nieuwe werkgelegenheid in de gemeente.

Voor wat betreft dit laatste onderdeel wordt gewerkt aan het werkproject Haarbrug-zuid. Dit project behelst de ontwikkeling van een nieuw bedrijfsterrein aan de zuidzijde van de bebouwde kom van de gemeente Bunschoten. Door middel van segmentering en toewijzingscriteria wordt nieuwe werkgelegenheid ontwikkeld voor de groeiende eigen beroepsbevolking binnen de eigen gemeente. *Coalitieakkoord 2014-2018*

In het coalitieakkoord is een aantal punten opgenomen die al dan niet gedeeltelijk betrekking hebben op het programma ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting. Dit betreft:

- In deze collegeperiode wordt gestart met de planologische voorbereidingen voor de Kronkels-Zuid.
- Het college zet in op de realisatie van de aangewezen ontwikkelingslocaties en lopende projecten.
- Burgers, kerken, scholen en organisaties worden betrokken bij de verdere ruimtelijke invulling van het voorzieningeneiland in Rengerswetering.
- Bij de woningbouwprojecten stuurt het college op de behoefte van woningzoekenden.
- Het college heeft in het bijzonder aandacht voor de bouw van sociale huurwoningen.
- Woningen worden zoveel mogelijk levensloopbestendig gebouwd.
- Duurzaam en energieneutraal bouwen en wonen wordt bevorderd / Het college streeft naar de bouw van nieuwe woningen die het milieu zo weinig mogelijk belasten.
- Het college streeft ernaar eigenaren en gebruikers te bewegen tot verbetering van verpauperde panden.
- Samen met betrokken bedrijven, instellingen en inwoners uit het buitengebied werkt het college aan de bescherming van het unieke open landschappelijke karakter en het uitbreiden van de toeristische en recreatieve mogelijkheden door de aanleg van wandel- en fietspaden.
- Er wordt actief met bestaande agrarische bedrijven meegedacht en gefaciliteerd in het voorzien van voldoende uitbreidingsmogelijkheden, zonder dat dit ten koste gaat van het open landschap. Er is blijvende aandacht voor de functie en het openhouden van de groene verbindingzone tussen Bunschoten en Amersfoort
- De aanleg van windmolens wordt mogelijk gemaakt, waarbij het open landschap niet wordt aangetast.

Volkshuisvesting

De woningbehoefte is gebaseerd op vastgestelde Woonvisie 2011-2016 welke op 27 januari 2011 door de raad is vastgesteld.

Medio 2015 is een start gemaakt met een nieuw woningmarktonderzoek, gevolgd door een nieuwe Woonvisie die de basis gaat vormen voor de periode 2016-2021 en daarmee voor het nieuwe begrotingsjaar 2016. Nieuwe ontwikkelingen zoals de regionale woonruimteverdeling, de nieuwe Huisvestingswet die per 1 januari 2015 van kracht is geworden en de nieuwe Woningwet per 1 juli 2015, zullen dit beleid mede bepalen. Ook het voorzichtig herstel van de woningmarkt zal hierop van invloed zijn. Verder wordt gezien in hoeverre de starterleningen in 2016 kunnen worden voortgezet.

De prestatieafspraken met de Stichting Woningcorporaties Het Gooi en Omstreken zullen in 2016 worden herzien, nadat de effecten van de nieuwe Woningwet in beeld zijn gebracht. Bezien wordt of er ook regionale afspraken kunnen worden gemaakt. Het aantal huurwoningen van Eemland Wonen in Bunschoten is te beperkt om daar nadere afspraken over te maken.

Starters en senioren zijn nog altijd de belangrijkste lokale doelgroepen. In regionaal verband worden voorts afspraken gemaakt met betrekking tot de huisvesting van specifieke doelgroepen, zoals mensen met verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen en mensen met een zorgbehoefte. Daarbij staat de gemeente open voor lokale initiatieven. Tevens worden de mogelijkheden voor het huisvesten van het toenemende aantal statushouders regionaal gezien.

Kaderstellende beleidsnota's

- Structuurvisie Bunschoten (2009)
- Provinciale Ruimtelijke Verordening, provincie Utrecht 2013 (2013)
- Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (2013)
- Integrale gebiedsuitwerking Eemland (2011)
- Reconstructieplan Gelderse Vallei/Utrecht-Oost (2004)
- Landschapsontwikkelingsplan Eemland (2005)
- Streekplanuitwerking Nationale Landschappen (2008)
- Welstandsnota 2012
- Masterplan Rengerswetering (2007)
- Rengerswetering - Stedenbouwkundig plan Zuidelijke Eilanden (2008)
- Rengerswetering - Beeldkwaliteitsplan Zuidelijke Eilanden (2008)
- Ontwikkelingsvisie Kuststrook-Oost (2005)
- Jaarverslag fysieke leefomgeving 2015 (2015)
- Uitvoeringsprogramma Fysieke Leefomgeving 2015-2016
- Woonvisie 2011-2016 (2011)
- Urgentieverordening 2015 (2015)
- Verordening VROM starterslening 2014 (2014)
- Aanvullende overeenkomst SVN Afkoopmethodiek starterslening (2012)
- Prestatieafspraken gemeente/Gooi (2010).

Beleidsonderdeel Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?

- 1) De doelstellingen realiseren uit de Toekomstvisie 2025 wat betreft het werkveld ruimtelijke ordening en de Structuurvisie Bunschoten, met uitzondering die met betrekking tot het gebied Kortelanden.
- 2) Alle bestemmingsplannen zijn actueel en digitaal beschikbaar.
- 3) Regievoering op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Bunschoten.
- 4) Uitbreiding van de kern Eemdijk.
- 5) Afname van het aantal (geldende) bestemmingsplannen, waardoor er minder variatie in bestemmingsplanvoorschriften komt en er voor de burgers een overzichtelijke regelgeving ontstaat.
- 6) Streven naar het behoud van de kernkwaliteiten van het buitengebied, waarbij de agrariërs worden gestimuleerd mee te denken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan het realiseren van maatschappelijke doelen.

Wat gaan we er voor doen?

- › Uitvoering geven aan het masterplan Rengerswetering, door het opstellen van verkavelingsplannen en uitwerkingsplannen. (1)
- › Uitvoering geven aan het project Zuyderzee. (1)
- › Waar nodig faciliterend optreden bij de overige in het uitvoeringsprogramma opgenomen (woningbouw)projecten. (1)
- › Uitvoering geven aan het project Haarbrug Zuid, afhankelijk van het uitgiftetempo eventueel Kronkels - Zuid in voorbereiding nemen. (1)
- › Verdere uitvoering geven aan het proces van actueel maken en houden van de geldende bestemmingsplannen. (2)
- › Toetsing en begeleiding en advisering over ruimtelijke plannen (3)
- › Toepassen van faciliterend grondbeleid op basis van de bepalingen (instrumenten) uit afdeling 6.4 (grondexploitatie) van de Wro, conform de nota Grondbeleid 2012. (3)
- › Daar waar actief grondbeleid wordt gevoerd gebruik maken van de instrumenten uit de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Onteigeningswet, conform de nota Grondbeleid 2012. (3)
- › De overige plannen procedureel en projectmatig begeleiden (onder meer vergunningverlening en contractvorming m.b.t. kostenverhaal e.d.). (3)
- › De plannen met betrekking tot uitbreiding van Eemdijk procedureel begeleiden en faciliteren. (4)
- › Voor zover nog mogelijk en logisch voortgaan met het samenvoegen van plangebieden bij het herzien van bestemmingsplannen. Dit vertaalt zich vervolgens in een afname van het aantal bestemmingsplannen, zoals dat is te zien bij de indicatoren, namelijk van 35 in 2007 naar een aantal van rond de 16 à 17 plannen in de jaren 2013-2016. (5)
- › Herzien van het bestemmingsplan Buitengebied 2006 in de komende jaren met een interactief proces.

En in aanvulling daarop vanuit het coalitieakkoord:

Betrokkenheid bij de woningbouwprojecten doelmatig continueren via informatie- en verkoopavonden en internet (website gemeente/ facebook-Rengerswetering.

Sturen op de behoefte van woningzoekenden met aandacht voor sociale huurwoningen, levensloopbestendige woningen en realisatie van duurzame/ energiezuinig woningen.

Criteria formuleren om tot een selectie/ lijst van verpauperde panden te komen en het voorstellen van een daaruit voortvloeiende aanpak.

Het nationaal landschap beschermen en veiligstellen door opstelling van bestemmingsplan Buitengebied en sturing op de ontwikkelingen die plaatsvinden in het buitengebied.

Waar mogelijk actief en positief meedenken met agrarische bedrijven in hun ontwikkeling en bij de realisatie van windmolens. Waar mogelijk in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied onder voorwaarden meer ruimte opnemen voor uitbreidingsmogelijkheden.

Herziening bestemmingsplannen

In de Wro is uitdrukkelijk bepaald dat bestemmingsplannen actueel en niet ouder dan 10 jaar mogen zijn. Deze verplichting is voor de gemeentelijke overheid relevant, vanwege de sanctie dat bij bouwplannen die dienen te worden getoetst aan oudere bestemmingsplannen geen leges, voor een ruimtelijke toetsing, meer mag worden geheven.

Binnen de gemeente Bunschoten is de afgelopen jaren gewerkt met een tweejaarlijkse planning voor de herziening van alle bestemmingsplannen. Dit heeft er toe geleid dat we op dit moment volledig bij zijn met de planmatige herziening van bestemmingsplannen. In de begrotingsperiode voor de jaren 2016 en verder wordt uiteraard verder gegaan met de actualisering van bestemmingsplannen, zoals die enige jaren geleden in gang is gezet en met het oog op de nieuwe regelgeving vastgehouden zal worden.

Voor de komende jaren is de vaststelling van de volgende bestemmingsplannen voorzien:

- 2017:
 - Buitengebied
 - De Kronkels/Haarbrug
- 2018:
 - Spakenburg-Centrum

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2018 zal er het een en ander gaan veranderen wat betreft de ruimtelijke ordening. De gemeenteraad stelt straks, gelezen het wetsvoorstel Omgevingswet, inclusief de daarbij aangenomen amendementen en moties, één omgevingsplan vast waarin regels over de fysieke leefomgeving voor het gehele gemeentelijk grondgebied worden opgenomen. Wij zullen u op de hoogte houden over de ontwikkelingen op dit vlak.

Projecten

Binnen de gemeente is een aantal projecten in uitvoering die betrekking hebben op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat zowel om enkele grote ruimtelijke uitbreidingsplannen (woningbouw en bedrijfsterrein) als om enkele kleinere in ontwikkeling te nemen inbreidingslocaties.

Ontwikkeling Rengerswetering

Een van de meest omvangrijke woningbouwprojecten betreft Rengerswetering. In navolging op de vaststelling van het stedenbouwkundig masterplan is het deelplan “De zuidelijke Kampen”, bestaande uit ruim 400 woningen, in aanbouw genomen. Mede aan de hand van het “doorontwikkelingsplan” uit 2011 zijn verschillende activiteiten in gang gezet of gecontinueerd. Hierbij is onderscheid gemaakt in de ontwikkeling van het plandeel De Zuidelijke Kampen enerzijds en de overige plandelen van Rengerswetering anderzijds. Daarnaast is rekening gehouden met het raadbesluit om voorlopig niet meer te investeren in Rengerswetering Noord. Samengevat zien de belangrijkste activiteiten voor 2016 er als volgt uit:

Zuidelijke Kampen:

- Verkoop vrije kavels zuidelijke eiland;
- Voortzetten ontwikkeling en verkoop 2e eiland;
- Optimalisering woningbouwprogramma aan de hand van verkoopresultaten en de nieuwe woonvisie 2016-2021;
- Voorbereiding en realisatie nutsvoorzieningen op het 2e eiland per fase;
- Uitvoering woonrijp maken 2e eiland;
- Actualisatie grondexploitatie (continu proces);

Rengerswetering Zuid (eiland 3,4 en 5):

In 2016 zal de ontwikkeling van het derde eiland verder worden voorbereid. De gemeente zal zich verweren in de beroepsprocedure die is aangespannen tegen het exploitatieplan. Ook zal de onteigeningsprocedure worden afgerond. Ondertussen zal het minnelijk overleg worden voortgezet. De planning is gericht op de start van het bouwrijpmaken van eiland 3 in de periode 2017 met uitgifte van de eerste gronden in 2017/2018.

Kuststrook-Oost/Zuyderzee

De buitendijkse werken zijn klaar. Het jaar 2016 zal in het teken staan van de verdere ontwikkeling van het woongebied Zuyderzee en de waterwoningen in de Zuiderzeehaven. De inpassing van het voormalige bedrijf van de Gebroeders Bos wordt eveneens opgepakt. Ook wordt rekening gehouden met de aanleg van de noodzakelijke Dutchdam op de Kerkemaat

Bikkersweg

Aan de Bikkersweg worden in 2016 twee flinke gebouwen neergezet. Een Gezondheidscentrum met levensbestendige appartementen op de tweede en de derde verdieping en een Financieel dienstencentrum met op de eerste en tweede verdieping verzorgingsappartementen.

Haarbrug-Zuid

De uitgifte van Haarbrug-Zuid zal worden voortgezet, inclusief de tweede uitgiftefase welke betrekking heeft op de noordkavel, grenzend aan het terrein van Polynorm-Voest Alpine.

De noordkavel zal ook bouwrijp gemaakt worden wanneer zich hier bedrijven willen gaan vestigen. Ook worden de mogelijkheden verder onderzocht voor het realiseren van een extra langzaam verkeersroute.

Afhankelijk van de voortgang van de verkoop van grond en de bouw van nieuwe bedrijfspanden, kan een start worden gemaakt met het gefaseerd 'woonrijp' maken van het terrein, waaronder het aanleggen van de parkeerplaatsen.

De stichting en vereniging voor het Parkmanagement van Haarbrug-Zuid zullen namens de bedrijven nader invulling geven aan de volgende zaken: groenonderhoud, zwerfvuil, beveiliging, bewegwijzering, parkeergelegenheid parkeerplaatsen, keurmerk veilig ondernemen en mogelijk glasvezel. Zo zijn er slagbomen geplaatst ter hoogte van de entree van Haarbrug-Zuid.

Vervanging brandweerkazerne

De huidige brandweerkazerne is aan vervanging toe. Na een uitvoerig proces van onderzoek, planvorming en rekenen in 2014, besloot de raad op 5 maart 2015 voor nieuwbouw van de kazerne. Op 2 juli 2015 werd de Kadernota met daarin de investeringsbeslissing voor nieuwbouw door de raad vastgesteld. Met dat besluit kan de nieuwbouw nu daadwerkelijk worden voorbereid.

De tweede helft van 2015 wordt gebruikt om de aanbesteding van de nieuwbouw voor te bereiden, een definitieve keuze te maken voor de aanbestedingsvorm en de aanbesteding zelf op te starten. In 2016 moet de gunning, de bestemmingsplanprocedure en de start bouw plaatsvinden.

De nieuwe kazerne moet straks voldoen aan de eisen van de VRU voor de repressieve huisvesting van de brandweer. Daarnaast zal voor de aanbesteding en nieuwbouw rekening moeten worden gehouden met de eisen van de gemeente als opdrachtgever en met de wensen van de directe omgeving rondom de kazerne.

Uitbreiding Eemdijk-Oost

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) is voor de kern Eemdijk een uitbreidingsmogelijkheid voor woningbouw ten oosten van het Kerkepad opgenomen. Hiertoe heeft projectontwikkelaar/bouwer Van der Wardt enkele jaren geleden enkele kavels in dit gebied verworven.

Na instemming met de verkaveling en de invulling van het woningbouwprogramma is een voorontwerpbestemmingsplan voor dit gebied opgesteld. Ook is een anterieure grondexploitatie-overeenkomst gesloten met Van der Wardt.

In 2014 is de bestemmingsplanprocedure opgestart en vanaf 25 juni 2015 is het ontwerp bestemmingsplan Eemdijk-oost ter inzage gelegd. Naar verwachting zal het bestemmingsplan in het vierde kwartaal van 2015 ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad. Afhankelijk van de status van het bestemmingsplan, kan een start worden gemaakt met het bouwrijp maken van het gebied en vervolgens met de eerste bouwfasen.

Bestemmingsplan Buitengebied

In 2014/2015 is een start gemaakt met het schrijven van een Nota van Uitgangspunten (NvU) voor het begin 2017 vast te stellen nieuwe bestemmingsplan voor het buitengebied. Het komende jaar wordt verder gewerkt aan het opstellen van het (voor)ontwerp-bestemmingsplan en de PlanMER. In de eerste maanden van 2017 zal dit plan ter vaststelling aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Bestemmingsplan voor de zuidelijke industrieterreinen

Het bestemmingsplan Kronkels/Haarbrug(noord) staat naast het bestemmingsplan Buitengebied als eerste op de rol om herzien te worden. Hiervoor is in 2015 inmiddels opdracht verleend en zal in 2016 verder in procedure worden gebracht. De planning is dat ook dit plan begin 2017 aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt aangeboden. Alhoewel het bestemmingsplan Haarbrug-Zuid begin 2017 slechts zes jaar oud is, wordt dit plan ook in deze herziening meegenomen.

Centrumvisie Spakenburg

Bij de behandeling van de kadernota begroting 2016-2019 is geld beschikbaar gesteld voor het opstellen van een Centrumvisie. Dit wordt "getrokken door de disciplines Economische Zaken en Communicatie (citymarketing)". De afdeling RO&V zal een bijdrage aan dit proces verlenen.

Mogelijke verplaatsing bedrijfsactiviteiten A. van de Groep & Zn

Op de locatie van de voormalige rioolwaterzuivering aan de Groeneweg wil A. van de Groep & Zn gefaseerd de bedrijfsactiviteiten die gericht zijn op de invriesafdeling en de verwerking van visbijproducten, realiseren. Naast de nodige opstallen worden daar ook de parkeerplaatsen aangelegd. Op de voormalige stortplaats en het huidige aanbiedstation wil het bedrijf gefaseerd de bedrijfsprocessen voor de productie van 'groen gas' situeren. Het gaat dan om de noodzakelijke vergistingstanks en andere opstallen. De bedrijfsactiviteiten op de Zuidwenk worden navenant eveneens gefaseerd beëindigd.

Het bedrijf onderzoekt samen met de gemeente en de provincie of de beoogde verplaatsing mogelijk is. Daarbij wordt ook een verplaatsing van het aanbiedstation in beeld gebracht. Ons doel is voor het gehele gebied een goede en integrale ruimtelijke invulling na te streven. Het groene gedeelte tussen het bedrijventerrein Zuidwenk en de voormalige rioolwaterzuivering is daar een onderdeel van.

Kerkstraat

Het is de bedoeling dat de bibliotheek definitief gevestigd wordt in het gemeentelijk monument d' Ouwe Sjoel'. In 2016 wordt hierover een besluit genomen. In 2016 wordt naar verwachting ook bekend wat de invulling wordt op het terrein van het voormalige postkantoor. Het geheel moet passen in de omgeving.

Planning

Hieronder is aangegeven welke plannen in de genoemde periode ter hand zullen worden genomen in het kader van het actueel houden van de bestemmingsplannen.

Bestemmingsplan	Achtergrond	Vaststelling in 2016	Vaststelling voorzien na 2016
Buitengebied	Actualisering		X
De Kronkels/Haarbrug	Actualisering		X
Spakenburg-Centrum	Actualisering		X

Het aantal vastgestelde bestemmingsplannen ligt nu rond de genoemde streefwaarde van net onder de 20. Door het af en toe vaststellen van een "postzegelplan" voor een specifieke ontwikkeling blijft dit aantal stabiel, ondanks het samenvoegen van diverse bestemmingsplannen. Op langere termijn, na 2016, zal het aantal plannen nog verder teruglopen door een verdere clustering van bestemmingsplannen.

Beleidsonderdeel Volkshuisvesting

Wat willen we bereiken?

Wij willen in Bunschoten bereiken dat er voor de eigen inwoners voldoende woonmogelijkheden zijn, zowel in de huur- als de koopsector (specifiek voor starters en ouderen, maar ook voor bijzondere doelgroepen als mensen met een zorgbehoefte en met beperkingen). Wij willen een rechtvaardige en evenwichtige woonruimteverdeling, dat wil zeggen meer kansen voor groepen die aangewezen zijn op betaalbare huisvesting, zowel in de huursector (woningzoekenden die net niet kunnen kopen en senioren) als in de koopsector (starters). Ook willen wij instroom van buitenaf mogelijk maken.

Gezien de verscheidenheid in behoefte wordt gestreefd naar differentiatie in de bouw van woningen in Rengerswetering. Er moet evenwicht zijn tussen goedkope en duurdere woningen, ruime en minder ruime woningen. Tevens is er oog voor duurzaamheid.

- 1) Betaalbaar wonen is voor starters mogelijk.
Toelichting: Met name de koopsector is voor starters moeilijk of zelfs onmogelijk bereikbaar. Inmiddels is vanaf 1 mei 2015 de Afkoopmethodiek voor starters weer van toepassing op Rengerswetering en Zuyderzee.
- 2) Er zijn voldoende huisvestingsmogelijkheden voor senioren.
Toelichting: nu zijn er onvoldoende woningen (appartementen en grondgebonden) voor senioren, zowel in de bereikbare als dure koop- en huursector. Dit conform de inhoud van de Toekomstvisie.
- 3) In de huisvestingsbehoeften van specifieke doelgroepen is voorzien. Hierbij gaat het om zorgbehoevenden in alle leeftijdsgroepen, mensen met lichamelijke en/of geestelijke beperkingen.
- 4) Betrokkenheid van de woningstichting Het Gooi bij de starterproblematiek in het bijzonder en het huisvestingsbeleid in het algemeen. Als belangrijkste verhuurder in de Gemeente Bunschoten zijn onderlinge afspraken onmisbaar. Het gaat dan om periodieke afspraken over betaalbaarheid en beschikbaarheid van het wonen voor doelgroepen, over nieuwbouw, leefbaarheid, wonen/welzijn/zorg en de woonruimteverdeling.
- 5) Ook met Eemland Wonen zijn afspraken gemaakt omtrent de te hanteren inkomensgrenzen bij de toewijzing van de sociale huurwoningen.
- 6) Realisatie van 450 woningen tussen 1-1-2011 en 1-1-2016. Deze behoefte is gebaseerd op scenario 2 (economische crisis) uit de Woonvisie 2011-2016. Het aantal te realiseren woningen in 2015 is een verwachte oplevering op basis van de lopende en bekende bouwplannen. Dit eveneens conform de inhoud van de Toekomstvisie.
- 7) Voldoende spreiding van de woningtypen in te ontwikkelen gebieden als Rengerswetering en Zuyderzee. Voorkomen moet worden dat er te eenzijdige gebieden ontstaan met alleen maar rijwoningen, appartementen of dure woningbouw. Een mix voor alle doelgroepen wordt voorgestaan (differentiatie)

Wat gaan we er voor doen?

Op basis van de vastgestelde Woonvisie wordt uitvoering gegeven aan het daarin opgenomen doelgroepenbeleid en de daaraan gekoppelde woningbouwprogrammering naar financieringswijze.

- › Betaalbaar bouwen middels afspraken met ontwikkelaar(s). (1)
- › Bieden van mogelijkheden tot aanpassen van de bestaande woning en het realiseren van woningen (grondgebonden of gestapeld) voor senioren. Een derde van de nieuwbouw uit het streefprogramma tot 2016 betreft daarom woningbouw voor senioren (inclusief zorgwoningen). (2)
- › Faciliteren van initiatieven met betrekking tot specifieke doelgroepen. (3)
- › Continue voortzetting van prestatieafspraken met Het Gooi met betrekking tot starters en overige doelgroepen. (4)
- › Bevordering van mogelijkheden tot aankoop van huurwoningen met betrekking tot specifieke doelgroepen. (4)
- › Ontwikkelen van Rengerswetering en inbreidingslocaties als Zuyderzee via het maken van afspraken met marktpartijen over te bouwen woningen (regievoering over te bouwen woningen en indien nodig waar mogelijk temporisering). (5 en 6)
- › Inbrengen van spreiding van woningtypen in ruimtelijke plannen. (6)

Financiën

Programma ruimtelijke ontwikkeling en

volkshuisvesting

(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten						
programmaonderdeel						
Ruimtelijke ordening	389	295	283	283	283	283
Volkshuisvesting	3	8	0	0	0	0
Grondexploitatie	8.163	5.130	5.906	5.963	7.162	5.327
Bouw- en woningtoezicht	947	1.007	1.057	1.052	1.052	1.052
Totaal lasten	9.502	6.440	7.246	7.298	8.497	6.662
Baten						
programmaonderdeel						
Ruimtelijke ordening	677	0	0	0	0	0
Volkshuisvesting	27	24	24	24	24	24
Grondexploitatie	7.647	5.820	6.299	6.477	7.931	5.521
Bouw- en woningtoezicht	566	511	521	521	521	521
Totaal baten	8.917	6.355	6.844	7.022	8.476	6.066
Saldo						
programmaonderdeel						
Ruimtelijke ordening	-288	295	283	283	283	283
Volkshuisvesting	-24	-16	-24	-24	-24	-24
Grondexploitatie	516	-690	-393	-514	-769	-194
Bouw- en woningtoezicht	381	496	536	531	531	531
Totaal saldo	585	85	402	276	21	596

De programmaonderdelen ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en bouw- en woningtoezicht geven geen aanleiding tot opmerkingen.

Het programmaonderdeel grondexploitatie is gebaseerd op de cijfers van de grondexploitatie zoals deze naar voren komen in de paragraaf grondexploitatie. Het saldo van het onderdeel grondexploitatie betreft de mutatie in de reserve.

2.10 Algemene dekkingsmiddelen en financiering

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. Nagel)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten streeft naar een sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten en waarbij de lokale lastendruk voor de burger is afgestemd op het voorzieningenniveau en een vermogenspositie die past bij de risico's die de gemeente loopt.

Het programma bestaat uit de volgende beleidsonderdelen:

- Belastingen en heffingen
- Algemene uitkering gemeentefonds
- Geldleningen en beleggingen
- Algemene baten en lasten
- Mutaties in de reserves

Context en achtergrond

De context en achtergrond van dit programma is dat een groot deel van de in de vorige programma's geraamde uitgaven niet worden gedekt door inkomsten binnen die programma's. De dekking van deze uitgaven moet dus uit algemene middelen worden verkregen. Onder deze algemene middelen verstaan we de gemeentelijke belastingen en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast wordt in dit programma het resultaat van de begroting bepaald voor mutaties in de reserves. Een belangrijk uitgangspunt is dat de structurele uitgaven moeten worden gedekt uit structurele inkomsten. De raad heeft bij de behandeling van de kadernota begroting 2015 belangrijk besluiten genomen om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting. Het is van belang dat deze besluiten de komende jaren ook daadwerkelijk worden gerealiseerd. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt de voortgang opgenomen.

Met ingang van de begroting 2016 moeten een aantal verplicht voorgeschreven financiële indicatoren worden opgenomen. Deze hebben een relatie met de beleidsonderdelen uit dit hoofdstuk. De commissie BBV heeft echter voorgeschreven dat deze indicatoren in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing moeten worden opgenomen. Vandaar dat in dit programma geen indicatoren meer worden opgenomen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Notitie financieel beleid 2007-2020 (2008)
- Treasurystatuut (2011)
- Notitie reserves (2011)
- Integrale Belastingnota (2011)
- Notitie weerstandsvermogen (2015)
- Nota kerntakendiscussie 2014 (2014) met de uitwerking in kadernota begroting 2015
- Coalitieakkoord "Samen kunnen we meer"

Beleidsonderdeel Belastingen en heffingen

De belangrijkste algemene inkomstenbron die onder de eigen middelen valt is die van de onroerende zaakbelasting. In 2011 is in de integrale belastingnota aangegeven welke belastingen de gemeente kan heffen. Landelijk is er een discussie gaande om het lokale belastinggebied te vergroten. In de nota kerntakendiscussie zijn aanvullende voorstellen gedaan. De raad heeft inmiddels besloten tot het heffen van precario op kabels en leidingen. Daarnaast is ook besloten tot uitbesteding van de belastingtaken per 1 januari 2016 naar GBLT. In de paragraaf lokale heffingen wordt uitgebreid ingegaan op de verschillende belastingen, leges en rechten

Wat willen we bereiken?

- 1) Het beginsel van kostendekkende leges en tarieven wordt gehandhaafd;
Een lage lastendruk met een optimaal voorzieningenniveau.

Wat gaan we er voor doen?

- › Het beleid blijft er op gericht 100% dekking van diensten door tarieven. Regelmatig wordt onderzoek gedaan naar de kostendekkendheid van de leges/tarieven en de ontwikkeling van de daarbij behorende egalisatiereserves.
- › Alle nieuw beleid wordt eerst integraal afgewogen (kadernota) en gezien of dit financieel verantwoord wordt geacht en of oud beleid kan worden afgeschaft.
- › In de paragraaf lokale lasten wordt een overzicht verstrekt van de ontwikkeling van de lokale lastendruk.

Beleidsonderdeel Algemene uitkering gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

De algemene uitkering is de belangrijkste inkomstenbron. De gemeente heeft hier geen invloed op. De ontwikkeling van de algemene uitkering kan wel een forse impact hebben op het resultaat van de begroting. Het karakter van de algemene uitkering wordt enigszins uitgehold doordat er steeds meer taakgebonden middelen worden overgeheveld naar het gemeentefonds.

Aan de hand van de verschillende circulaire met betrekking tot deze uitkering, waarvan normaal gesproken de mei/juni- en de septembercirculaire wel de belangrijkste zijn, wordt bepaald wat de omvang van de algemene uitkering wordt. Vervolgens kan dan worden bepaald of er financiële ruimte is voor nieuw beleid, of dat er een heroverweging van beleid of bezuinigingstaakstelling moet worden opgelegd, of de eigen inkomsten verder moeten worden verhoogd.

De uiteindelijke afweging over de inzet van de algemene uitkering vindt plaats bij de kadernota, omdat daar een totaalafweging van alle beleidsvoorstellen gemaakt kan worden.

De raming in deze programmabegroting is gebaseerd op de meicirculaire 2015. Door onder andere een positieve ontwikkeling voor Bunschoten van de herijking van het gemeentefonds zien we voor het eerst sinds lange tijd een stijging van de algemene uitkering.

De ontwikkelingen van de integratieuitkering sociaal domein laat voor Bunschoten ook een positieve ontwikkeling zien, zij het dat er wel onderlinge verschillen zijn. Het macrobudget voor de Wmo en participatie dalen en het macrobudget voor Jeugd laat een stijging zien. De uitkomsten zijn gebaseerd op objectieve verdeelmodellen. De herverdeeleffecten geven landelijk nog wel veel stof tot discussie.

Wat gaan we er voor doen?

- › Tijdig analyseren en rapporteren van de financiële effecten, om te komen tot een evenwichtig financieel beleid, los van schommelingen van de uitkering.
- › In beeld brengen welke bezuinigingen binnen welk taakveld moeten worden opgevangen.
- › Bewaken inzet van de middelen sociaal deelfonds

Beleidsonderdeel Geldleningen en beleggingen

De lasten en baten uit dit onderdeel vormen een belangrijke post. Vooral de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie spelen een belangrijke rol. In het treasurystatuut zijn de regels opgenomen voor het aantrekken en uitlenen van geld. Met ingang van 2014 is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Dit beperkt de mogelijkheden om binnen de huidige regels van het treasurystatuut een reëel rendement te halen op tijdelijk uit te zetten gelden, terwijl de administratieve lasten op dit onderdeel toenemen.

In de paragraaf financiering treft u uitgebreid de ontwikkeling aan rond dit programmaonderdeel.

Wat willen we bereiken?

- 1) Geld lenen tegen een zo laag mogelijk percentage en uitlenen tegen een zo hoog mogelijk percentage, met inachtneming van de voorwaarden uit het treasurystatuut en het schatkistbankieren
- 2) Een goede balans tussen financiering met kort en lang geld op basis van actuele financieringsplanningen.

Wat gaan we er voor doen?

- › Periodiek overzicht maken van de toekomstige cashflow. (1,2)
- › Opzetten en bewaken van een goede financierings- en liquiditeitenplanning en een actief treasurybeleid en –beheer. (1,2)
- › Volgen van renteontwikkelingen voor leningen. (2)

Beleidsonderdeel Algemene baten en lasten

Wat willen we bereiken?

- 1) Bij dit onderdeel worden alleen de lasten en baten opgenomen die nog niet kunnen worden toegerekend aan de verschillende programma's. Een belangrijk onderdeel is de post onvoorzien. Deze wordt geraamd op € 5,- per inwoner. De post onvoorzien is ook echt bedoeld voor de onvoorziene, onvermijdbare en niet uitstelbare uitgaven. Te verwachten overschrijdingen moeten in beginsel binnen de budgetten van het programma worden opgevangen. Het resultaat van de vastgestelde kadernota is ook toegevoegd aan de post onvoorzien omdat er nog enkele ontwikkelingen zijn gemeld waarvan nog niet duidelijk is wat de financiële consequenties zijn. Genoemd zijn de Vennootschapsbelasting en de uitkomst van het positioneringsonderzoek naar de organisatie van de gemeente Bunschoten.

Binnen dit onderdeel worden ook de taakstellende bezuinigingen verantwoord die nog niet kunnen worden toegerekend aan de programma's. Als voorbeeld kan genoemd worden de taakstellende bezuiniging op inkoop die met ingang van 2016 is ingeboekt.

Wat gaan we er voor doen?

- › Via de tussentijdse rapportage wordt de raad geïnformeerd over de ontwikkeling van de post onvoorzien.

Beleidsonderdeel Mutatie in de reserves

Wat willen we bereiken?

- 1) Een gezond weerstandsvermogen dat ons in staat stelt voorkomende tegenvallers op te vangen zonder direct ingrijpende beleidswijzigingen te hoeven doen, zoals bezuinigen of belasting verhogen. Om een financieel gezonde begroting na te streven is sinds een aantal jaren de structurele beschikking over de reserves verder afgebouwd. Een belangrijke onderlegger voor dit onderdeel is de geactualiseerde notitie weerstandnota.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat het weerstandsvermogen in de komende periode met € 1 mln. extra moet worden verhoogd tot € 5 mln.

Bij dit onderdeel betrekken we ook de stand van de voorzieningen die binnen de grondexploitatie worden gevormd, omdat die een wezenlijk onderdeel uitmaken voor het opvangen van de risico's binnen de grondexploitatie.

Wat doen we ervoor?

- › We verhogen de reserves die van belang zijn voor de bepaling van het weerstandsvermogen door uitvoering van de voorstellen in de notitie weerstandsvermogen en actualiseren dit bij de jaarrekening.
- › We zijn terughoudend met investeringen ten laste van de reserves.
- › We voegen budgetoverschotten toe aan de reserve algemene dienst.
- › In de financiële beleidsadvisering geven we steeds aan dat structurele lasten structureel gedekt moeten worden.

Financiën

Programma algemene dekkingsmiddelen en financiering

(bedragen x € 1.000,--)

	Rekening 2014	Raming 2015	Raming 2016	Meerjarenraming		
				2017	2018	2019
Lasten						
Programmaonderdeel						
<i>Financieel Bunschoten</i>						
Belastingen/heffingen	399	372	399	359	359	359
Algemene uitkering	7	12	14	14	14	14
Geldlening/beleggingen	21	25	22	22	22	22
Algemene baten/lasten	587	60	-25	-261	-234	-244
Mutatie in reserves	1.269	912	1.699	1.983	2.405	1.844
Totaal lasten	2.283	1.381	2.109	2.117	2.566	1.995
Baten						
programmaonderdeel						
<i>Financieel Bunschoten</i>						
Belastingen/heffingen	3.704	3.757	4.654	4.707	4.757	4.807
Algemene uitkering	14.622	19.507	19.695	19.543	19.526	19.597
Geldlening/beleggingen	1.892	1.934	1.534	1.444	1.335	1.239
Algemene baten/lasten	406	334	334	334	334	334
Mutatie in reserves	2.498	450	549	334	238	239
Totaal baten	23.122	25.982	26.766	26.362	26.190	26.216
Saldo						
programmaonderdeel						
<i>Financieel Bunschoten</i>						
Belastingen/heffingen	-3.305	-3.385	-4.255	-4.348	-4.398	-4.448
Algemene uitkering	-14.615	-19.495	-19.681	-19.529	-19.512	-19.583
Geldlening/beleggingen	-1.871	-1.909	-1.512	-1.422	-1.313	-1.217
Algemene baten/lasten	181	-274	-359	-595	-568	-578
Mutatie in reserves	-1.229	462	1.150	1.649	2.167	1.605
Totaal saldo	-20.839	-24.601	-24.657	-24.245	-23.624	-24.221

Bij het onderdeel belasting springen de hogere baten in het oog. Dit heeft betrekking op de raming van de geraamde opbrengst (€ 800.000,--) voor de heffing van precario op kabels en leidingen. Een specificatie van de opbrengsten is opgenomen in de paragraaf lokale heffingen. Voorzichtigheidshalve is besloten dit te storten in de reserve algemene dienst. Dit komt tot uitdrukking in de stijging van de lasten mutatie in de reserves. De ontwikkeling van de algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2015.

Bij het onderdeel geldleningen en beleggingen komt het effect naar voren van de besluitvorming over de notitie weerstandsvermogen de rente over de niet in exploitatie genomen gronden te baseren op de werkelijke rente.

Investerings (x € 1,--)

	2016	2017	2018	2019
<i>Bedrijfsvoering</i>				
Facilitair	76.000		115.000	
Automatisering	80.000	97.000	299.000	136.000
Tractie	15.000		94.000	11.000
Totaal	171.000	97.000	508.000	147.000

3. Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. Nagel)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen is opgenomen in artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord:

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
 - de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
 - alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:
 - een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
 - een inventarisatie van de risico's;
 - het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Vooral voor de grondexploitaties is het van belang de risico's te onderkennen. Dit heeft ertoe geleid dat in 2012 een notitie weerstandsvermogen is opgesteld die in 2015 is geactualiseerd.

De minimale stand van de reserve algemene dienst is bepaald op € 4 mln. en van de reserve grondexploitatie op minimaal € 1 mln. boven het benodigde weerstandsvermogen. Op basis van de geactualiseerde notitie weerstandsvermogen komt naar voren dat het mogelijk is binnen de meerjarenperiode het weerstandsvermogen op het minimaal gewenste niveau te brengen.

Uit het overzicht van de reserves blijkt dat de reserve algemene dienst oploopt naar een bedrag van € 7,2 mln. ultimo 2020. Dit is het effect van het raadsbesluit dat de opbrengst van de heffing precario op kabels en leidingen voorlopig wordt toegevoegd aan de reserve algemene dienst.

WEERSTANDSCAPACITEIT (bedragen x € 1.000,--)

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit 2016-2019				
	2016	2017	2018	2019
	(bedragen x € 1.000,--)			
Jaarlijks exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit	1.566	1.566	1.566	1.566
Stelpost onvoorziene uitgaven	170	113	154	187
Totaal jaarlijkse exploitatie	1.736	1.679	1.720	1.753
Vermogenssfeer (31/12 v/h jaar)				
Reserve algemene dienst (excl. Precario)	3.806	3.948	4.047	4.140
Reserve grondexploitatie	1.000	1.000	1.000	1.000
	4.806	4.948	5.047	5.140
Precario kabels leidingen (cumulatief)	800	1.600	2.400	3.200
Totaal vermogenssfeer	5.606	6.548	7.447	8.340
Voorziening grondexploitatie	10.895	11.118	11.346	11.579
Totaal voor opvang risico's	16.501	17.666	18.793	19.919

Toelichting*Jaarlijkse exploitatie:*

Het is algemeen bekend dat de lokale lastendruk in de gemeente Bunschoten in de verschillende publicaties hoog scoort als het gaat om de laagste lastendruk. Uit de COELO-atlas lokale lasten (2015) blijkt dat Bunschoten nog steeds binnen de top 10 staat als gemeente met de laagste woonlasten. De verdringing van de eerste plaats is het effect van de besluitvorming bij de begroting 2015 om de btw-component door te berekenen in de tarieven van de reinigings- en rioolrechten.

Onbenutte belastingcapaciteit

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel-12 gemeente. Uit de nieuwste berekeningen van de onbenutte belastingcapaciteit blijkt dat dit voor Bunschoten berekend wordt op € 1,6 mln. De ruimte die resteert komt overeen met een stijging van de ozb met ruim 44 %.

Het artikel 12-beleid voor de onderdelen riolering en reiniging blijft onveranderd 100% kostendekkend. In onze begroting is dat ook het uitgangspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de egalisatiereserves zijn meegenomen.

Voor wat betreft de jaarlijkse exploitatie is er dus een weerstandscapaciteit van gemiddeld € 1,7 mln. (afgerond).

In de vermogenssfeer zien we stijging naar een niveau van € 8,2 mln. Ten opzichte van het door de raad bepaalde minimale (en tevens maximale) omvang van € 5 mln. een extra buffer van € 3,2 mln. Dit is volledig het effect van de heffing precario op kabels en leidingen, waarvan nog niet zeker is dat deze opbrengst volledig kan worden gerealiseerd.

Financiële indicatoren

Met ingang van 2016 moeten in deze paragraaf een aantal verplicht voorgeschreven financiële kengetallen (indicatoren) worden opgenomen. In onderstaande tabel zijn de cijfers opgenomen en daaronder een korte toelichting per indicator.

Nr.	Indicator	Rekening 2014	Begroting 2015	Begroting 2016
1	Netto schuldquote	137,1%	120,4%	101,8%
1a	Netto schuldquote -/- verstrekte leningen	125,3%	107,7%	90,1%
2	Solvabiliteitsratio	10,7%	10,0%	12,3%
3	Kengetal grondexploitatie	96,2%	73,0%	85,0%
4	Structurele exploitatieruimte	0,6%	1,0%	0,7%
5	Belastingcapaciteit	73,7%	79,0%	79,9%

1a Netto schuldquote: De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat de daling zich inzet. De verwachting is dat dit zich doorzet in de komende jaren, waarbij de ontwikkeling van de grondexploitatie een belangrijke factor is.

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Dit is de indicator zoals hiervoor beschreven maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (> 130 = hoge schuld).

- 2. De solvabiliteitsratio:** Dit geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal (>20 is goed). We zien een verbetering ten opzichte van de jaarrekening 2014. De verwachting is dat door de maatregelen in de notitie weerstandsvermogen gekoppeld aan de verwachtingen binnen de grondexploitatie de verbetering zich verder doorzet.
- 3. Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Ook hier verwachten wij een verbetering doordat de boekwaarde van de gronden in exploitatie de komende jaren gaat dalen.
- 4. Structurele exploitatieruimte:** de structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan waar dit in evenwicht is. Dit kengetal laat zien dat we er inderdaad in geslaagd zijn onze structurele lasten structureel te dekken
- 5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden:** de ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten verstaan we de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Bekend is dat Bunschoten al jaren lager scoort dan het landelijk gemiddelde. Dit kengetal geeft dat duidelijk weer.

Risico's

Een belangrijk onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen is het in beeld brengen van de risico's. Naast de nadruk op de risicoanalyse van de grondexploitatie geldt dit ook voor de ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Omdat deze risicoanalyses bij de jaarrekening beschikbaar moeten zijn voor de accountant ligt het voor de hand dat het moment van actualiseren afgestemd is op planning van de jaarrekening. In de tweede helft van 2015 worden alle grondexploitaties weer opnieuw beoordeeld ten behoeve van de jaarrekening 2015.

Op hoofdlijnen wordt onderstaand meer beschrijvend ingegaan op de overige risico's.

Financiële risico's

Met betrekking tot de financiële risico's kan onderscheid worden gemaakt met betrekking tot de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijv. economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en tenslotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen.

- Dubieuze debiteuren
- Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Van jaar tot jaar wordt deze ontwikkeling gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2014 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 667.000,--
- Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken. Voor de beoordeling van deze debiteuren wordt uitgegaan van een percentage oninbaar van 75.
Wij hebben afspraken met BBS gemaakt om te komen tot een herbeoordeling van deze voorziening voor de jaarrekening 2015 en nemen die uitkomst mee voor de begroting 2016.

Invordering gemeentelijke belastingen

Jaarlijks worden ongeveer 500 aanmaningen verzonden. Wanneer niet wordt betaald naar aanleiding van de aanmaningen volgt een dwangbevel tot betaling. Hiervan worden er op jaarbasis ongeveer 200 verzonden, waarvan grofweg de helft betaalt. Voor de andere helft wordt geprobeerd een betalingsregeling te treffen. Daar waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van loonvorderingen (10 per jaar), waardoor het aantal beslagleggingen terugloopt naar minder dan vijf. Uiteindelijk zien we dat een klein deel als oninbaar moet worden afgeboekt.

In de openstaande posten en de (dwang)invorderingstrajecten is een ontwikkeling te zien die erop wijst dat de betaalmoraal en de betaalcapaciteit langzaam afneemt. Dit is onder andere te merken aan de toename van het aantal storno's van de automatische incasso's. Daarnaast is er een toename van het aantal betalingsregelingen en wordt steeds meer een beroep gedaan op de schuldsaneringsregelingen (MSNP/WSNP). Ook neemt het aantal faillissementen van bedrijven toe. Deze ontwikkelingen zullen waarschijnlijk invloed hebben op in te vorderen bedragen, omdat er weinig inkomsten te verwachten zijn uit de faillissementen en de schuldsaneringsregelingen.

Het invorderingsbeleid is vastgelegd in een notitie ten behoeve van de invorderingsambtenaar. Hierin zijn de grote lijnen beschreven van het invorderingsbeleid.

Oninbaar gemeentelijke belastingen

Ondanks de negatieve ontwikkelingen in de betaalmoraal is het bedrag dat jaarlijks als oninbaar moet worden afgeboekt relatief laag (0,71%). Dit is vooral het effect van een actief invorderingsbeleid. Uit het Benchmarkrapport van het belastingoverleg Grote Gemeenten blijkt dat het gemiddelde percentage voor gemeenten 0,6% bedraagt.

Met ingang van 1 januari 2016 gaat de invordering van openstaande belastingaanslagen over naar GBLT. De praktijk moet uitwijzen of we het lage percentage oninbaar kunnen handhaven.

Dwangsommen

In het kader van de handhaving wordt aan een overtreder van een wettelijk voorschrift veelal een last onder dwangsom opgelegd. De overtreder krijgt daarmee een bepaalde termijn (begunstigingstermijn) om de overtreding ongedaan te maken c.q. te beëindigen.

Na afloop van deze termijn wordt per tijdsperiode dat de overtreding voortduurt een dwangsom verbeurd met een bepaald maximum.

Wob- verzoeken

De verwachting is dat het aantal verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid bestuur (WOB) niet zal toenemen, omdat er stappen zijn gezet in het wetgevingstraject om het oneigenlijk gebruik tegen te gaan.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

Deze uitkering is een heel belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Omvangrijke aanpassingen in het gemeentefonds leiden tot herverdeeffecten die zowel positief als negatief kunnen uitvallen en daarmee een risicofactor voor de gemeenten zijn. De algemene uitkering is berekend op basis van de meicirculaire 2015.

Verzekeringen

In 2016 moet een nieuw verzekeringscontract voor de brandverzekering van de gemeentelijke gebouwen worden afgesloten.

Schadeclaims/wettelijke aansprakelijkheid.

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. We zien wel een toenemende claimbewustheid van de burger.

Deze grotere aansprakelijkheid vindt uiteraard zijn weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's en verder door een verhoging van het eigen risico bij zaak- en vermogensschades. Jaarlijks worden ongeveer 15 aansprakelijkheidstellingen ontvangen. Deze schades worden doorgestuurd naar onze verzekering, die de verder afhandeling voor haar rekening neemt. Bij schades onder het eigen risico worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente. Het gaat veelal om relatief kleine bedragen. Jaarlijks wordt hiervoor € 2.500,-- gereserveerd. De kosten van het eigen risico van investeringsprojecten worden doorbelast aan de betreffende projecten of zo mogelijk verhaald op de aannemers.

Garantieverstrekkingen.

Door de invoering van de Nationale Hypotheekgarantantie (NHG) worden de risico's van garantstelling voor hypotheek overgenomen door het Waarborgfonds Eigen Woningbezit (WEW). De gemeente en het rijk zijn achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

Onze risico's liggen vooral bij de vangnetleningen die verstrekt zijn in het kader van het funderingsherstel. Hiervoor is een voorziening gevormd en van jaar tot jaar wordt bij de jaarrekening bekeken of deze toereikend is. Bij de jaarrekening 2014 heeft de accountant een opmerking gemaakt over de onderbouwing van de voorziening. Voor de jaarrekening 2015 hebben wij dit uitgezocht. Voor de begroting op dit moment geen consequenties.

Wel wordt er door de Rijksoverheid op geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De gemeente staat evenals de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) voor 50% garant voor de rente en aflossing van de leningen.

Open-einde regelingen

In de begroting is een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente niet beïnvloedbaar en dus niet beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de wet werk en bijstand (WWB), schuldsaneringen, de Wet maatschappelijke ondersteuning, vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de WSW kan hierbij worden betrokken.

Het zijn vooral ontwikkelingen binnen het sociaal domein waarvoor is afgesproken dat voor- en nadelen in principe binnen dit domein moeten worden verrekend, waarbij ook gebruik kan worden gemaakt van de daarvoor beschikbare egaliseriereserve sociaal domein.

Sociaal domein

Participatiewet

In dit kader willen wij nog wel noemen de ontwikkelingen in de sociale werkvoorziening. Het regionaal werkvoorzieningschap Amersfoort (RWA) voert voor Bunschoten de WSW uit.

Binnen de samenwerking met Amfors Holding BV is afgesproken dat Amfors eventuele subsidietekorten van het RWA vanuit het eigen vermogen zal aanzuiveren zolang dit boven de € 4,5 mln. ligt. Ultimo 2014 was dit vermogen € 2,9 mln. In de begroting is rekening gehouden met een gemeentelijke bijdrage van € 60.000,-- in 2016 oplopend naar € 100.000,-- in 2019.

Jeugdwet en Wmo/AWBZ

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen. In het coalitieakkoord is afgesproken een egaliseriereserve sociaal domein in te stellen. Uit het overzicht van de reserves blijkt dat de stand van deze reserve oploopt van € 57.000,-- naar € 1,3 mln. ultimo 2019. Het is nu nog te vroeg om iets te zeggen over de minimale en maximale omvang van deze reserve.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootheid is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- onzekerheid over de korte rente
- onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen
- onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor nieuwe investeringen.

In de paragraaf financiering hebben wij de financieringsplanning uitgewerkt. We zitten momenteel in een positie waarbij er geldleningen moeten worden aangetrokken. Ook hier zien we dat vooral de ontwikkeling van de grondexploitatie van belang is bij de ontwikkeling van de financieringsplanning. Vooral voor de korte termijn zijn de rentepercentages historisch laag. Daar waar mogelijk maken wij gebruik van korte termijnfinanciering.

Risico's op eigendommen

Het betreft hier risico's in de sfeer van onvreemde, van schade door brand, storm, fraude, water e.d. Ook risico's die voortkomen uit het ontbreken van onderhouds- en/of beheersplannen kunnen hierbij worden genoemd. Wat deze laatste categorie betreft wordt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen nader ingegaan op deze problematiek.

Bodem- en grondwatersaneringen

Een potentieel risico wordt gevormd door de kosten van grondwater- en bodemsaneringen. Ook al komen projecten voor rijksbijdrage in aanmerking, dan wordt ook van de gemeente nog een eigen bijdrage gevraagd. De prioriteit wordt door de provincie bepaald.

Wanneer wij als gemeente een hogere prioriteit toekennen houdt dat in dat de totale kosten in eerste instantie ten laste van de gemeente komen. De totale te verwachten kosten van de grondwater- en bodemsaneringen zijn niet bekend.

Wel hebben wij een voorziening bodemsanering gevormd zodat de kosten in het kader van bodemsanering in eerste instantie ten laste van deze voorziening gebracht kunnen worden.

Afschrijvingsbeleid.

Voor een evenwichtig begrotingsbeeld en om bedrijfseconomische redenen moet het afschrijvingsbeleid afgestemd zijn op de technische levensduur van de gedane investeringen. Als de afschrijvingstermijn te kort of te lang is, ontstaan er budgettaire problemen. Op basis van de voorstellen tot bezuinigingen is besloten de afschrijvingstermijn van de schoolgebouwen op te trekken naar 60 jaar.

Ontwikkeling overzicht reserves:

De ontwikkeling van de reserves is voor een belangrijk deel ingegeven door de nota weerstandsvermogen. Voor de tariefegalisereserves geldt dat deze zijn gekoppeld aan de 100% kostendekking. Voor de egalisatiereserve reiniging is afgesproken dat deze de komende jaren verder wordt afgebouwd. Dit komt op basis van de genomen besluiten ook tot uitdrukking. In onderstaande tabel de geraamde onttrekkingen ten gunst van de exploitatie.

Omschrijving	2016	2017	2018	2019
	(bedragen x € 1.000,--)			
Egalisatiereserves				
<i>Tarievenbeleid</i>				
Rioolrecht	54	28	1	3
Reiniging	221	115	110	109
Begraven (incl. onderhoud)	22	24	37	37
	297	167	148	149
Reserves				
Toekomstvisie	106	76		
Algemene dienst	50			
Stimuleringslening	41	41	41	41
Starterslening	49	49	49	49
	246	166	90	90
Totaal	543	233	238	239

De onttrekking aan de reserve toekomstvisie betreft de lasten project centrumvisie en masterplan museumhaven. De onttrekking aan de reserve algemene dienst is geraamd in verband met geraamde frictiekosten overgang belastingtaken naar GBLT. De onttrekking aan de stimulerings- en startersleningen zijn gebaseerd op de toegerekende rentelasten. De ontvangen rente wordt weer aan deze reserves toegevoegd.

Incidentele baten en lasten

De commissie BBV heeft een notitie geschreven waarin zij ingaat op het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten. Op begrotingsbasis speelt dit nauwelijks een rol omdat de meeste ramingen structureel doorwerken in de begroting. Ook de bezuinigingen die gefaseerd worden ingevoerd vallen niet onder het begrip incidenteel.

Bij de jaarrekening speelt dit veel meer omdat het resultaat daar regelmatig wordt beïnvloedt door afrekeningen van voorgaande jaren of incidentele opbrengsten in verband met verkopen.

In de voorliggende begroting kunnen de volgende posten als incidenteel worden aangemerkt:

Hertaxatie gemeentelijke gebouwen 2016 € 15.000,--
 Juridische kwaliteitszorg 2016 en 2019 € 10.000,--
 Verkiezingen: 2017 en 2018 € 25.000 en 2019 € 40.000,--.

Slotopmerkingen

Zoals uit deze paragraaf blijkt zetten wij in op analyses van de risico's van vooral de grote projecten. De risico's uit de normale exploitatie zijn op hoofdlijnen verwoord en worden nauwlettend gevolgd en indien nodig wordt u hierover geïnformeerd.

Overzicht reserves 2015-2019

Naam reserve	Boekwaarde 01-01-2015	Toevoegingen	Onttrekkingen	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 01-01-2017	Boekwaarde 01-01-2018	Boekwaarde 01-01-2019	Boekwaarde 01-01-2020
<i>Algemene reserves</i>								
Reserve algemene dienst	3.837.092,76	755.570,00	1.564.645,76	3.028.017,00	4.605.879,00	5.547.777,00	6.446.603,00	7.340.244,00
Totaal algemene reserves	3.837.092,76	755.570,00	1.564.645,76	3.028.017,00	4.605.879,00	5.547.777,00	6.446.603,00	7.340.244,00
<i>Bestemmingsreserves</i>								
Reserve startersleningen	156.154,90	30.000,00	48.794,00	137.360,90	123.566,90	114.772,90	105.978,90	97.184,90
Reserve stimulerings-/vangnetleningen	456.277,86	20.000,00	41.493,00	434.784,86	413.291,86	391.798,86	370.305,86	348.812,86
Sociaal domein		57.059,00		57.059,00	112.059,00	375.059,00	846.059,00	1.332.059,00
Toekomstvisie	1.108.336,33		812.735,00	295.601,33	189.101,33	112.601,33	112.601,33	112.601,33
Totaal bestemmingsreserves	1.720.769,09	107.059,00	903.022,00	924.806,09	838.019,09	994.232,09	1.434.945,09	1.890.658,09
<i>Egalisatiereserves</i>								
Reinigingsrechten	719.188,21	27.000,00	226.015,00	520.173,21	325.661,21	237.953,21	154.638,21	72.306,21
Rioolrechten	180.179,40		94.649,00	85.530,40	31.228,40	3.263,40	2.438,40	-216,60
Marktgelden		8.570,00	8.570,00		123,00	12.282,00	24.477,00	36.708,00
Begraafrecht	168.426,65	52.101,00		220.527,65	198.088,65	173.912,65	137.046,65	100.180,65
Totaal egalisatiereserves	1.067.794,26	87.671,00	329.234,00	826.231,26	555.101,26	427.411,26	318.600,26	208.978,26
<i>Grondexploitatie</i>								
Algemene reserve	502.131,00	951.646,00	453.777,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
Bovenwijkse voorzieningen								
- Fonds stadsuitleg	439.156,20	162.673,00	533.241,00	68.588,20	213.939,20	373.891,20	829.991,20	902.904,20
- Fonds landschapstientje	161.877,67	54.224,00	216.001,00	100,67	550,67	534,67	567,67	-1.128,33
Oostmaat	272.268,00		272.268,00					
Totaal grondexploitatie	1.375.432,87	1.168.543,00	1.475.287,00	1.068.688,87	1.214.489,87	1.374.425,87	1.830.558,87	1.901.775,87
Totaal generaal	8.001.088,98	2.118.843,00	4.272.188,76	5.847.743,22	7.213.489,22	8.343.846,22	10.030.707,22	11.341.656,22

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. Nagel)

In deze paragraaf wordt ingegaan op aanschaf, onderhoud en vervanging van kapitaalgoederen. De kosten voor aanschaf/vervanging van een kapitaalgoed kunnen worden geactiveerd, of ten laste van een daarvoor bestemde reserve worden gebracht. Onderhoud aan kapitaalgoederen bestaat uit het dagelijks klein onderhoud, waarvan de kosten ten laste van de exploitatie komen en het groot onderhoud, waarvan de kosten ofwel ten laste van een voor dit doel gevormde voorziening worden gebracht, dan wel worden geactiveerd.

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord:

1. De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) ten minste de volgende kapitaalgoederen.
 - a. Wegen;
 - b. Riolering;
 - c. Water;
 - d. Groen;
 - e. Gebouwen.
2. Van de kapitaalgoederen, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:
 - a. Het beleidskader;
 - b. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
 - c. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

In deze paragraaf komt de term voorziening meermaals aan de orde. Een bijzondere vorm van voorzieningen is hierbij de onderhouds(egalisatie)voorziening. Dit zijn voorzieningen ter dekking van de kosten van groot onderhoud aan kapitaalgoederen. Deze kosten zijn onregelmatig gespreid in de tijd; het werken met een voorziening voorkomt grote schommelingen in de begroting. Ten aanzien van dit soort voorzieningen schrijft het BBV voor, dat er een actueel beheerplan/onderbouwing aan ten grondslag ligt. Algemene kaders en criteria met betrekking tot deze beheerplannen zijn aangegeven in de Notitie onderhoud en voorzieningen gemeente Bunschoten (2012).

In de Notitie onderhoud en voorzieningen is een voorlopige lijst opgenomen van onderwerpen, waarvoor het de wens is om te gaan werken met een beheerplan en daaraan gekoppelde voorziening. Het betreft zowel onderwerpen waarvoor al een beheerplan en/of voorziening bestaat, als onderwerpen waarvoor dat niet zo is. De benodigde inspanningen om tot de gewenste eindsituatie te komen verschillen dan ook sterk van onderwerp tot onderwerp. Voor ieder onderwerp zijn afspraken gemaakt over verantwoordelijkheid, acties en planning. De ontwikkelingen worden periodiek besproken.

Wegen en verkeer

Beleidskader

- Beheersplan onderhoud wegen (geactualiseerd 2013)
- Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan (GVVP 2013 – 2017)
- Bruggenbeheerplan 2014-2020.

Informatie

Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden. In principe wordt om de twee jaar de onderhoudstoestand van de verhardingen, volgens de landelijke CROW-methodiek, globaal visueel geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden vervolgens in het wegbeheersysteem verwerkt waarna de restlevensduur van de verharding wordt bepaald. Dit vormt de basis van waaruit de onderhoudsplanung wordt gemaakt. Door deze basisplanung af te stemmen met het riool- en groenbeheer wordt uiteindelijk een planning op projectniveau verkregen.

Ook voor de bruggen is in 2014 een beheerplan opgesteld en door de raad vastgesteld. Er wordt een voorziening ingesteld om toekomstig groot onderhoud uit te betalen.

Groenbeheer

Beleidskader

- Groenbeleidsplan (2015-2025)
- 2e Herzien snippergroenbeleid (2013)
- Nota spelenbeleid "Spelen Natuurlijk!? Nu en in de toekomst" (2012-2022)
- Beleidsnotitie Waardevolle bomen en boomstructuren (2014)

Informatie

Voor het planmatig en systematisch beheer en onderhoud van het groen wordt het Groenbeleidsplan gevolgd. Er wordt gewerkt met beeldniveaus voor de onderhoudstoestand om de gewenste kwaliteit te beschrijven. Om de staat van de beplanting te garanderen is renovatie en aanpassing van groenvakken nodig. Dit wordt volgens een vastgesteld renovatieprogramma uitgevoerd. Jaarlijks wordt een bedrag van € 24.000,-- gestort in de voorziening.

Riolering, waterbeheer en baggeren

Beleidskader

- Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) 2013 – 2018
- Waterplan Bunschoten 2006 – 2015 (actualisatie in 2015 / 2016).
- Baggerbeheerplan 2013-2023
- Rioolbeheerplan 2008
- Beheerplan oeververdedigingen 2016-2030
- Beheerplan havens Bunschoten 2016-2025

Informatie

Onderstaande rioleringsvoorzieningen zijn in de gemeente aanwezig:

Omschrijving	Eenheid	Hoeveelheid (2015)
Drainage	[m]	3.937
Duikers	[m]	3.017
Gemengde riolen	[m]	31.977
Regenwaterriolen	[m]	47.220
Vuilwater riolen	[m]	42.827
Persleiding	[m]	36.502
Inspectieput	[aantal]	2.868
Inspectieput drainleiding	[aantal]	35
Nooduitlaten	[aantal]	2

De actualiteit geeft aanleiding om de knelpunten met "water op straat" door steeds extremere regenbuien goed te blijven volgen, en eventueel aanvullende maatregelen te nemen. Het (geactualiseerde) Waterplan Bunschoten vormt de leidraad met betrekking tot het beleid en de uitvoering van de (afval)watertaken. Ook deze kosten zijn doorberekend in de rioolrechten.

Voor het baggeren, oeververdediging en havenbeheer zijn beheerplannen en is een voorziening ingesteld.

Havens

Beleidskader

- In de maak: Beheerplan havens Bunschoten 2016-2025

Informatie

In het Beheerplan Havens Bunschoten 2016-2025 zijn de onderhoudsregimes voor de betreffende onderdelen en de daaraan verbonden kosten vastgelegd. Het beheerplan heeft als doel de veiligheid en functionaliteit te waarborgen en hierbij inzicht te krijgen in de toekomstige maatregelen en de daaraan verbonden kosten op korte en middellange termijn. In een overeenkomst met WSV De Eendracht is vastgelegd voor welke voorzieningen de watersportvereniging verantwoordelijk is.

De gemeente bezit een 6-tal locaties waarin waterbouwkundige voorzieningen zijn aangelegd. De betreffende locaties zijn: Oude haven, Nieuwe haven, Zuiderzeehaven, Haveningang, Havens Veerpont Eemdijk en de Haven van de voormalige Loswal Eemdijk.

De waterbouwkundige voorzieningen betreffen o.a. de gemeentelijke kades, remmingwerken, glooiingen en reddingsmiddelen. Onderstaande tabel geeft inzicht in het aantal strekkende meters kades.

	Locatie	Lengte in m.
Haveningang	Westpier	175
	Westpier	138
	Westoever	180
	Oostoever	35
	Oostoever	233
Oude haven	West oever	249
	West oever	75
	Kades spuisluis	25
	Oost oever	41
	Oost oever	58
	Oost oever	247
	Oever Visafslag	34
Nieuwe haven	Noord oever	48
	Oost oever	23
	Oost oever	133
	Zuid oever	48
	West oever	153
Zuiderzeehaven	Noord oever	290
	Oost oever	54
	Zuid oever	289
Havens Veerpont	Westoever	34
	Oostoever	31
Havens Loswal Eemdijk	Oostoever	80
	Totaal	2.673

Alle voorzieningen zijn in 2014 en 2015 geïnventariseerd en beoordeeld op (rest)levensduur.

Gebouwenbeheer

Beleidskader

- Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen (O-prognose). Deze worden herzien op basis van NEN-2767. Het meerjarenbeheer- en onderhoudsplan gebouwen is onderdeel van het Gebouwenbeheerplan 2016-2022. Financieel zal deze na 3 jaar worden geactualiseerd.

Informatie

Er zijn ca. 40 gebouwen in beheer. Daarnaast is er een wisselend aantal gebouwen dat tijdelijk door de gemeente beheerd wordt.

Per 1-1-2015 is van de 11 schoolgebouwen de onderhoudsverplichting formeel vervallen. De gemeente zorgt voor adequate huisvesting. De scholen voor het beheer en onderhoud. De overdracht van de onderhoudsverplichting (buitenonderhoud en aanpassingen) zal in een te tekenen "overeenkomst overheveling budget en taken" nader geduid worden. De gemeente heeft de wettelijke regeling gevolgd. In 2015 is een start gemaakt met actualisatie van het integrale huisvestingsplan scholen. Dit loopt door in 2016.

Van de sporthal De Kuil en het Zwembad De Duker is het beheer uitbesteed aan SRO. In het zwembad zijn biomassa kachels geplaatst in 2015. Voor De Brandaris is een exploitatie overeenkomst van kracht, ook met SRO. In 2015 wordt gestart met de nieuwbouw van de brandweerkazerne. In 2015 is de Bibliotheek aan de Bikkersweg buiten beheer gesteld.

Sportvelden

Beleidskader

- Nota accommodatiebeleid "Stimulus" (2002)

Informatie

Per 1-1-2016 heeft de gemeente 15 sportvelden in eigendom:

- 11 voetbalvelden
- 2 handbalvelden
- 1 rugbyveld
- 1 atletiekbaan

In 2015 zijn de hoofdvelden van SV Spakenburg en VVIJsselmeervogels gerenoveerd. Ook (natuurgas)veld 2 van VV Eemdijk is voorzien van nieuwe drainage en de toplaag is gerenoveerd.

De voorziening voor het onderhoud aan de sportvelden wordt gebaseerd op de kwaliteitsmetingen die eens in de drie jaar plaatsvinden. Aan de hand daarvan wordt het renovatieschema en de voorziening sportvelden geactualiseerd. Enkel de kwaliteitsmeting is te weinig om goed grip te houden op het (noodzakelijk) onderhoud. Een belangrijke taak ook gezien de fikse investeringen op de sportvelden. Om deze kapitaalgoederen goed te beheren, is bij de kadernota geld vrijgemaakt om een beheerplan op te laten stellen. Met dit beheerplan kan worden gestuurd op onderhoud, renovatie en budgettaire ontwikkelingen. Het opstellen van dit beheerplan vindt begin 2016 plaats.

Overzicht verloop voorzieningen

Het verloop van de ontwikkeling van de verschillende voorzieningen is gebaseerd op de verschillende onderhoudsplannen. Naast de jaarlijkse stortingen worden de onttrekkingen geraamd op basis van het in dat jaar geraamde planmatig onderhoud.

Investeringsen en verloop boekwaarde (x 1.000)	2016	2017	2018	2019
Investeringsen				
Nieuwe investeringsen	2.973	503	378	379
Vervangingsinvesteringsen	324	361	2.399	1.114
Investeringsniveau	3.297	864	2.777	1.493
Specificatie investeringsen t.l.v. reserves				
Programma Economische zaken	30			
Programma Cultuur, Sport en Recreatie	77	77		
Specificatie investeringsen met afschrijvingslasten				
Programma Algemeen bestuur		5		
Programma Openbare orde & veiligheid	1.517	-210		
Programma Openbare Ruimte	1.277	452	372	379
Programma Onderwijs & jeugd		45		
Programma Cultuur, Sport en Recreatie	15		43	
Programma Duurzaamheid	210	378	1.854	967
Bedrijfsvoering	171	97	508	147
Boekwaarde				
Te activeren investeringsen	3.190	787	2.777	1.493
Totale boekwaarde per einde jaar	32.288	31.512	32.768	32.685

In bovenstaande tabel zijn de investeringsen opgenomen, waarbij onderscheid is gemaakt tussen nieuwe en vervangingsinvesteringsen. Bij de programma's wordt bij het onderdeel financiën een specificatie gegeven van de belangrijkste investeringsen.

Het onderscheid naar soort investering is gebaseerd op het BBV. Investeringsen met maatschappelijk nut mogen in een keer worden afgeschreven ten laste van een reserve. Investeringsen met economisch nut mogen niet ineens ten laste van een reserve worden gebracht.

Overzicht voorzieningen 2015-2019

Naam voorziening	Boekwaarde 01-01-2015	Toevoeging	Aanwending en vrijval	Boekwaarde 01-01-2016	Boekwaarde 01-01-2017	Boekwaarde 01-01-2018	Boekwaarde 01-01-2019	Boekwaarde 01-01-2020
<u>Onderhoudsegalisatievoorzieningen</u>								
Onderhoud gemeentehuis,gebouw OR,brandw.kazerne	232.999,81	68.740,00	172.044,00	129.695,81	126.853,81	158.983,81	225.713,81	185.647,81
Onderhoud gymlokalen/sporthal	320.237,52	34.500,00	41.382,00	313.355,52	315.905,52	306.466,52	293.236,52	286.780,52
Onderhoud overige gebouwen	542.606,72	99.600,00	411.795,00	230.411,72	229.592,72	300.782,72	303.458,72	294.026,72
Onderhoud zwembad	377.755,00	84.000,00	279.681,00	182.074,00	258.250,00	266.885,00	133.830,00	112.243,00
Onderhoud sportvelden	242.455,00	181.851,00	420.000,00	4.306,00	186.157,00	278.008,00	459.859,00	241.710,00
Onderhoud veerpont	47.628,00	9.000,00	56.600,00	28,00	9.028,00	18.028,00	27.028,00	36.028,00
Onderhoud wegen	625.325,52	527.906,00	766.184,00	387.047,52	308.047,52	258.947,52	228.347,52	252.347,52
Baggeren binnenwater	305.778,00	128.000,00	133.928,00	299.850,00	212.850,00	166.850,00	113.850,00	850,00
Onderhoud riolering	40.000,00	50.000,00	40.000,00	50.000,00	50.000,00	70.000,00	65.000,00	35.000,00
Onderwijshuisvesting	269.243,00		154.935,00	114.308,00	114.308,00	114.308,00	114.308,00	114.308,00
Onderhoud parkeergarage	180.429,78	21.000,00	80.668,00	120.761,78	141.761,78	157.202,78	101.292,78	64.916,78
Groenbeheer	228.700,00	24.000,00	170.362,00	82.338,00	42.338,00	39.838,00	39.588,00	17.838,00
	3.413.158,35	1.228.597,00	2.727.579,00	1.914.176,35	1.995.092,35	2.136.300,35	2.105.512,35	1.641.696,35
<u>Voorziening voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>								
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426,00			1.426,00	1.426,00	1.426,00	1.426,00	1.426,00
Desintegratie SBG	170.000,00		146.703,00	23.297,00	23.297,00	23.297,00	23.297,00	23.297,00
Voorziening bodemsanering								
	171.426,00		146.703,00	24.723,00	24.723,00	24.723,00	24.723,00	24.723,00
<u>Personeelsvoorzieningen</u>								
Pensioen en wachtgeld wethouders	880.000,00	19.000,00	100.000,00	799.000,00	764.000,00	755.000,00	764.000,00	759.000,00
Bruggenbeheerplan					6.000,00	13.300,00	14.050,00	10.450,00
Brandweerkazerne						15.000,00	30.000,00	45.000,00
	880.000,00	19.000,00	100.000,00	799.000,00	770.000,00	783.300,00	808.050,00	814.450,00
Totaal generaal	4.464.584,35	1.247.597,00	2.974.282,00	2.737.899,35	2.789.815,35	2.944.323,35	2.938.285,35	2.480.869,35

3.3 Financiering

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. Nagel)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit, Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord: De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Algemeen

Op grond van de per 1 januari 2001 in werking getreden Wet Fido zijn de gemeenten verplicht een treasuryparagraaf in de begroting op te nemen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieringsbeleid. Hieraan wordt invulling gegeven door het Treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in het jaarverslag. Het treasurystatuut is in 2011 geactualiseerd.

Treasurybeheer

Treasurybeheer kan worden omschreven als het uitzetten en aantrekken van de voor de publieke taak van gemeente Bunschoten overtoollige respectievelijk benodigde middelen. Bij treasurybeheer moet worden gebleven binnen de in de Wet financiering decentrale overheden (fido) gestelde normen, te weten de kasgeldnorm (ook wel kasgeldlimiet genoemd) en de renterisiconorm. Daarboven stelt de Wet Fido tevens eisen aan het kredietrisico dat door lagere overheden mag worden aanvaard.

Kasbeheer/Kasgeldlimiet

In de Wet Fido is bepaald, dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De kasgeldlimiet wordt berekend op een door de Minister vastgesteld percentage van 8,5% te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal.

De kasgeldlimiet voor de begroting 2016 bedraagt € 3,4 mln.

In onderstaande tabel is het bedrag van de kasgeldlimiet van de gemeente Bunschoten berekend voor de jaren 2016-2019, op basis van de begroting 2016, rekening houdend met de meerjarenbegroting.

Kasgeldlimiet 2016 t/m 2019	(Bedragen x € 1.000,--)			
	2016	2017	2018	2019
Toegestane kasgeldlimiet:				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie)	40.000	40.000	42.000	39.000
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5	8,5	8,5	8,5
Bedrag kasgeldlimiet	3.400	3.400	3.570	3.315

In onderstaande tabel is per 1 januari de ruimte boven c.q. onder de kasgeldlimiet berekend van de gemeente Bunschoten gelet op de hierna genoemde veronderstellingen (bedragen in duizenden euro's). Hieruit is gebruik gemaakt van de liquiditeitsprognose.

(Bedragen x € 1.000,--)				
Kasgeldlimiet	1/1 - 2016	1/1 - 2017	1/1 - 2018	1/1 - 2019
Toegestane kasgeldlimiet:				
Begrotingstotaal	40.000	40.000	42.000	39.000
Vastgestelde percentage kasgeldlimiet	8,5	8,5	8,5	8,5
Bedrag kasgeldlimiet	3.400	3.400	3.570	3.315
Vlottende korte schuld				
Vlottende middelen				
Vlottende schuld minus vlottende middelen	2.400	700	- 2.600	-1.000
Toets kasgeldlimiet:				
Bedrag toegestane kasgeldlimiet	3.400	3.400	3.570	3.315
Ruimte onder kasgeldlimiet	5.800	4.100	970	2.315
Overschrijding kasgeldlimiet				

Liquiditeitsprognose gemeente Bunschoten				
Bedragen x € 1.000,--				
	2016	2017	2018	2019
a. Liquide middelen:				
raming saldo rekening-courant BNG per 1/1				
raming kasgeldlening per 1-1	3.000			
raming saldo rekening-courant Rabo per 1/1	6.000			
raming contante gelden in kas per 1/1				
Totaal	9.000	2.400	700	-2.600
Nieuw aan te trekken geldlening	2.000	2.000	2.000	
Jaarmutaties:				
b. Geraamde inkomsten:				
aflossingen verstr. geldleningen	100	100	100	100
vrijvallende afschrijvingslasten (staat C)				
BTW-compensatiefonds	2.300	2.300	2.300	2.300
geraamd begrotingsoverschot	0	0	0	0
opbrengst verkoop bouwkvavels:	6.300	6.500	7.900	7.300
Totaal:	10.700	10.900	12.300	9.700
c. Geraamde uitgaven:				
werkkapitaal				
aflossingen geldleningen	11.500	8.500	11.000	5.500
geraamd begrotingstekort	0			
grondexploitatie investeringen	2.100	1.900	2.700	500
investeringen	3.700	2.200	1.900	2.100
Totaal:	17.300	12.600	15.600	8.100
d. Liquiditeitsprognose per 1/1 :				
overschot, danwel behoefte (-)	2.400	700	-2.600	-1.000

Als de geraamde/voorgenomen investeringen voor de komende jaren ten uitvoer zullen worden gebracht, zal er volgens de prognose in bovenstaande tabel in de jaren 2018 en 2019 een financieringstekort ontstaan. Dit valt binnen de marges blijft van de toegestane kasgeldlimiet. Het gaat hier om prognoses waarbij voornamelijk de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie bepalend zijn. Deze ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en daar waar nodig wordt de prognose bijgesteld. Via de tussentijdse rapportage wordt u daarover geïnformeerd.

Renterisico norm

De renterisico norm is bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisico norm niet overschrijden. De renterisico norm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal.

(Bedragen x € 1.000,--)				
Renterisico op vaste schuld	2016	2017	2018	2019
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g				
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b)				
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	2.000	2.000	2.000	
3b. Nieuw verstrekte lange leningen u/g				
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	2.000	2.000	2.000	
Betaalde				
5. aflossingen	8.500	8.500	11.000	5.500
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)				
7. Renterisico op vaste schuld (2+6)	2.000	2.000	2.000	0
Renterisico norm				
8. Stand van de vaste schuld per 1 januari	48.365	41.878	35.390	26.403
Het bij ministeriële regeling vastgestelde				
9. percentage	20,0	20,0	20,0	20,0
10. Renterisico norm	9.763	8.375	7.078	5.280
Toets renterisico norm				
10. Renterisico norm	9.763	8.375	7.078	5.280
7. Renterisico op vaste schuld	2.000	2.000	2.000	0
11. Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10-7)	7.763	6.375	5.078	5.280

De renterisiconorm voor het begrotingsjaar 2016 bedraagt 20% van € 48.365.000,- = € 9.763.000,-. In de meerjarenperiode wordt geen overschrijding van de renterisiconorm voorzien. Van jaar tot jaar zal worden bekeken in hoeverre er aanvullende maatregelen nodig zijn. Gelet op de huidige rentepercentages achten wij dit risico verwaarloosbaar. De inzet is dat de looptijd van de leningen zoveel mogelijk wordt afgestemd op de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie.

Ontwikkeling EMU-saldo:

Uit de bijlage berekening EMU-saldo (pagina112) blijkt dat voor de periode 2016 en 2017 geen overschrijding van het EMU-saldo wordt verwacht. Ook deze ontwikkeling hangt uiteraard nauw samen met de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie.

Zie verder de toelichting op de berekening van het EMU-saldo

Schatkistbankieren

Met ingang van 2014 moet de gemeente verplicht deelnemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening bij het Rijk. Daarbij is de verwachting reëel dat de vergoeding lager zal zijn dan wanneer gemeenten hun overtollige middelen, uiteraard conform de uitgangspunten van het treasurystatuut, op een veilige wijze uitzetten.

Omdat Bunschoten geen langlopende beleggingen heeft zijn de consequenties in de rente-effecten beperkt. Wel blijkt in de praktijk dat de invoering van het schatkistbankieren meer werk met zich meebrengt, omdat dagelijks moet worden beoordeeld of er geld moet worden overgeboekt.

Leningenportefeuille

De lening portefeuille o/g omvat 12 vaste geldleningen en een nog af te sluiten lening. Het restantsaldo per 1 januari 2016 bedraagt € 48.365.000,-. Op basis van de geraamde ontwikkelingen binnen de grondexploitatie loopt dit terug naar € 26.400.000,-- in 2019.

Uitzettingen

In 2006 is er via de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten een lening verstrekt van € 786.000,-- aan de Stichting Woningcorporaties Het Gooi en Omstreken ten behoeve van de bouw van woningen aan de Talmastraat. Dit betreft een zogenaamde stimuleringslening. De lening wordt gegarandeerd via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw met achtervang van de gemeente. De restantschuld per ultimo 2015 is € 575.966,--.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

	Nominale waarde
a. 16.219 aandelen Vitens	€ 16.219,00
b. 117 aandelen Amfors Holding BV	- 5.265,00
c. 205 aandelen NV ROVA Holding	-313.640,00
d. 8.055 certificaten Dataland	- 805,50
Totaal aandelenbezit	<u>€335.929,50</u>

Relatiebeheer

De gemeente Bunschoten heeft sinds 2003 de Rabobank als huisbankier, een bankinstelling gecertificeerd met een Aa2-rating volgens Moody's en een A+ rating volgens Standard & Poor's. Bij deze bank is in 2012 een "streekrekening" geopend met een hogere rentevergoeding, waarbij een bonus van 5% over de rente vergoed wordt aan het Streekfonds Arkemheen-Eemland.

Daarnaast heeft de gemeente Bunschoten nog één rekening bij de ING (ten behoeve van leges) en in verband met de te verrekenen rijksbijdragen is een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeenten verplicht.

Eveneens zijn er bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) rekening-couranten die betrekking hebben op volkshuisvestingaangelegenheden (startersregeling en funderingsherstel).

Berekening EMU-saldo

Omschrijving	2015	2016	2017
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2015, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2016	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2016
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-669	1.156	1.655
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.550	1.570	1.537
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.248	1.313	1.373
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.300	3.297	864
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:			
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie:			
Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	568	2.159	2.510
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	1.914	1.261	1.219
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-1.517	1.640	4.992
Berekend EMU-saldo begroting 2015	6.608	11.070	
Verschil 2016 - 2015	-8.125	-9.430	

Ruimte voor toelichting

Ten opzichte van de begroting 2015 zijn de geraamde lasten op de balanspost voorzieningen voor 2014 bijgesteld (circa € 600 ongunstiger saldo). Daarnaast zijn de grondexploitaties voor 2015 en volgende jaren bijgesteld.

Diverse bijstellingen (investerings, grondexploitatie) voor 2016 hebben geleid tot een lager positief geraamd saldo.

Algemeen:

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een tekort bij de lokale overheden draagt bij aan een tekort

van de gehele overheid (Rijk, lokale overheden en sociale fondsen). Volgens het verdrag van Maastricht mag het tekort maximaal 3%

BBP bedragen. Bij een dreigende overschrijding - voorzover veroorzaakt door lokale overheden - kan ingegrepen worden op basis van

de wet FIDO.

Om dit te monitoren moet een raming worden opgenomen bij de begroting en wordt per kwartaal gerapporteerd aan het CBS.

Een overschrijding van onze gemeente hoeft dus nog niet te leiden tot een overschrijding op landelijke niveau.

Op 1 januari 2014 is de Wet Hof (Wet Houdbare Overheidsfinanciën) in werking getreden. Er blijft sprake van een macro-norm die niet onderverdeeld wordt in een (micro)norm per individuele overheid. Wel worden jaarlijks referentiewaarden gepubliceerd die

een richtsnoer geven (voor 2015 voor Bunschoten € -/- 1.642).

3.4 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. van de Groep/M. Nagel)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit, Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord: De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatie

Bij de uitvoering van de gemeentelijke taken zoeken we voortdurend naar het juiste evenwicht tussen het met eigen mensen uitvoeren van de taken, of het inhuren van deskundigheid of het uitbesteden van werkzaamheden. Dergelijke beslissingen worden bepaald door de mate van deskundigheid die nodig is en de frequentie en duur waarmee die deskundigheid moet worden ingezet. De bestuurlijke ambities zijn hoog en daarom moeten er steeds keuzes worden gemaakt en prioriteiten worden gesteld.

In algemene zin hebben we voor de omvang van de personeelsformatie gekozen voor een relatief “kleine kernorganisatie”. De formatiescan van 2011, de Quick scan van Beerenschot van maart 2014 en het rapport van de personeel schouw (1^e kwartaal 2015, Van Necker Van Naem) bevestigen het beeld dat onze organisatie beperkt is ten opzichte van de gemeenten in onze gemeenteklasse. Per duizend inwoners heeft Bunschoten een formatie van 5,76 fte ten opzichte van 6,18 fte van de gemeente in dezelfde gemeentegrootte. Ook de kosten van de overhead zijn gemeten en komen eveneens uit onder het gemiddelde. Aan de andere kant wordt geconstateerd in het laatste rapport dat onze organisatie kwalitatief en kwantitatief nog niet voldoende staat is om adequaat op de toekomstige ontwikkelingen in te spelen. We zullen daar nog wat stappen in moeten maken. Deze stappen staan voor het komende jaar staat dan ook op de rol.

De inrichting en de kosten van de bedrijfsvoering worden intern kritisch gevolgd. We zijn attent op de zaken die zich in de maatschappij en omgeving afspelen. We maken daarbij inschattingen waar we sterk in zijn en bepalen waar risico's liggen. Bij de behandeling van de kadernota 2013-2016 is geconstateerd dat de taakstelling van € 2.1 miljoen is ingevuld. In de begrotingen 2011, 2012 en 2013 is totaal ruim € 300.000,-- bezuinigd op de bedrijfsvoering.

Bij de behandeling van de kadernota 2014 voor de komende jaren zijn afspraken gemaakt over de invulling van de kerntakendiscussie. Opnieuw is een besparing van € 1,5 miljoen afgesproken, waarvan € 250.000,-- op de bedrijfsvoering.

We hebben kritisch gekeken naar het gebruik van het gebouw waarin ons personeel is gehuisvest. We hebben geconstateerd dat door de huisvesting van “De Lingt” en de politie in het gemeentehuis een stap hebben gemaakt naar een betere benutting van het gemeentehuis.

Uitbesteden van belastingtaken

Een van de beslissingen bij de kerntakendiscussie is het “uit huis plaatsen” van de belastingtaken. Daarmee bedoelen we de taken op het gebied van heffen en innen van belastingen en de taken in het kader van de wet WOZ. De besluitvorming daarover is genomen en we zijn bezig met de overdracht van deze taken aan het samenwerkingsverband “Gemeentelijk belastingkantoor Locosensus Tricijn (GBLT)”.

Beheer aanbestedstation

Bij het ter perse gaan van de programmabegroting 2016 was er nog geen besluit genomen over de toekomst van het beheer van het aanbestedstation. Gelijk met de toetreding tot de ROVA in 2015 is indertijd besloten hier onderzoek naar te doen.

Voortgang bezuinigingen uit de KTD

Op donderdag 3 juli 2014 heeft uw raad de kadernota vastgesteld en daarmee tevens besloten over de voorgenomen bezuinigingen.

Het merendeel van de bezuinigingen is gerealiseerd. Dat houdt in dat het betreffende budget gekort is in de meerjarenbegroting en dat er inhoudelijk acties zijn ondernomen om de korting daadwerkelijk te realiseren. Acties zoals het aanpassen van beleid c.q. uitgavenpatronen en het informeren van subsidieontvangers die gekort worden op hun subsidie.

Een tweetal bezuinigingen die nog niet gerealiseerd zijn worden hier nader toegelicht.

Besparing op inkoop door inschakelen van een inkoopbureau

Ten tijde van de KTD waren wij van mening dat het aansluiten bij IBMN ons besparingen zou opleveren van € 50.000,-- in 2016 en € 100.000,-- voor de jaren daarna. Voortschrijdend inzicht leidt ertoe dat er geen vertrouwen meer is in de mogelijkheid om via samenwerking met IBMN de afgesproken bezuiniging te realiseren. Vooralsnog verwachten we andere mogelijkheden te vinden om deze bezuiniging voor 2016 alsnog te kunnen effectueren.

Besparing op de Griffie

Voor de griffie is een bezuiniging ingeboekt van € 25.000,--. De invulling hiervan moet nog worden geconcretiseerd. Dit is voor een deel afhankelijk gesteld van de uitkomst van de schouw. Bij de kadernota is afgesproken dat de raad met voorstellen zal komen voor de invulling. Vooruitlopend hierop is in de raming wel rekening gehouden met de bezuiniging.

Samenwerking in de bedrijfsvoering

Besloten is om op vier onderdelen van de bedrijfsvoering te gaan samenwerken, te weten:

- Financiën;
- Juridische zaken
- HRM
- I&A

De samenwerking vindt plaats tussen de gemeenten Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten (BLNP).

De afspraak is gemaakt dat voor elk van de vier onderdelen een gemeente als trekker gaat fungeren. De komende tijd wordt voor de betreffende onderdelen een Business Case uitgewerkt om daarmee inzicht in de kansen voor een eventuele samenwerking te krijgen. In de loop van 2016 zal u hierover worden geïnformeerd. De projecten worden vooralsnog door eigen mensen van de gemeenten getrokken. Bunschoten is gevraagd in dit kader het project voor I&A te trekken.

Toekomstvisie

De toekomstvisie voor onze gemeente tot 2025 is vastgelegd in een beleidsdocument van de gemeenteraad. Het uitvoerplan van de toekomstvisie is de strategische leidraad voor de komende jaren.

Positie arbeidsmarkt

Gedurende een aantal jaren heeft er een economische crisis zich voltrokken. De markt krabbelt nu weer een beetje op. Ook door de verschuiving van de pensioenleeftijd is de mobiliteit de afgelopen jaren bijna stil gevallen. Alleen voor de nieuwe taken die naar ons zijn toegekomen hebben we nieuwe collega's moeten zoeken. Vanaf 2015 hebben we als gemeente ook te maken met de participatiewet. We hebben daarover de eerste gesprekken gevoerd met het werkbedrijf in onze regio. Al duidelijk is dat het contract met Amfors voor de schoonmaakdienst, en de contracten met het RWA voor de groenwerkzaamheden binnen de doelgroep van het participatiewet vallen. We voldoen daarmee aan de eisen van deze wet. Wel zullen we ons op deze wetten moeten blijven richten.

Voor sommige functies blijft het moeilijk een goede bezetting te krijgen. We blijven onze wervingscampagne aanpassen om een goed zicht te houden op potentiële kandidaten. Ook andere wervingskanalen worden ingezet zoals Twitter en LinkedIn. Opmerkelijk is dat deze media bijna geruisloos geïntegreerd zijn in de wervingsprocedure. Reacties komen ook bijna alleen maar via de digitale weg binnen.

Gelet op ons personeelsbestand zullen we de komende jaren vanwege het vertrek van medewerkers met pensioen, geconfronteerd worden met de vervangingsvraag voor nieuw personeel. We hebben daar aandacht voor en proberen hier goed op in te spelen. Onder andere via een gericht stage beleid willen we jongeren laten zien wat het werken bij onze gemeente inhoudt. Ook bespreken we jaarlijks in het managementteam de personeelsplanning voor de komende jaren.

Personeelsbeleid

Ons personeelsbeleid is een afgeleide van het strategische beleid van de organisatie zoals omschreven in de notities Bunschoten Top en de Toekomstvisie 2025.

Ons beleid zal er steeds op gericht zijn te zorgen dat:

1. De organisatie steeds beschikt over voldoende en bekwaam personeel om de maatschappelijke taak van het gemeentebestuur in alle opzichten naar behoren te kunnen vervullen;
2. Een werkklimaat wordt gecreëerd waarin medewerkers tot hun recht kunnen komen en een gevoel van welbevinden hebben;
3. De medewerkers in staat worden gesteld en gestimuleerd om bij te dragen aan de strategische keuzes die door de organisatie zijn gemaakt
4. De organisatie zodanig kan functioneren, dat het belang van het individuele personeelslid is afgestemd op en spoort met de belangen van de organisatie
5. De kwaliteiten van de medewerkers worden afgestemd op de doelen van de organisatie

Communicatie

De communicatie met en de presentatie van onze producten naar onze burgers en medewerkers toe staan hoog in het vaandel. We hebben daarvoor ons beleid onder de loep genomen. Het uitgangspunt van centrale woordvoering door de werkeenheden communicatie staat niet ter discussie. Voor de presentatie van de informatie wordt onze online omgeving ingezet. Daarnaast spelen wij ook in op nieuwe vormen van sociale media. Door gerichte kanaalsturing kan de dienstverlening naar de burgers nog meer verbeterd worden. In 2015 zal ter verbetering van het inzicht in onze (digitale) producten de website gaan voldoen aan het uitgangspunt van toptaken. Voor 2017 en 2020 moeten we gaan voldoen aan de afspraken zijn gemaakt op rijksniveau ten aanzien van het informatiebeleid. Doelstellingen daarbij zijn:

Voor de gemeente: voorbereid op de toekomst, flexibele en wendbare bedrijfsvoering.

Voor de I&A: slimme, flexibele, doelmatig en digitale informatievoorziening (applicatielandschap op basis van werken onder een gekozen architectuur, inzet van Cloud diensten en lean procedures).

Algemene wet bestuursrecht/ klachtrecht

De regels en richtlijnen die er spelen tussen de bestuurlijke organisatie en de burgers worden gecompliceerder en daarnaast worden de burgers steeds mondiger. Het is van groot belang dat er aandacht is en blijft voor de aansprakelijkheden die voortvloeien uit de bestuurlijke bevoegdheden. Met regelmatig terugkerende audits hopen we inzicht te krijgen in de zwakke en sterke juridische punten van onze organisatie waarop we kunnen inspelen.

Informatievoorziening en informatiebeleid

Informatiebeleid en Automatiseringsbeleid gaan meer en meer de pijlers worden van de bedrijfsvoering/ Business.

De business, het informatiemanagement en de Automatisering worden als het ware een onlosmakelijke keten.

Voor de uitvoering van de beleidskeuzen zullen de juiste hulpmiddelen beschikbaar moeten zijn. Mobiliteit en flexibiliteit zijn daarbij de steekwoorden. In technische zin hebben we een mobiele werkplek gerealiseerd. Het maakt daarbij niet uit waar de medewerker zit. Of dit nu thuis, op de eigen werkplek of bij een andere gemeente is overal krijgt de medewerker de beschikking over alle programma's.

De gemeenten maken onderdeel uit van de keten van overheidsinstanties. Omdat gemeente onderdeel zijn van de keten is er vanuit Rijksweg zware eisen gesteld aan de informatieketens. De aansluiting bij de basisregistraties en het volgen van de Rijksprogramma's van het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP en NUP-i) en @ Antwoord zijn belangrijke onderwerpen die een rol blijven spelen.

Voor Bunschoten zijn de stappen daarvoor uitgewerkt in beleidsdocumenten. Vanuit de centrale Overheid is met het programma @Antwoord dwingend opgelegd om ook stappen te maken in het kader van dienstverlening. We hebben dat beleidsmatig vastgelegd in de Notitie over dienstverlening; Dienstverleningsvisie 2011- 2015 & Uitvoeringsprogramma 2011- 2013: "Bunschoten, altijd dienstverlenend!"

Voor de komende jaren zullen de nieuwe verplichtingen vanuit het rijk in de beleidsnotities moeten worden vastgelegd. Bovendien zal de uitwerking van de transities in het sociale domein moeten worden gelinkt aan het I&A-beleid. De komende en daaropvolgende jaren zullen we in ons beleid daar keuzen in moeten maken.

Voor de actualisatie van de beleidsstukken gaan we samen optrekken in het BLNP verband.

Basisregistraties en GEO-informatie

Het team belastingen & basisregistraties vastgoed van de afdeling Middelen houdt zich bezig met het ontwikkelen, aansluiten en beheren van diverse basisregistraties vastgoed en met het beheer en beleid van fiscale heffingen/belastingen. Daarbij functioneert dit team steeds meer als beheerder en leverancier van administratieve en geografische kern- en basisgegevens voor de gehele organisatie, naast het overkoepelende verband dat de gegevens uit basisregistraties beschikbaar komen voor de gehele overheid.

Software Suite4basisgegevens doorontwikkeld met Key2percelen, Key2bedrijven, Key2informatie

De software Suite4basisgegevens van Centric is doorontwikkeld met de software modulen Key2percelen, Key2bedrijven en Key2informatie voor een optimale uitrol en beheer van basisgegevens en daaraan te koppelen gegevens. Hiermee komt de samenhang en bevraging van deze gegevens met het gemoderniseerde berichtenverkeer tot zijn recht. De software uitrol vindt plaats in het 4^e kwartaal 2015 en het beheer en organisatie brede gebruik wordt ingeregeld in 2016. De belasting- en vergunningensoftware GisVG van Centric kan hiermee verder worden afgebouwd.

Data, Informatie, Analyse

Met de komst van de verschillende basisregistraties is het centraal gegevensbeheer en het gebruik van deze basisgegevens een must geworden voor de gemeente. De softwaretool die we afnemen en inregelen voorziet in deze wettelijke verplichting. Ook het ontsluiten van andere gegevens, zoals de belasting- en WOZ gegevens welke per 1-1-2016 worden uitgeplaatst bij het belastingkantoor GBLT te Zwolle is een optie welke nader uitgewerkt wordt met dit pakket. In dat opzicht beschikken we hiermee over een moderne software omgeving voor het intelligentere gebruik van gegevens volgens het drietrapsmodel Data >> Informatie>> Analyse. De organisatie profiteert hiermee van deze inrichting voor een optimaal gegevensbeheer, met een mogelijke doorkijk naar (beleids)thema's en ondersteuning voor (politieke) vraagstukken en besluitvorming.

Het project aansluiting op het Nieuwe Handelsregister (NHR)

De noodzakelijke voorbereiding en afstemming met de Kamer van koophandel zijn de voorgaande jaren opgepakt. Met de softwaretool Key2bedrijven gaan we het binnengemeentelijk gebruik van deze externe basisregistratie in 2016 middels berichtenverkeer inregelen.

Het project modernisering Kadaster

In 2015 is er een quick scan afgenomen wat dit betekent voor de organisatie. Er wordt een administratieve en geografische modernisering slag gemaakt om het - doorlopend - gebruik van de gegevens uit deze externe basisregistratie mogelijk te maken. Met de softwaretool Key2percelen van Centric gaan we het binnengemeentelijk gebruik van deze externe basisregistratie in 2016 middels berichtenverkeer inregelen. Ook wordt nog een NedBRK inleesmodule (light versie) afgenomen om de administratief/geografische samenhang te borgen. De kadastrale gegevens kunnen dan door de NedBrowser weergegeven worden en worden gebruikt in andere Gis-applicaties.

Het project basisregistratie grootschalige topografie (BGT)

Deze vlakgevormde BGT kaart zal eind 2015 gereed komen. In de eerste helft van 2016 worden de laatste software aanpassingen en koppelingen gerealiseerd, de beheersituatie BGT ingeregeld in samenhang met de BOR processen (beheer openbare ruimte - wegen, groen, kunstwerken, boven-gronds riool) en de BAG processen (adressen en gebouwen). Ook de afstemming met de andere bronhouders (waterschap, provincie, RWS, Ministerie van Economische Zaken, buurgemeenten) wordt via het samenwerkingsverband BGT (SVBBGT) goed belegd met een Landelijke Voorziening BGT (LVBGT) voor optimale afstemming. Een nog breder gebruik van deze kaart wordt in de nabije toekomst voorzien, waarbij deze basiskaart de grondlegger wordt van allerlei nog te ontwikkelen thema's voor beheer, beleid, projecten en politieke afwegingen.

Het project binnengemeentelijke afname basisgegevens

Er wordt gewerkt aan een visie hoe we basisgegevens en kerngegevens optimaal kunnen integreren in de organisatie volgens het concept "eenmalige opslag, meervoudig gebruik". Dit kan niet zonder hulp van de rest van de organisatie. De verwachting is dat er vanuit meerdere invalshoeken aan dit concept gewerkt moet worden, waarbij het optimale gebruik van ICT mogelijkheden voorop staat:

- a. Een optimaal gebruik van het Datadistributiesysteem (DDS) en Suite4basisgegevens als doorvoer van basis- en kerngegevens;
- b. Zaaksysteem inrichten met maximaal gebruik van basis- en kerngegevens uit andere registraties;
- c. NedBrowser (geografische tool) voor het ontsluiten van basisgegevens en kerngegevens.

In 2015 is een voorzichtige start gemaakt met het interviewen van een aantal medewerkers over het gebruik van deze basisgegevens. Dit gaan we in 2016 intensiveren, waarbij de uitkomst van deze interviews moeten leiden tot een actieplan met maatregelen om het gebruik van kleine beheerbestanden af te bouwen, te integreren met de voorhanden software basisgegevens en/of andere bestaande software oplossingen.

Modernisering GBA (basisregistratie personen/BRP)

Dit wordt de nieuwe update van de basisregistratie voor personen. Deze registratie draait al enkele jaren tot tevredenheid. Er worden nu vanuit het Rijk nieuwe stappen voorbereid waaraan we moeten gaan voldoen. De opzet is met de invoering van dit traject gezamenlijk op te trekken in BLNP verband.

Documentaire informatievoorziening/ Zaakgericht werken

Van archief naar afdeling documentaire informatievoorziening

Het besluit is genomen om in 2015 de stap te maken naar zaakgericht werken. Door deze stap zal het huidige systeem van documentaire informatievoorziening veranderen. Met de implementatie van dit nieuwe systeem bestaat de mogelijkheid om gemeentebreed alleen nog digitaal te werken. Beleidsmatig betekent dat onze werkwijzen, procedures en organisatie daarvoor klaar moeten zijn. De komende maanden zullen daar de benodigde besluiten voor worden genomen.

Op www.waarstaatjegemeente.nl vindt u in het "dashboard" bij "rapporten" ook informatie over het toezicht op het archief.

3.5 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. Nagel)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit, Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord:

- a. De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting.
- b. De beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Aan de hand van de begroting en/of jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven.

Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De gemeente heeft met instellingen/verenigingen een (financiële) relatie. Het is niet de bedoeling om deze paragraaf al deze relaties te benoemen. Onderstaand zijn de belangrijkste verbonden partijen voor onze gemeente opgenomen waarbij sprake is van een aanmerkelijk financieel en bestuurlijk belang.

In de raad van 30 oktober 2014 heeft de raad een besluit genomen over de werkwijze gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen. Dit is het kader waarbinnen de ambtelijke organisatie afspraken worden gemaakt om te rapporteren.

Service Bureau Gemeenten

In 2014 is besloten het Service Bureau Gemeenten per 1 januari 2015 op te heffen. De taken op het gebied van leefomgeving zijn overgeheveld naar de RUD. De taken op het gebied van de WMO-oud worden voorlopig ondergebracht in de structuur van het gastheerschap Amersfoort, die ook de nieuwe taken in het kader van de ontwikkelingen sociaal domein gaat uitvoeren.

De verwachting is dat de liquidatie nog in 2015 kan worden afgerond, maar is mede afhankelijk van de verkoop van het gebouw aan de Zonnehof.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD 2.0)

Het gaat om de uitvoering van de taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder evenals de taken op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten. Voor Bunschoten geldt, dat de taken die op dit beleidsterrein bij het ServiceBureauGemeenten waren ondergebracht, per 1 juli 2014 zijn overgegaan naar de RUD.

De raming van de bijdrage voor 2016 bedraagt € 415.000 (2015: € 422.000,--) en bestaat uit de jaarlijkse bijdrage die in lijn ligt met de bijdrage die voorheen aan het SBG werd betaald, zijnde € 368.000,--. Daarnaast wordt een bijdrage betaald (€ 47.000,--) voor taken die voorheen door de provincie werden uitgevoerd. Gemeenten worden voor dit deel gecompenseerd via de algemene uitkering.

De algemene reserver van de RUD bedroeg per 1-1-2015 € 717.000,--.

Regiobureau Amersfoort

Voor het onderdeel bestuursondersteuning wordt een bijdrage geraamd van € 34.000,-- (gelijk aan de raming van 2015) aan het regiobureau Amersfoort. Het regiobureau speelt een belangrijke coördinerende rol in de transities binnen het sociaal domein daar waar het gaat om de vormen van samenwerking binnen de regio. Hiervoor wordt zo nodig een apart bedrag in rekening gebracht. Dit was voor 2014 en 2015 € 10.000,--.

GGD regio Utrecht

De GGD regio Utrecht voert alle taken voortkomend uit de wet PG (Publieke gezondheid) en andere collectieve wetten worden dichtbij de gemeenten uit, waarbij de primaire focus van deze taken is de collectieve aspecten van de gezondheid.

De GGD als publieke dienst en aangestuurd door gemeenten, zal in toenemende mate ook met andere opdrachtgevers te maken krijgen zoals zorgverzekeraars, individuele burgers. Het uitgangspunt blijft dat het basispakket onaangetast door de gemeenten gefinancierd wordt.

Vanaf 2010 is het basistakenpakket voor 0-19 jarigen (Publiek domein) ook volledig ondergebracht bij de GGD.

Voor 2016 is een bijdrage aan de GGD regio Utrecht geraamd van € 284.000,-- (2015 € 254.000,--). Naast deze bijdrage betalen we ook een bijdrage aan de GGD voor het jeugdgezondheidsbeleid. In 2015 is een bedrag geraamd van € 305.000,-- (raming 2015 € 354.000,--).

De jaarrekening 2014 liet een positief resultaat zien voor bestemming van € 1,279 mln. (2014 € 1,1 mln.). Het eigen vermogen komt per 1-1-2014 uit op € 2,6 mln. (2014 € 2,6 mln.).

Amfors Holding bv/RWA

Als gevolg van de bezuinigingen vanuit de Rijksoverheid is samen met de deelnemende gemeenten en een extern bureau een aantal scenario's uitgewerkt die uitzicht moeten bieden op een gezond financieel perspectief. Door de invoering van de Participatiewet met ingang van 2015 wordt er momenteel onderzocht wat dit voor de toekomst van Amfors en RWA betekent.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst tussen enerzijds Amfors Holding bv en haar werkmaatschappijen en anderzijds de gemeenschappelijke regeling RWA is er een verplichting tot aanvulling van het exploitatieverlies bij het RWA. Deze verplichting geldt uitsluitend zolang het eigen vermogen van Amfors Holding bv het bedrag van € 2,5 miljoen te boven gaat. Het eigen vermogen op basis van de jaarrekening 2014 bedroeg per 1-1-2014 € 2,5 mln. (2013 : € 2,9 mln.).

De gemeente heeft 117 aandelen Amfors Holding bv in bezit tegen een nominale waarde van € 5.265,--.

In de begroting 2016 en volgende hebben wij een bijdrage geraamd van € 70.000,-- oplopend tot € 100.000,-- in 2019.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Regionalisering:

In de dienstverleningsovereenkomst worden afspraken gemaakt welke taken de VRU voor de gemeente uitvoert. Een belangrijk item dat momenteel actueel is betreft het eigendom, beheer en onderhoud van de brandweerkazernes.

In de begroting 2016 is een bijdrage geraamd van € 929.000,-- (2015; € 940.000,--).

Het eigen vermogen van de VRU bedroeg per 1-1-2015 € 5,4 mln. (2014 € 5,4mln.). Het resultaat van de jaarrekening 2014 bedroeg € 2,4 mln (2013 € 3,2 mln.) en is terugbetaald aan de gemeenten.

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Voor het be- en verwerken van brandbaar en GFT-afval is een gemeenschappelijke regeling afvalverwijdering Utrecht van kracht. Hierin nemen de Utrechtse gemeenten deel naar rato van de te verwerken tonnages afval. Voor 2016 wordt voor Bunschoten een bijdrage geraamd van € 478.000,-- (€ 407.000,-- 2015) gebaseerd op afvoer en verwerking van 5.750 ton brandbaar afval en 1.750 ton GFT-afval. De stijging is het effect van de invoering van de belasting op brandbaar afval. Eventuele voor- of nadelen worden in 2016 verantwoord en verrekend met de egalisatiereserve reiniging.

Kringloopcentrum Baarn-Bunschoten

De gemeente is met kringloopcentrum Baarn-Bunschoten overeengekomen om zoveel mogelijk nader omschreven afvalstoffen te ontvangen en/of op te halen, mee te voeren, tijdelijk op te slaan, zoveel mogelijk op hergebruikswaarde te scheiden of te herstellen te verkopen of aan te bieden aan daarvoor in aanmerking komende afnemers. Het uiteindelijke doel is dat de gemeenschappelijke hergebruiksinspanningen van kringloopcentrum en gemeentelijk aanbestedstation een hergebruiksrendement opleveren van 65% ten aanzien van de fractie Grof Huishoudelijk Afval.

De gemeente heeft hiervoor in 2016 een bedrag van € 61.000,-- geraamd in lijn met de werkelijke ontwikkelingen 2014 en 2013.

Vitens NV

Hydron Midden Nederland is gefuseerd met Hydron Flevoland en Vitens in het nieuwe fusiebedrijf Vitens NV heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

De gemeente bezit 16.219 (0,323%) aandelen Vitens (totaal uitstaande aandelen 5.777.247 (jaarrekening 2013)). De aandelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde van € 16.219,--.

Vitens heeft onderstaande informatie pro-actief naar de gemeenten verzonden om op te nemen in deze paragraaf.

Eigen Vermogen Vitens:

- Het eigen vermogen per 31 december 2015 zal naar verwachting € 464,2 miljoen bedragen;
- Het eigen vermogen per 31 december 2016 zal naar verwachting € 488,3 miljoen bedragen.

Vreemd Vermogen Vitens:

- Het vreemd vermogen per 31 december 2015 zal naar verwachting € 1.263,3 miljoen bedragen;
- Het vreemd vermogen per 31 december 2016 zal naar verwachting € 1.258,5 miljoen bedragen.

Resultaat 2016 Vitens:

- Het verwachte resultaat 2016 bedraagt € 31,5 miljoen;
- Het verwachte dividend over boekjaar 2016 (uitbetaald in 2017) bedraagt € 12,6 miljoen;
- Het verwachte dividend per aandeel over boekjaar 2016 bedraagt € 2,18
- Solvabiliteit per 31 december 2016 bedraagt 28,0% (per 31 december 2015: 26,9%);
- Solvabiliteit (inclusief achtergestelde geldleningen) per 31 december 2016 bedraagt 31,6% (per 31 december 2015: 31,2%).

Naast een mogelijke dividenduitkering ontvangt de gemeente gedurende 15 jaar een bedrag gebaseerd op een achtergestelde lening met een rendement van een 10-jarige staatslening +1%. Voor 2016 is een raming dividend opgenomen van € 48.000,-- (2015 € 47.000,--). In 2014 is een dividend ontvangen over het jaar 2014 van € 44.116,-- (2013: € 44.116,--).

Samenwerkingsverband sociale zaken Baarn, Bunschoten, Soest (BBS)

Er is een gemeenschappelijke regeling getroffen tussen de gemeenten Baarn, Bunschoten en Soest om te komen tot een zo efficiënt mogelijke en kwalitatief verantwoorde uitvoering van de WWB ca. Zowel de uitkeringsadministratie, juridisch team, consultants en beleidsmedewerkers maken deel uit van dit samenwerkingsverband. In het kader van de ontwikkelingen binnen het sociaal domein is besloten tot een integratie van werk en inkomen van de gemeenten Baarn, Bunschoten en Soest en dit onder te brengen binnen het samenwerkingsverband BBS.

De netto-lasten voor Bunschoten aan dit samenwerkingsverband (exclusief onderdeel werk) zijn voor 2016 geraamd op € 656.000,-- (2015 € 656.000).

Welstand en Monumenten Midden Nederland

Welstand en Monumenten Midden Nederland heeft door de specifieke gemeentelijke taak als verlengd lokaal bestuur één herkenbaar programma, Welstands- en monumentenadvisering.

De doelstelling van de gemeenschappelijke regeling is de zorg voor de instandhouding en bevordering van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps- en stedenschoon, waaronder de monumentenzorg, alsmede de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid in de deelnemende gemeenten. Uitgangspunt is steeds het optimaal bedienen van de besturen van de aangesloten gemeenten.

De financiering van de organisatie vindt plaats door het berekenen van leges die gekoppeld zijn aan de bouwkostentabel en aan de aanvragers worden doorberekend en anderzijds door voor apart te leveren adviesdiensten een uurtarief door te berekenen. Er is geen sprake van een bijdrage van de gemeente in de exploitatie.

N.V. ROVA Holding

Per 1 januari 2015 is een dienstverleningsovereenkomst gesloten met de N.V. ROVA Gemeenten (100% deelneming van de holding) voor de inzameling van afvalstoffen.

Tevens zijn de inzamelmiddelen tegen de boekwaarde overgedragen aan ROVA Activa Beheer B.V. (eveneens een 100% deelneming van de holding).

Bestuurlijk belang: Via stemrecht op aandelen. De gemeente bezit circa 2% van het totaal aantal uitstaande aandelen A, B en C.

Financieel belang: de gemeente bezit 205 aandelen B in de holding. In totaal heeft de gemeente voor het aandelenpakket een bedrag gestort van € 313.640,-- (nominaal € 113,45 plus € 1.416,50 voor het aandeel in de algemene reserve B).

Uitgegaan wordt van een jaarlijks normdividend van € 51.250,-- vanaf 2016 (over het jaar 2015). In de besluitvorming is er van uitgegaan dat het dividend ten gunste komt van het programma duurzaam, beleidsonderdeel reiniging in de begroting.

Eigen vermogen: ultimo 2014 € 27.857.000

Vreemd vermogen: ultimo 2014 € 23.755.000

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Per 1 januari 2014 is de coöperatie daadwerkelijk van start gegaan als samenwerking van 16 gemeenten. De coöperatie kent een dienstverleningsovereenkomst met Regio Noord-Veluwe. Het financieel beheer wordt gevoerd door Regio Noord-Veluwe.

Doelstelling:

1. Het behartigen van de bovengemeentelijke belangen van de recreatie binnen het gebied van de Randmeren;
2. Het behartigen van de belangen van de natuur binnen het gebied van de Randmeren;
3. Het bewaren en bevorderen van het natuur- en landschapsschoon binnen het gebied van de Randmeren;
4. Het bevorderen van de watersportsector in het gebied van de Randmeren.

Bestuurlijk belang: de gemeente heeft op basis van haar jaarlijkse bijdrage 4 stemmen in de algemene ledenvergadering.

Financieel belang: de gemeente heeft een bedrag van € 20.000,-- gestort op de ledenrekening B (eenmalige instapbijdrage, onderdeel van het eigen vermogen). De jaarlijkse bijdrage bedraagt vanaf 2015 € 21.048,--.

Het geraamd resultaat voor het jaar 2015 is € 0 als gevolg van een begrote onttrekking van € 32.807 aan de algemene reserve. Ook voor de jaren 2016 tot en met 2019 is het geraamd resultaat € 0 na onttrekkingen aan de algemene reserve.

Eigen vermogen: ultimo 2014 € 4.398.868

Vreemd vermogen: ultimo 2014 € 16.592.598

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn (GBLT)

Het college van de gemeente Bunschoten draagt aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn 2016 over de bevoegdheid tot heffen en invordering van de volgende gemeentelijke belastingen, voor zover de betreffende belasting door de raad van die gemeente is ingesteld en niet later weer is opgeheven:

- de onroerende-zaakbelastingen als bedoeld in artikel 220 van de Gemeentewet;
- de rioolheffing als bedoeld in artikel 228a van de Gemeentewet;
- de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht, als bedoeld in artikel 229 eerste lid aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet en artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer (*);
- de hondenbelasting als bedoeld in artikel 226 van de Gemeentewet;
- de forensenbelasting als bedoeld in artikel 223 van de Gemeentewet;
- de precariobelasting als bedoeld in artikel 228 van de Gemeentewet;
- de marktgelden en havengelden als bedoeld in artikel 229 de Gemeentewet (**);
- de BIZ-heffing als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de bedrijveninvesteringszones.

Voor de uitvoering van deze taken wordt een jaarlijkse bijdrage betaald aan GBLT van € 240.000,-- (excl. BTW).

Samenwerkingsovereenkomst private partijen

Naast de vorengenoemde verbonden partijen heeft de gemeente in het kader van de grondexploitatie samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met de ontwikkelcombinatie VOF Zuyderzee en de Bunte Vastgoed.

3.6 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. Nagel)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit, begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord: De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste:

- a. de geraamde inkomsten;
- b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
- e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- f. een kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten.

Begroting versus jaarrekening

De belastingparagraaf in deze begroting is zo vormgegeven dat de uitwerking van de belastingparagraaf in de jaarrekening straks zoveel mogelijk overeenkomt. Dit is bevorderlijk voor de controlerende taak van de raad en verschaft een zo goed mogelijk inzicht. Verder hebben we de verplichte onderdelen in deze paragraaf uitgebreid met een "kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten". Dit verschaft extra inzicht aan de raad hoe op begrotingsbasis omgegaan wordt met het kostendekkings-uitgangspunt en hoe dit zich straks vertaalt in de jaarrekening. Bij onderdeel c (een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen) is slechts het algemene kader geschetst van de verschillende heffingen die geheven worden in deze gemeente. In de belastingparagraaf voor de jaarrekening worden deze heffingen ook nader voorzien van kengetallen, resultaten en een nadere analyse van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote bedragen.

Egalisatiereserves

De egalisatiereserves vormen een essentieel onderdeel van de kostendekking van de verschillende rechten. Egalisatiereserves hebben als voornaamste doel om grote tariefschommelingen te voorkomen. Ook kan een reserve worden opgebouwd om toekomstige vervangingsinvesteringen uit te bekostigen. Over de gewenste bandbreedte van deze reserves zijn nadere uitgangspunten geformuleerd. Aan de hand van deze uitgangspunten kan aan de hand van de stand van de egalisatiereserves worden bepaald hoe omgegaan moet worden met eventuele (extra) tariefmaatregelen om in een bepaalde termijn weer binnen de afgesproken bandbreedte te opereren. Dit kan zowel een verlaging als een verhoging van tarieven betreffen.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus / Tricijn (GBLT)

Vanaf 1-1-2016 zal de GBLT te Zwolle de verschillende heffingen, inningen en de Wet Waardering Onroerende Zaken voor de gemeente Bunschoten uitvoeren. Een gemeentelijke regiefunctionaris bewaakt de financiële afspraken en prestatieafspraken in overleg met de belastingsamenwerking en zorgt ook voor de relevante informatie uitwisseling. De gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen zal bij deze samenwerking gebundeld worden met verschillende waterschapheffingen, waardoor er een optimaal heffings- en inningsproces ontstaat. Burgers en bedrijven worden in samenspraak tussen gemeente en GBLT hierover zorgvuldig geïnformeerd. Enige (veelal incidentele) heffingen blijven achter bij de gemeente om te heffen en te innen. Het betreffen de roerende ruimtebelasting, leges, begrafenisrechten, reinigingsrechten aanbiedstation en incidentele marktgeden.

Ad a. De geraamde inkomsten

Belastingen en rechten	Primitieve Begroting 2016
Belastingen:	
Onroerende-zaakbelastingen (GBLT)	€ 3.685.000,00
Roerende-ruimtebelastingen (gemeente)	€ 500,00
Hondenbelasting (GBLT)	€ 102.000,00
Forensenbelasting (GBLT)	€ 8.500,00
Precariobelasting, algemeen (GBLT)	€ 53.500,00
Precariobelasting op kabels en leidingen (GBLT)	€ 800.000,00
Bestemmingsheffingen:	
Rioolheffing (GBLT)	€ 1.180.500,00
Rechten:	
Reinigingsrechten (GBLT)	€ 1.173.000,00
Reinigingsrechten aanbiedstation + stortpas (gemeente)	€ 10.250,00
Begraafenisrechten (gemeente)	€ 324.000,00
Marktgelden (GBLT heffingen jaarplaatsen, gemeente incidenteel)	€ 61.000,00
Overige Inkomsten markt - water/stroomverbruik (gemeente)	€ 8.000,00
Afdracht promotiegelden markt (gemeente)	€ 7.500,00 -
Havengelden (GBLT heffingen jaarligplaatsen)	€ 102.000,00
Leges algemene dienstverlening/burgerzaken (gemeente)	€ 368.000,00
Afdracht Rijksleges (gemeente)	€ 96.000,00 -
Leges omgevingsvergunning/bouwen (gemeente)	€ 512.000,00
 BIZ bijdrage Haarbrug Noord (GBLT)	 € 31.000,00
Afdracht BIZ bijdrage - minus perceptiekosten (gemeente)	€ 30.000,00 -
Totaalopbrengst belastingen en rechten	€ 8.285.750,00

Na afronding van het dienstjaar wordt, in de belastingparagraaf behorende bij de jaarrekening 2016, een nadere analyse gegeven van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote opbrengsten. Overigens is de opbrengst precariobelasting op kabels en leidingen onzeker, totdat te verwachten fiscaal juridische procedures zijn afgerond. Dit is benoemd in de risicoparagraaf en er is eenzelfde bedrag geboekt als uitgaaf "storting algemene reserve".

Ad b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan slechts voor een beperkt deel uit eigen belastinginkomsten (belastingen en rechten). Het overgrote deel van de gemeentelijke inkomsten wordt gevormd door de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en door specifieke uitkeringen van de Rijksoverheid. De overige inkomsten van gemeenten zijn afkomstig uit onder andere bouwgrondexploitatie, beleggingen, huren, pacht, nutsbedrijven, handel en industrie.

Waarom zijn de eigen belastinginkomsten dan toch zo belangrijk?

1. Door op lokaal niveau (de gemeenteraad) de afweging te maken welke voorzieningen tot stand worden gebracht en welke belastingheffing daarvoor nodig is, wordt een optimale democratische afweging gemaakt;
2. Daarnaast kunnen eigen (belasting)inkomsten noodzakelijk zijn om de onvolkomenheden in de verdeling van de gelden uit het Gemeentefonds te kunnen opvangen;
3. In toenemende mate worden ook de taken van de Rijksoverheid overgedragen aan gemeenten. Bij de overdracht van de bijbehorende financiële middelen gaat het Rijk er in veel gevallen vanuit dat gemeenten de overgedragen taken efficiënter uit kunnen voeren dan het Rijk, zodat men op voorhand een zogenaamde efficiencykorting toepast op de bij de taak behorende geldstroom. Ook de kosten voor het opzetten van nieuwe taken wordt veelal niet, of slechts gedeeltelijk, door het Rijk gedragen. Een eigen lokaal belastinggebied is voor de lokale politiek dan een pré.

In de Gemeentewet is bepaald welke belastingen een gemeente mag heffen. Het is de Gemeenteraad die besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Bij de eigen belastinginkomsten van gemeenten kan onderscheid worden gemaakt tussen een tweetal vormen:

- a. belastingen die dienen om kosten te verhalen op diegenen die deze kosten veroorzaken (leges en rechten);
- b. belastingen die dienen om inkomsten te genereren die vrij besteedbaar zijn en waarbij geen relatie wordt gelegd met gemaakte of te maken kosten (verschillende belastingen, waaronder de onroerende-zaakbelastingen).

Uitbreiding lokaal belastinggebied?

Deze discussie speelt al enige jaren nu gemeenten steeds meer verantwoordelijkheden krijgen met onvoldoende financiële mogelijkheden om de risico's af te dekken via een eigen lokaal belastinggebied. De Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) pleiten richting Rijksoverheid al langer voor uitbreiding van het lokale belastinggebied, waarbij de Rijksbelastingen afnemen en de gemeente minder afhankelijk wordt van de algemene uitkering. Er liggen inmiddels ook concrete aanbevelingen van het Rfv, zoals uit bijgevoegde samenvatting blijkt. De aanbeveling heeft tot nu toe nog niet geleid tot politieke besluitvorming, maar is wel een signaal dat de huidige financiële mogelijkheden van gemeenten anders zouden moeten worden georganiseerd voor een sterke lokale overheid die dicht bij de burger staat.

De Rfv stelt voor over te gaan tot herinvoering van het gebruikersdeel van de OZB-woningen en de introductie van een ingezetenenbelasting. Zowel de ingezetenenbelasting als de OZB leiden niet tot economische verstoringen, zijn stabiel, zijn eenvoudig inpasbaar binnen de bestaande gemeentefondssystematiek en gaan gepaard met lage administratieve lasten. De Rfv wijst een plafond voor de tarieven of een macronorm af. Dit doet afbreuk aan de lokale autonomie. Beheersing van de lokale belastingdruk is het best gewaarborgd door de democratische controle op lokaal niveau en de keuze voor herkenbare lokale belastingen. Dit kan verder worden ondersteund door een systeem van benchmarking. Afwenteling van belastingdruk op niet-ingezetenen kan worden voorkomen door het instellen van relatieve limiet die ziet op een maximale verhouding tussen belastingen die worden geheven van inwoners en niet-inwoners. Ter bevordering van de vereenvoudiging van het lokale belastingstelsel pleit de Rfv voor het samenvoegen van de toeristen- en forensenbelasting tot een verblijfsbelasting. De roerende woon- en bedrijfsruimten belastingen kan in de bestaande OZB worden geïncorporeerd. De huidige baatbelasting kan komen te vervallen, de al bestaande BIZ vormt hiervoor een goed alternatief. Verder beveelt de Rfv aan de reclamebelasting en de hondenbelasting af te schaffen. De Rfv is voor het handhaven van de parkeerbelasting, vanwege de regulerende werking die er vanuit gaat. De inkomenseffecten van de uitbreiding van het lokaal belastinggebied zijn voor een belangrijk deel afhankelijk van de manier waarop de rijksbelastingen worden verlaagd. Burgers zullen minder rijksbelastingen betalen maar ook hogere lokale belastingen. Voor wat de noodzakelijke vorm van het kwijtscheldingsbeleid betreft, is een landelijk vast te stellen korting op de aanslag een aantrekkelijke optie. Bij de verdeling van de algemene uitkering dient de verevening van de belastingcapaciteit te worden gehandhaafd. Die verevening hoeft echter niet volledig te zijn. Uitbreiding van het lokaal belastinggebied kan binnen twee jaar al worden ingevoerd omdat het qua effecten nauwelijks of geen effect heeft op de algehele belastingherziening.

Beleid en verordeningen

De redactionele en technische wijzigingen van de belasting- en rechtenverordeningen 2016 worden u in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden in de decemberraad. Ook wordt hierbij een formeel toetredingsbesluit GBLT aan de Raad ter vaststelling voorgelegd en zijn de relevante verordeningen tekstueel afgestemd met het GBLT.

Hierin worden ook de in deze paragraaf vermelde tariefbepalingen verwerkt. In het kort worden nu al enige (toekomstige) beleidsmatige wijzigingen in deze paragraaf van de programmabegroting toegelicht.

BIZ bijdrage 2016-2020 Haarbrug Noord

De BIZ bijdrage 2012-2015 Haarbrug Noord is een succesvolle maatregel gebleken om maatregelen voor de veiligheid op dit bedrijventerrein uit te bekostigen. Nu de BIZ is omgezet in permanente wetgeving heeft de organisatie in samenspraak met de Stichting Beveiliging Bedrijfsterreinen Haarbrug Noord een vervolgtraject opgezet om voor een volgende periode 2016-2020 deze maatregel door te zetten.

BIZ bijdrage 2016-2020 Spakenburg centrum

In overleg met de lokale werkgroep citymarketing is een verkenning gaande of een BIZ heffing voor Spakenburg centrum kan worden opgezet. Een specifiek op te richten Stichting wordt belast met de taak om de lokale economie te versterken en het lokale ondernemerschap te bevorderen.

Ook wordt bekeken of hier nog meer taken onder gaan vallen. In de tweede helft van 2015 wordt besluitvorming voorbereid en een BIZ verordening ter vaststelling voorgelegd aan de Raad met een nadere concretisering van taken voor de Stichting. Vervolgens wordt een draagvlakmeting gehouden onder de potentiële belanghebbenden c.q. belastingplichtigen om te bezien of deze tweede BIZ heffing in de gemeente Bunschoten haalbaar is. Wanneer deze heffing doorgaat, dan worden de heffings- en inningstaken weggezet bij het GBLT.

Precariobelasting op kabels en leidingen

De gemeenteraad van Bunschoten heeft per 1 juli 2015 een precariobelasting op kabels en leidingen ingevoerd. Deze heffing wordt na afloop van het belastingjaar geheven in januari 2016. De gemeente heft deze belasting zelf nog over het jaar 2015, vanwege de te verwachting fiscale bezwaar- en beroepsprocedures. Daaruit moet blijken in hoeverre de begrote inkomsten gerealiseerd kunnen worden. De GBLT gaat vervolgens vanaf het belastingjaar 2016 deze heffing verzorgen, waarbij die aanslagen begin 2017 kunnen worden opgelegd.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht: Diftar

De gemeenteraad buigt zich in 2015 over het gewenste afvalbeleid. Vervolgens zal de gemeentelijke organisatie dit vormgeven. Om aangescherpte milieunormen te halen wordt voorgesteld om omgekeerd inzamelen te introduceren gecombineerd met een gedifferentieerde heffing voor het restafval, genaamd Diftar. Afhankelijk van de besluitvorming van de Raad zal het te wijzigen gewijzigde afvalverwerkingsproces in 2016 worden georganiseerd en het heffing- en inningproces voor het jaar 2017 nader worden opgepakt in samenspraak met het GBLT en ROVA. Uiteraard vanuit de door de raad geformuleerde uitgangspunten.

Tarievenbeleid

Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2016 wordt uitgegaan van een vrij beperkte gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage voor 2016 gehanteerd van 1,00%.

Onroerende-zaakbelastingen

De gemiddelde waardestijging/-daling van woningen en van niet-woningen voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderingen Wet WOZ worden gecompenseerd door bijstelling van de tarieven onroerende zaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente in beginsel dan ook geen extra geld op. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

Belastingen

- Onroerende-zaakbelastingen (*):
 - verhoging van het tarief eigenarenbelasting woningen met 1,00% (inflatie), en;
 - verhoging van de tarieven eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen met 1,00%;
- Roerende-ruimtebelastingen: gelijk optrekkende tarieven met onroerende-zaakbelastingen;
- Hondenbelasting: verhoging van de tarieven met 1,00%;
- Forensenbelasting: verhoging van de tarieven met 1,00%;
- Precariobelasting algemeen: verhoging van de tarieven met 1,00%;
- Precariobelasting kabels en leidingen: vanaf 2016 wordt een jaartarief gehanteerd in plaats van een halfjaartarief, zoals nog voor 2015 gold. Het tarief wordt daarbij vastgesteld op € 2,00 per strekkende meter buizen, kabels, draden of leidingen.

(*) = Er is een macronorm voor tariefstijgingen OZB ingesteld, waarbij het de verwachting is dat gemeenten deze norm als collectief niet overschrijden. Doen gemeenten dit wel, dan heeft dit gevolgen voor de Algemene uitkering. De afgelopen jaren is de macronorm overschreden en is geconstateerd dat deze norm niet goed werkt. Voor 2015 blijft echter deze norm nog van kracht en is bepaald op 3%. Het Rijk is op zoek naar een goed werkend alternatief voor 2016 en denkt aan een woonlastennorm. VNG is van mening dat de norm volledig moet komen te vervallen, omdat dit teveel de gemeentelijke autonomie aantast.

Bestemmingsheffing

- Brede rioolheffing: verhoging van de bestaande tarieven met 5,00% (inflatie 1,00% en 4,00% rioolbeheerplan).

Rechten (retributies)

Reinigingsrechten: verhoging van de tarieven met 1,00%.

Overige rechten

- Begraafenisrechten: verhoging van de tarieven met 2,00% (zie tarievenbeleid in meerjarenperspectief);
- Marktgelden: verhoging van de tarieven met 1,00%;
- Havengelden vaste ligplaatshouders: verhoging van de tarieven met 1,00%;
- Veerpontgelden de Eem: in beginsel een verhoging van de tarieven met 1,00%;
- Leges, verdeeld over 3 clusters van samenhangende dienstverlening:
 - Algemene dienstverlening: verhoging van de tarieven met 1,00%;
 - Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning: 1,00%.
 - Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn: verhoging van de tarieven met 1,00%.

Tarievenbeleid in meerjarenperspectief

1. Voor de begrafenissen wordt de komende jaren uitgegaan van een tariefstijging van 2% op jaarbasis met als uitgangspunt de geactualiseerde exploitatieberekening;
2. De tarieven voor de BIZ bijdrage Haarbrug Noord 2016-2020 zijn vastgesteld voor een periode van vijf jaren.

WAARDERINGSKAMER

Dit instituut controleert of gemeenten de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) goed uitvoeren. Verder houden zij toezicht op de uitvoering van de Basisregistratie waarde onroerende zaken. De Waarderingskamer heeft in juli 2015 wederom geconstateerd dat de gemeente Bunschoten deze taken goed uitvoert. We zullen monitoren of de GBLT deze score na kan leven. Meer informatie is beschikbaar op de site van de Waarderingskamer.

Ad c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Hieronder treft u een globaal overzicht aan van de huidige heffingen.

Wet Waardering Onroerende Zaken

De Wet WOZ verplicht gemeenten om jaarlijks een nieuwe taxatie vast te stellen voor alle panden. Met een jaarlijkse herwaardering (taxatie) zijn de waardesprongen minder groot en benaderen meer de actuele waarde, mede omdat de waardepeildatum dichterbij het belastingjaar ligt. In 2016 ontvangt iedere hoofdbewoner van een object een WOZ-waardering wanneer hij/zij op 1 januari 2016 eigenaar is van een woning (of woning in aanbouw of grondkavel) en/of eigenaar of gebruiker is van een niet-woning (bedrijf, ander soort object, in aanbouw of grondkavel). De WOZ-waarde wordt gebruikt om de hoogte van verschillende belastingen te berekenen, zoals de onroerende-zaakbelastingen (gemeenten), het eigen-woningforfait inkomstenbelasting (Rijksbelastingdienst) en de waterschapsheffing 'omslag gebouwd' (waterschappen). De WOZ-waarde wordt ook gebruikt voor afschrijvingen van bedrijfsgebouwen. Vanaf 1 oktober 2015 heeft de WOZ-waarde ook een grotere invloed op de maximaal redelijke huurprijs voor huurwoningen (meer informatie vindt u op de site van de Waarderingskamer).

Belastingen:

- * Onroerende-zaakbelastingen (OZB): dit is veruit de belangrijkste belasting qua inkomsten voor de gemeente. De onroerende-zaakbelastingen zijn objectieve en zakelijke belastingen, waarbij de vastgestelde WOZ-waardering van de onroerende zaak het uitgangspunt is. Er zijn drie onroerende-zaakbelastingen:
 - een belasting geheven van eigenaren van woningen;
 - een belasting geheven van eigenaren van niet-woningen;
 - een belasting geheven van gebruikers van niet-woningen.
- * Hondenbelasting: dit is een algemene belasting waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen. Om de acceptatie van de hondenbelasting te vergroten, wendden veel gemeenten de opbrengst of een gedeelte daarvan direct en zichtbaar aan voor maatregelen om de hondenoverlast te verminderen. In de gemeente Bunschoten ligt die koppeling er ook en wordt een deel van de opbrengst gekoppeld aan de reinigingskosten voor het opruimen van hondenpoep. Belastingplichtig voor de hondenbelasting is degene die een hond bezit, verzorgt of onder toezicht heeft. Voor speciale honden bestaan vrijstellingen van de hondenbelasting, zoals o.a. de blindengeleidehond, de politiehond en/of hulphonden voor gehandicapten.
- * Forensenbelasting: deze belasting kan worden geheven van natuurlijke personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel meer dan 90 dagen per jaar verblijf houden of die daar meer dan 90 dagen per jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Vooral recreatiewoningen worden in deze heffing betrokken.
- * Precariobelasting: deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Met voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond wordt bedoeld grond in eigendom van de gemeente die strekt tot algemeen nut en waar een ieder belang bij kan hebben zoals parken, openbare wegen, pleinen etc. Bij de heffing van precariobelasting kan gedacht worden aan terrassen, standplaatsen, uitstallingen, circussen, reclameborden etc. Ook voor het hebben van kabels en leidingen onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond kan deze heffing geheven worden.

Bestemmingsheffingen:

- * Rioolheffing: middels deze heffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
 - a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater, en;
 - b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.
- De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en van gebruikers van percelen waarvoor hemelwater en/of grondwater wordt afgevoerd. Gelden alleen die laatste 2 rubrieken, dan is het belang hiervoor beperkter en geldt daarom een goedkoper tarief.

- * BIZ bijdrage: de gemeenteraad kan onder de naam BIZ-bijdrage een heffing instellen op binnen een bepaald gebied in de gemeente (BI-zone) gelegen onroerende zaken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen. De BIZ-bijdrage is een belasting die de kosten moet bestrijden, die verbonden zijn aan activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang in (relatie tot) de openbare ruimte van de BI-zone.
De BIZ- bijdrage wordt geheven van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De selectie komt tot stand op grond van een in de heffingsverordening te bepalen objectieve definitie. Als peilmoment geldt de situatie bij het begin van het kalenderjaar. In de verordening kan worden bepaald dat bij onroerende zaken die niet in gebruik zijn, de BIZ-bijdrage voor de ontbrekende gebruiker wordt geheven van de eigenaar.

Rechten:

- * Reinigingsrechten: dit recht wordt geheven voor het door of vanwege de gemeente periodiek of incidenteel ophalen van huishoudelijke afvalstoffen, voor het achterlaten van huishoudelijke afvalstoffen en/of andere dan huishoudelijke afvalstoffen op een daartoe van gemeentewege beschikbaar gestelde plaats. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.
- * Begraafenisrechten: deze rechten worden geheven voor het begraven van een overledene op de gemeentelijke begraafplaatsen Memento Mori of De Akker. De aanvrager van deze dienst is belastingplichtig. Overigens vervullen de begrafenisondernemers vaak een ondersteunende rol in zowel de begeleiding van de begrafenis als de financiële afwikkeling ervan;
- * Marktgelden: deze rechten worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, bestaande uit het ter beschikking stellen van een standplaats voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Het marktgeld wordt geheven van degene, die op de markt een standplaats inneemt.
- * Havengelden: dit recht wordt geheven voor het met een vaartuig ligplaats nemen of het voor anker gaan in de gemeentelijke haven. Belastingplichtig is de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.
- * Leges: deze worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening in de vorm van met name administratieve diensten, zoals het behandelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen, het geven van inlichtingen, het verstrekken van afschriften, het afgeven van verklaringen, paspoorten, rijbewijzen etc. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Ad d. een aanduiding van de lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Met de hiervoor genoemde tariefmaatregelen 2016 voor de onroerende-zaakbelastingen, reinigingsrechten (één tarief) en rioolheffing wordt een toename van de gemiddelde lastendruk voorzien voor 1,9% voor de gemiddelde burger van Bunschoten. Dit betekent 1,9 % voor eigenaren van woningen. Voor huurders geldt een stijging van 2,8%, omdat zij alleen een aanslag over de reinigingsrechten en rioolheffing ontvangen. Dit verklaart ook het effect van het hogere percentage. In absolute bedragen gaat het om een gemiddelde stijging van respectievelijk € 10,63 en € 7,91 per jaar.

Nadrukkelijk wordt gesproken over gemiddelde lastendruk, omdat de effecten in incidentele gevallen afhankelijk zijn van de woningwaarde, de gezinssituatie en of men beschikt over een eigen woning of niet. Ook bestaat de mogelijkheid dat men extra klike's heeft aangevraagd, waarvoor een toeslag geldt (reinigingsrecht) of dat men houder is van een hond (hondenbelasting). Die laatste twee elementen zijn dermate persoonlijk, dat deze niet meegewogen worden bij de berekening van de gemiddelde lastendruk.

Als bijlage aan deze paragraaf is een overzicht toegevoegd van de ontwikkeling van de lokale lastendruk vanaf 2012 tot en met 2016 (periode van 5 jaar). Hierin is de lokale lastendruk voor genoemde heffingen nader uitgewerkt.

Ad e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de "kwijtscheldingsregeling gemeente Bunschoten 2013". Hierin is opgenomen dat kwijtschelding voor de volgende gemeentelijke belastingen en rechten mogelijk is:

- onroerende-zaakbelastingen (OZB)
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten;
- reinigingsrechten (exclusief extra klike's en de stortpas);
- rioolheffing.

Algemeen

Bij het verlenen van kwijtschelding wordt voor de kosten van bestaan uitgegaan van 100% van de genormeerde bijstandsuitkeringen. Alleen in geval van pensioengerechtigden wordt hiervan sinds het jaar 2013 vanaf geweken door als norm te nemen 100% AOW met een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen (KOB). Aanleiding voor deze afwijking is de Wet geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting, waardoor pensioengerechtigden in een nadeliger positie zouden komen te verkeren voor hun lokale kwijtscheldingsmogelijkheden. De raad heeft op deze tekortkoming in de wetgeving geanticipeerd door haar lokale kwijtscheldingsregeling hiervoor aan te passen. Verder heeft de Raad kwijtschelding van privé belastingsschulden van ondernemers mogelijk gemaakt. Het betreft voornamelijk de categorie ZZP-ers.

GBLT

De GBLT gaat vanaf 2016 deze kwijtscheldingstaak voor de gemeente Bunschoten uitvoeren met de door de Raad van de gemeente Bunschoten geformuleerde beleidsuitgangspunten. De GBLT streeft echter uniformering na van het kwijtscheldingsbeleid binnen haar verzorgingsgebied van momenteel zes gemeenten en zes waterschappen en zal hiervoor naar verwachting met aanbevelingen komen. In december 2015 wordt daarom nog een nieuwe Kwijtscheldingsregeling 2015 ter vaststelling voorgelegd aan de Raad, met het beeld dat dit document te zijner tijd verdere aanpassing behoeft. Overigens heeft de Raad het laatste woord of de aanbevelingen van het GBLT worden overgenomen.

Ad f. een kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten.

De raad heeft als algemeen uitgangspunt dat alle leges en rechten kostendekkend moeten zijn. Dit houdt in dat 100% kostendekking op begrotingsbasis wordt nagestreefd, waarbij dit niet geldt voor de individuele dienstverlening maar voor het totaalpakket van het in een verordening (en/of titel) opgenomen diensten.

Totaaloverzicht kostendekking leges en rechten 2015 en 2016		
Heffingen	Begroting 2015	Begroting 2016
Reinigingsrecht	100%	100%
Rioolheffing	100%	100%
Begraafrechten	100%	100%
Marktgelden	100%	100%
Leges algemene dienstverlening (titel 1 Legesverordening)	84%	98%
Leges omgevingsvergunning (titel 2 Legesverordening)	90%	100%
Leges vallend onder Europese Dienstenrichtlijn (titel 3 L.v.)	100%	100%

Reinigingsrecht

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2016 met 1,00% te verhogen.

	Begroting 2015		Begroting 2016	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten reiniging	€ 1.204.000		€ 1.468.000	
Toevoeging/onttrekking egalisereserve		€ 119.000	€ 27.000	€ 222.000
Aandeel straatvegen/papierbakken	€ 45.000		€ 45.000	
Reinigingsrecht		€ 1.176.000		€ 1.183.000
BTW-component	€ 224.000		€ 224.000	
Opbrengst oud papier/kunststof		€ 138.000		€ 268.000
Verrekening groen/veegafval		€ 40.000		€ 40.000
Dividend ROVA				€ 51.000
Totaal	€ 1.473.000	€ 1.473.000	€ 1.540.000	€ 1.764.000

Toelichting: We zien enerzijds hogere lasten als gevolg van onder andere belasting op brandbaar afval en de overgang naar de ROVA. Aan de batenkant zien we hogere opbrengsten voor oud papier en kunststof en is het normdividend geraamd dat verwacht wordt van NV ROVA

Rioolheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2015 met 5,00% te verhogen.

	Begroting 2015		Begroting 2016	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten riolering	€ 1.009.000		€ 1.045.000	
Aandeel baggeren grachten etc.	€ 80.000		€ 80.000	
Mutatie egalisereserve		€ 51.500		
Btw-component/besparing	€ 76.000		€ 110.000	
Mutatie reserve riolering, afschrijving basisvoorziening				€ 54.000
Rioolheffing		€ 1.113.500		€ 1.181.000
	€ 1.165.000	€ 1.165.000	€ 1.235.000	€ 1.235.000

Toelichting: De ramingen voor de riolering zijn gebaseerd op het rioolbeheerplan. Dit geldt voor de uitgaven als de baten (4% extra)

Begraafrechten

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2015 met 2% te verhogen.

	Begroting 2015		Begroting 2016	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten begraven	€ 295.000		€ 346.000	
Mutatie egalisereserve	€ 52.000			€ 22.000
Begraafrechten		€ 347.000		€ 324.000
Bijdrage investeringsrekening				
Verrekening				
	€ 347.000	€ 347.000	€ 346.000	€ 346.000

Toelichting: De stijging van de lasten is het effect van nieuw beleid wat betreft het onderhoud rondom de graven, maar ook de investeringen in de uitbreiding begraafplaats. De baten zijn geraamd op basis van de verwachte ontwikkelingen.

Marktgelden

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2016 met 1,00% te verhogen.

	Begroting 2015		Begroting 2016	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten markt	€ 59.000		€ 57.000	
Mutatie egalisereserve	€ 11.000		€ 12.000	
Marktgelden		€ 61.000		€ 61.000
Opbrengst water/stroomverbruik		€ 9.000		€ 8.000
	€ 70.000	€ 70.000	€ 69.000	€ 69.000

Toelichting: Geen bijzonderheden te melden

Leges

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2016 met 1,00% te verhogen.

Leges	Begroting 2015		Begroting 2016	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene dienstverlening (Titel 1 Legesverordening)	€ 421.057	€ 355.000,00	€ 365.000	€ 360.000,00
Omgevingsvergunningen (Titel 2 Legesverordening)	€ 561.000	€ 505.000,00	€ 515.000	€ 515.000,00
Dienstverlening Europese richtlijn (Titel 3 Legesverordening)	€ 10.000	€ 10.000,00	€ 10.000	€ 10.000,00

Titel 1. Algemene dienstverlening (o.a. leges burgerzaken/afdracht Rijksleges/overige leges);

Toelichting: Omdat voor een aantal onderdelen op dit punt wettelijke maximumtarieven van toepassing zijn, kan de dienstverlening zoals die op dit moment wordt verleend niet kostendekkend worden doorberekend. Door een bezuiniging op de dienstverlening zijn de kosten gedaald en hierdoor is de kostendekking verbeterd.

Titel 2. Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (bundeling van maximaal 25 vergunningen).

Toelichting:

Titel 3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (voornamelijk APV aangelegenheden).

Toelichting: Titels 1 en 3 zijn nauw met elkaar verweven en niet zo eenvoudig uit elkaar te rafelen. Een verdiepingsslag moet op dit punt nog worden gemaakt.

Overzicht lokale lastendruk

= zie Excel document (bijgevoegd)

“Overzicht van lastenstijging gemeentelijke heffingen voor gemiddelde burger over de periode 2012 tot en met 2016 (periode van 5 jaar)”.

Overzicht van lokale lastendruk voor gemiddelde burger

(over de periode 2011 tot en met 2015 (periode van 5 jaar))

Uitgangspunten:

Gemiddelde woningwaarde 2011 =	€ 271.000,00	
Gemiddelde woningwaarde 2012 =	€ 269.000,00	
Gemiddelde woningwaarde 2013 =	€ 261.000,00	
Gemiddelde woningwaarde 2014 =	€ 247.000,00	
Gemiddelde woningwaarde 2015 =	€ 247.000,00	(voorlopige waarde; exclusief herwaarderingsresultaat WOZ)

Tariefscenario 2015:

- tariefstijging OZB eigenarenbelasting woningen = + 1,50% (inflatie)
- tariefdaling reinigingsrecht = + 1,50% (inflatie)
- tariefstijging rioolheffing = + 5,50% (inclusief inflatie 1,50%)

Het tarief voor de OZB eigenarenbelasting woningen =	0,1101	(0,1085 x 101,5% ; voorlopig tarief/herwaarderings-effect WOZ nog niet verwerkt)
Reinigingsrecht - basistarief meerpersoonshuishouden =	€ 134,28	effect afschaffen tariefdifferentiatie
Rioolheffing - vastrecht voor woningen =	€ 117,48	

EIGEN WONING

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden met basispakket aan klike's (eigen woning)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
- onroerende-zaakbelastingen, eigenarenbelasting	€ 227,00	€ 244,00	€ 260,00	€ 268,00	€ 272,00	€ 274,72
- reinigingsrecht meerpersoonshuishouden	€ 167,28	€ 153,00	€ 139,20	€ 132,24	€ 156,52	€ 158,09
- rioolheffing standaard tarief	€ 95,85	€ 103,56	€ 105,00	€ 111,36	€ 126,96	€ 133,31
TOTAAL	€ 490,13	€ 500,56	€ 504,20	€ 511,60	€ 555,48	€ 566,11
Percentages cumulatief	100,00%	102,13%	102,87%	104,38%	113,33%	115,50%
Stijgingspercentage ten opzichte van voorgaande jaar		2,13%	0,73%	1,47%	8,58%	1,91%
Inflatiepercentages		2,00%	1,50%	2,00%	1,50%	1,00%
Inflatiepercentages cumulatief	100,00%	102,00%	103,53%	105,60%	107,18%	108,26%

HUURWONING

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden met basispakket aan klike's	2011	2012	2013	2014	2015	2016
- reinigingsrecht meerpersoonshuishouden	€ 167,28	€ 153,00	€ 139,20	€ 132,24	€ 156,52	€ 158,09
- rioolheffing standaard tarief	€ 95,85	€ 103,56	€ 105,00	€ 111,36	€ 126,96	€ 133,31
TOTAAL	€ 263,13	€ 256,56	€ 244,20	€ 243,60	€ 283,48	€ 291,39
Percentages cumulatief	100,00%	97,50%	92,81%	92,58%	107,73%	110,74%
Stijgingspercentage ten opzichte van voorgaande jaar		-2,50%	-4,82%	-0,25%	16,37%	2,79%
Inflatiepercentages		2,00%	1,50%	2,00%	1,50%	1,00%
Inflatiepercentages cumulatief	100,00%	102,00%	103,53%	105,60%	107,18%	108,26%

3.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Middelen, portefeuillehouder M. Nagel)

Inleiding

Het wettelijke kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit, begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord:

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- a. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- b. Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;
- c. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- d. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- e. De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Grondbeleid is een activiteit van onze gemeente waarbij op een uitvoeringsgerichte wijze sturing wordt gegeven aan de ruimtelijke processen, waarbij een goede en evenwichtige inrichting van de ruimte wordt verkregen. Daarbij worden dan voorzieningen gerealiseerd die niet door particuliere partijen zouden worden ontwikkeld. Hierbij kan worden gedacht aan sociale woningbouw, sociaal-culturele voorzieningen, infrastructuur enz.. Grondbeleid is geen doel op zich maar vormt een instrument om andere gemeentelijke beleidsvelden te ondersteunen. In de raad van januari 2012 is de geactualiseerde notitie grondbeleid vastgesteld. In principe is als uitgangspunt gekozen voor passief grondbeleid.

De grondexploitatie vormt een geheel met de totale financiële huishouding van de gemeente en heeft dus financiële invloed op en gevolgen voor de algemene financiële positie van de gemeente. Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden vertaald in de grondopbrengst inclusief een bijdrage in de infrastructuur in de ruimste zin van het woord (reserve bovenplanse voorzieningen).

Risicoanalyse

Voor de belangrijkste complexen in uitvoering zijn risicoanalyses gemaakt. Een risicoanalyse heeft tot doel enerzijds het vergroten van het inzicht in de bandbreedte van het saldo van de grondexploitaties en anderzijds het benoemen van maatregelen om negatieve risico's te beperken en positieve risico's te benutten. Om dit inzicht te verkrijgen worden de positieve en negatieve risico's geïnventariseerd en gekwantificeerd. De reserve grondexploitatie dient minimaal als buffer voor het totaal van de geïnventariseerde risico's. De reserve grondexploitatie is een beklemd reserve, wat betekent dat deze reserve niet vrij te bestemmen is door de raad, anders dan door een herziening van de risicoanalyse.

Correctie boekwaarde

De hoogte van de voorziening boekwaarde wordt ieder jaar opnieuw bepaald. De globale grondexploitaties worden opnieuw beoordeeld waarbij gekeken is naar de verwachte inkomsten, kostenstijgingen en inkomsten stijgingen, fasering van de plannen. Op basis daarvan is de gewenste stand van de voorziening bepaald en op peil gebracht.

Algemeen

In het totaaloverzicht grondexploitatie zijn voor zover van toepassing de verwachte resultaten op eindwaarde zichtbaar. Voor alle nadelige resultaten en geïnventariseerde risico's is dekking geregeld via de algemene reserve grondexploitatie en/of in de voorziening correctie boekwaarden.

Complexen in exploitatie

De onderstaande complexen zijn in uitvoering.

Complex 3: "Haarbrug-Zuid"

Looptijd exploitatieplan van 2012 tot en met 2018	
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 16.985.859,--
Prognose eindresultaat	Positief saldo: € 1.180.000,--
Risicoanalyse	€ 1.065.000,--
Grondexploitatie geactualiseerd in januari 2015	
Risicoanalyse geactualiseerd in januari 2015	

In de raad van 31 mei 2007 is een raamkrediet beschikbaar gesteld van € 25 miljoen. Alle gronden in het plan zijn verworven. De totale oppervlakte van het plan bedraagt ca 221.145 m². De totale verkoopbare oppervlakte wordt geraamd op ca 130.000 m².

Een geactualiseerde berekening van de grondexploitatie met een looptijd tot en met 2018 geeft aan dat deze grondexploitatie met een voordelig saldo kan worden afgesloten. In de loop van 2015 is de grondexploitatie opnieuw doorgerekend met een optie dat de looptijd verlengd wordt met 2 jaar (tot en met 2020). Door de langere looptijd neemt het positief saldo af met € 140.000,--.

De verkoopactiviteiten zijn in mei 2012 gestart. Tot en met 2014 is in totaal 25.016 m² verkocht. De totale inkomsten tot en met 2014 komen daarmee op een bedrag van € 5.709.315,--. De verkopen in 2015 zijn tot nu toe lager dan oorspronkelijk werd verwacht. In 2015 lopen er een aantal reserveringsovereenkomsten af. Mogelijk dat deze worden omgezet in daadwerkelijke afname van gronden. In de begroting is al rekening gehouden met lagere inkomsten. Dit is nog niet vertaald in een actualisatie van de grondexploitatie. De grondexploitatie wordt eind 2015 geactualiseerd en zal worden verwerkt in de jaarrekening 2015.

Complex 18: "Bunschoten-Centrum"; Bikkersweg

Looptijd exploitatieplan van 2015 tot en met 2017	
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 1.516.326,--
Prognose eindresultaat (inclusief bijdrage correctie boekwaarde)	Sluitende exploitatie
Risicoanalyse	.

In de raad van 4 juni 2015 is de grondexploitatie vastgesteld en is het plan in exploitatie genomen.

Complex 21: "Eemlandia"

Looptijd exploitatieplan tot en met 2014	
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 119.005,--
Prognose eindresultaat	Kostendekkend
Risicoanalyse	PM
Grondexploitatie geactualiseerd eind 2011	

De invulling van het terrein rondom de oude fabriek en de restauratie van de fabriek is nog steeds niet afgerond. Onderhandelingen met de projectontwikkelaar HNV over de invulling en de kostenverdeling van het terrein rondom de oude fabriek en de restauratie hiervan hebben nog niet tot het gewenste resultaat geleid.

De sanering van het terrein rondom de oude fabriek is afgerond. Het perceel kan nu bouwrijp worden gemaakt. Dit is echter afhankelijk van de projectontwikkelaar.

Gezien de economische malaise zijn de ontwikkelactiviteiten tijdelijk op een laag pitje gezet. Dit heeft direct tot gevolg dat de looptijd van het exploitatieplan verlengd moet worden. Zodra er aanleiding toe is zal de grondexploitatie worden geactualiseerd waarbij wordt uitgegaan van een kostendekkende exploitatie.

Complex 33: “Zuyderzee”

Looptijd exploitatieplan van 2011 tot en met 2018	
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 11.586.713,--
Prognose eindresultaat (aandeel gemeente)	Nadelig saldo: € 1.712.500,--
Risicoanalyse (aandeel gemeente)	€ 64.000,--
Grondexploitatie geactualiseerd januari 2015	
Risicoanalyse geactualiseerd in januari 2015	

In de overeenkomst met de ontwikkelingscombinatie Zuyderzee vof inzake de ontwikkeling van de Zuyderzee is aangegeven dat zij gezamenlijk met de gemeente (ieder voor 50%) de grondexploitatie zal uitvoeren.

De verkoopactiviteiten van de 15 watervilla's zijn op 23 maart 2012 van start gegaan. De verkoop van de waterwoningen wil nog niet aantrekken.

Op 20 juni 2012 is de 1^e fase in verkoop gegaan. Alle verkopen uit deze eerste fase zijn financieel afgewikkeld in 2014. De verkoop van de 2^e fase is in november 2014 gestart. In september 2015 is de ontwikkelaar gestart met de bouw van deze woningen.

In de raad van 9 juli 2015 heeft de raad de 2^e actualisatie met de bijbehorende grondexploitatie vastgesteld. Op dit moment is er geen aanleiding om deze grondexploitatie bij te stellen.

Complex 40: “Zuidelijke Kampen”; deelplan Rengerswetering

Looptijd exploitatieplan van 2008 tot en met 2017	
Boekwaarde per 31 december 2014	€ 1.042.996,--
Prognose eindresultaat (aandeel gemeente)	€ 288.000,--
Risicoanalyse (aandeel gemeente)	€ 288.000,--
Grondexploitatie geactualiseerd in januari 2015	
Risicoanalyse geactualiseerd in januari 2015	

De grondexploitatie is in januari 2015 herzien en in de stuurgroep van 3 maart 2015 vastgesteld. In de loop van het jaar wordt deze herziening nogmaals geactualiseerd. Hierin worden de laatste gegevens verwerkt.

In de geactualiseerde risicoanalyse zijn mogelijke scenario's doorgerekend. Mede op basis van deze risicoanalyse wordt verwacht dat ook de komende herziening van de grondexploitatie met een voordelig eindresultaat kan worden afgesloten.

Complexen niet in exploitatie

De volgende complexen zijn nog niet in uitvoering.

Complex 15: "Uitbreiding Eemdijk Oost"

De gronden van dit complex zijn bestemd voor een uitbreidingslocatie nabij het Kerkepad in Eemdijk. In totaal is 1780 m² aangekocht. De boekwaarde bedraagt per 1 januari 2015 € 159.401,--.

Door projectontwikkelaar/bouwer Van der Wardt zijn plannen ontwikkeld. Voor zijn rekening en risico wordt het plan ontwikkeld. Met Van der Wardt is een overeenkomst gesloten waarin onder andere de exploitatiebijdrage is geregeld voor de gemeentelijke kosten.

De bestemmingsplanprocedure is opgestart. Op dit moment wordt gezien of het voorontwerp bestemmingsplan aanpassing behoeft.

Complex 31: "De Ark, woningbouwlocatie"

Door nieuwbouw van basisschool De Ark is een woningbouwlocatie ontstaan op het terrein van de oude basisschool. Rekening houdend met dat daar te zijner tijd woningen zullen verschijnen, en met de nieuwbouw van de school is het rioleringsstelsel aangepast. In de raad van februari 2003 is hiervoor een krediet beschikbaar gesteld.

In de grondtransactie Zuidelijke Kampen is overeengekomen dat in totaal 855 m² van dit complex geleverd wordt aan de ontwikkelaar van de Zuidelijke Kampen. In plaats hiervan blijven een tweetal gemarkeerde bouwrijp gemaakte percelen in de Zuidelijke Kampen van de gemeente.

In 2012 is de waarde van de twee percelen ten laste van dit complex geboekt en ten gunste gebracht van het complex Rengerswetering, Zuidelijke Kampen. Bij definitieve verkoop van deze twee percelen wordt de totale opbrengst ten gunste van complex De Ark geboekt.

De boekwaarde per 1 januari 2015 bedraagt € 122.342,--.

Complex 32: "Inbreillocatie Prins Hendrikstraat"

Met de Stichting woningcorporatie Het Gooi en Omstreken is overleg gevoerd over de invulling van de Pr Hendrikstraat ter plaatse van het vrijgekomen perceel van de Mozaïk. De gronden zijn in 2014 overgedragen aan het Gooi en Omstreken voor het realiseren van zeven sociale huurwoningen.

De woningcorporatie is gestart met de bouw van deze woningen. Verwacht wordt dat in 2015 de laatste hand wordt gelegd aan de openbare ruimte. Daarna kan het complex worden afgesloten met een verwacht voordelig saldo van ca. € 75.000,--. Omdat het hier gronden betreft van de Algemene Dienst wordt het verwacht voordelig saldo toegevoegd aan de Algemene Reserve.

De boekwaarde per 1 januari 2015 bedraagt negatief 101.518,-- (voordelig).

Complex 35: "Masterplan Rengerswetering Zuid"

Uitgaven die betrekking hebben op het gehele plan Rengerswetering worden verzameld binnen dit complex. Jaarlijks berekenen wij deze kosten door aan de diverse deelcomplexen van Rengerswetering.

Deze grondexploitatie Rengerswetering zuid wordt gesplitst in vier deelgebieden. Van noord naar zuid zijn dit de gebieden:

- 46: Zuidelijke Hoven
- 45: Zuiderland
- 41: Noordelijke Kampen.
- 40: Zuidelijke Kampen (In uitvoering)

In de herziening Rengerswetering zuid is geen rekening gehouden met de grondexploitatie Zuidelijke Kampen omdat dit complex in uitvoering is en actualisering bij het samenstellen van de jaarrekening heeft plaatsgevonden.

Complex 41: "Deelplan Noordelijke Kampen, Rengerswetering"

Complex 45: "Deelplan Zuiderland, Rengerswetering"

Complex 46: "Deelplan Zuidelijke Hoven, Rengerswetering"

In de herziening masterplan Rengerswetering Zuid zijn de complexen 41, 45 en 46 genoemd als deelgebieden.

De boekwaarde per 1 januari 2015 bedraagt:

Deelplan Noordelijke Kampen	€ 3.795.639,-- (oppervlakte in eigendom: 47.212 m ²)
Deelplan Zuiderland	€ 4.893.523,-- (oppervlakte in eigendom: 71.261 m ²)
Deelplan Zuidelijke Hoven	€ 6.590.828,-- (oppervlakte in eigendom: 63.304 m ²)
Totaal	€ 15.279.990,-- (oppervlakte in eigendom: 181.777 m ²)
=====	

In de raad van 16 april 2015 is het bestemmingsplan en exploitatieplan Rengerswetering zuid vastgesteld.

Complex 37: “Formidoterrein”

In 2014 is dan uiteindelijk gestart met de realisatie van het plan.

De boekwaarde bedraagt per 1 januari 2015 negatief € 44.470,--.

Complex 51: “Nertsenfarm”, Groeneweg

Nadat in 2013 de nertsenfarm was gesloopt, is het perceel in het voorjaar van 2014 afgewerkt en ingezaaid waarmee het geschikt was geworden voor agrarisch gebruik.

Nadat het eerder genoemde bestemmingsplan Groeneweg onherroepelijk was geworden is ook de grondruil geëffectueerd door middel van overdracht bij de notaris. Gezien de geringe belangstelling voor vrije kavels de afgelopen jaren zijn de kavels vooralsnog niet in verkoop gebracht.

De boekwaarde per 1 januari 2015 bedraagt € 1.073.904,--.

Reserves en voorzieningen grondexploitatie

Algemene Reserve Grondexploitatie

Het saldo van de algemene reserve per 1 januari 2015 bedraagt € 502.131,--.

De algemene reserve grondexploitatie dient onder andere voor het opvangen van verliezen en risico's van complexen binnen het grondbedrijf. Wanneer een complex financieel wordt afgewikkeld wordt het voor- of nadelig saldo ten gunste of ten laste van deze reserve geboekt. Ook is het mogelijk eenmalige kosten (opbrengsten) ten laste (ten gunste) van deze reserve te brengen.

Hierna wordt apart een toelichting gegeven over de risicoanalyses. De reserve grondexploitatie moet voldoende groot zijn om de berekende risico's op te kunnen vangen. Nu echter de risico's anders worden gedekt ligt er dus geen claim op de huidige stand van de reserve.

De minimale stand van de reserve grondexploitatie is bepaald op € 1.000.000,-- boven de risico's uit de risicoanalyse. Het tekort wordt aangevuld ten laste van de algemene reserve.

Risicoanalyse

Voor de grootste in uitvoering zijnde complexen zijn risicoanalyses uitgevoerd. Deze analyses zijn een van de pijlers voor bepaling van de minimale hoogte van de algemene reserve grondexploitatie. Op basis van de gegevens over 2014 zijn de risico's berekend op totaal ca € 3,1 mln. waarbij wordt verwacht dat de risico's voor Haarbrug-zuid en Zuidelijke Kampen binnen de eigen grondexploitaties kunnen worden opgevangen. Het berekend risico, inclusief het verwacht nadelig saldo, van plan Zuyderzee is meegenomen in de voorziening boekwaarde.

Voorziening “correctie boekwaarden complexen”

Er is een analyse gemaakt van de risico's die de gemeente loopt met de complexen die nog niet in exploitatie zijn genomen en wel hoe de verhouding is tussen de boekwaarde en de marktwaarde van de grond. Daarom is een vergelijk gemaakt tussen de boekwaarde van een complex en de marktwaarde van een complex. Blijkt bijvoorbeeld dat een complex niet in exploitatie genomen kan worden, dan kan de grond van het complex in ieder geval voor de marktwaarde worden verkocht. Er behoeft dan geen nadelig resultaat ingeboekt te worden.

Voor het verschil tussen marktwaarde en de boekwaarde is ten laste van de algemene reserve grondexploitatie een voorziening “correctie boekwaarden complexen” gevormd.

Wordt het complex wel in exploitatie genomen tegen de boekwaarde dan kan, indien het risico ook daadwerkelijk afneemt, het bedrag uit de voorziening weer worden overgeboekt naar de algemene reserve grondexploitatie.

Waardebepalingen afgelopen jaren:

2010	€ 60,00 per m ²
2011	€ 58,80 per m ²
2012	€ 43,46 per m ²
2013	€ 39,00 per m ²
2014	€ 41,50 per m ²

Ook de komende jaren wordt kritisch gekeken naar de marktwaarde van de percelen grond. Gerekend wordt met een indexering van 1,5% Zonodig zal opnieuw de prijs per m² worden bijgesteld.

In verband met de herziening van bestemmingsplan Rengerswetering is voor Rengerswetering zuid door registratietaxateurs eind 2013 een taxatie gemaakt van de waarde van de grond. Eind 2014 is deze taxatie herzien. Deze herziene taxatie (€ 41,50 per m²) dient als onderlegger voor de waardebepaling van al onze niet in exploitatie genomen gronden in 2014.

Per 1 januari 2015 bedraagt de stand van de voorziening € 11.433.755,--.

Reserve Oostmaat en omgeving

In de raad van juni 2003 is een krediet beschikbaar gesteld voor de transactie aan de Oostmaat. Een onderdeel van dit voorstel was dat er een reserve "Oostmaat en omgeving" wordt gevormd teneinde hieruit bepaalde (extra) ontwikkelingen mede te financieren. Deze reserve is gevoed door een storting ten bedrage van € 136.134,-- door V.O.F. Oostmaat en door een storting van hetzelfde bedrag door de gemeente. De totale stand per 1 januari 2015 bedraagt € 272.268,--.

In de raad van 15 februari 2010 is o.a. besloten om de reserve Oostmaat en omgeving in te zetten als dekkingsmiddel voor het nadeel in de grondexploitatie Zuyderzee en Kuststrook Oost.

Reserve Bovenplanse voorzieningen (voorheen bovenwijkse voorziening)

Uit de reserve bovenplanse voorzieningen worden de planoverschrijdende kosten bestreden. Onder bovenplanse voorzieningen worden verstaan die voorzieningen die van nut zijn voor het exploitatiegebied en voor één of meer andere exploitatiegebieden.

Vanaf 1 januari 2006 is de bijdrage vastgesteld op maximaal € 15,-- per m²

De bijdrage wordt berekend over de m² verkochte gronden voor grondgebonden woningen, gronden voor commerciële/industriële doeleinden en over de m² GBO oppervlakte bij gestapelde woningbouw.

Vanaf 2013 is de reserve Bovenplanse voorzieningen gesplitst in:

- reserve bovenwijken (75% van de vastgestelde bijdrage van € 15,--; € 11,25 per m²)
- reserve landschapsfonds (25% van de vastgestelde bijdrage van € 15,--; € 3,75 per m²)

Het saldo van de reserve bovenplanse voorzieningen bedraagt per 1 januari 2015 € 601.034,--.

Voor de komende jaren worden op grond van de verwachte verkopen de volgende mutaties verwacht.

Bestemming van deze gelden kan alleen worden gerealiseerd als de verwachte verkopen ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

03 Haarbrug-Zuid	€ 709.625,--
18 Bickersweg	€ 42.315,--
21 Eemlandia	€ 33.000,--
31 terrein De Ark	€ 12.825,--
33 Zuyderzee	€ 118.172,--
35 Rengerswetering (Zuid. Kampen)	€ 480.050,--
Totaal toekomstige bijdragen:	€ 1.395.987,--
	=====

Financieel overzicht grondexploitatie

Op de volgende pagina's wordt een totaaloverzicht gegeven van de grondexploitatie voor de jaren tot en met 2019.

Totaal overzicht Grondexploitatie Begroting 2015 - 2019								
Complexen	E / NE	Boekwaarde per 31-12-2014	uitgaven 2015	inkomsten 2015	Boekwaarde per 31-12-2015	uitgaven 2016	inkomsten 2016	Boekwaarde per 31-12-2016
0		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Haarbrug-Zuid	16.985.859	2.153.238	540.277	18.598.820	1.940.902	2.216.025	18.323.697
15	Uitbreiding Eemdijk	159.401	6.479	40.350	125.530	5.294	31.050	99.774
18	Bunschoten-Centrum.	1.516.326	1.230.555	3.227.554	-480.673	236.886		-243.787
21	Eemlandia	119.005	8.665		127.670	7.053	0	134.723
31	De Ark, woningbouwlocatie	122.342	72.282		194.624	41.892	0	236.516
32	Pr Hedrikstraat	-101.518	101.518		0			0
33	Zuyderzee	11.586.713	1.470.216	2.380.757	10.676.172	741.917	2.291.366	9.126.723
35	Rengerswetering (masterplan)	0			0			0
37	Formidoterrein	-44.470	1.144		-43.326	48.264	4.938	0
40	Zuidelijke Kampen	1.042.996	1.609.899	1.605.253	1.047.642	745.838	1.715.442	78.038
41	Noordelijke Kampen	3.795.639	132.847		3.928.486	78.570		4.007.056
45	Zuiderland	4.893.523	171.273		5.064.796	101.296		5.166.092
46	Zuidelijke Hoven	6.590.828	230.679		6.821.507	136.430		6.957.937
51	Nerstenfarm	1.073.904	37.587		1.111.491	22.230		1.133.721
	TOTAAL COMPLEXEN	47.740.548	7.226.382	7.794.191	47.172.739	4.106.572	6.258.821	45.020.490
	Algemeen beheer	0	0	0	0	0	0	0
	gronden in exploitatie	31.410.300	6.479.052	7.794.191	30.095.161	3.677.890	6.253.883	27.519.168
	gronden niet in exploitatie	16.330.248	747.330	0	17.077.578	428.682	4.938	17.501.321
		47.740.548	7.226.382	7.794.191	47.172.739	4.106.572	6.258.821	45.020.490
	MUTATIES RES/VOORZ	saldo 31-12-14	toevoeging 2015	onttrekking 1-1-2015	saldo 31-12-15	toevoeging 2016	onttrekking 2016	saldo 31-12-16
	Voorziening boekwaarde:							
	correctie ivm stijging taxatie grondprijzen			118.609			120.388	
	Voorziening boekwaarde:	11.433.755	572.386	1.210.554		338.526		
	effect indexering taxatiewaarde							
	Voorziening boekwaarde:	11.433.755	572.386	1.329.163	10.676.978	338.526	120.388	10.895.116
	BOEKW. GREX incl. VOORZIENING	36.306.793			36.495.761			34.125.374
	RESERVE GONDEXPLOITAITE							
	Mutaties vanuit complexen							
	jaarrekening/weerstandvermogen							
	Mutaties voeding voorziening		118.609	572.386		120.388	338.526	
	Mutaties reserve Algemene dienst		951.646			218.138		
	Storting vanuit de Algemene Dienst							
	Reseve GREX	502.131	1.070.255	572.386	1.000.000	338.526	338.526	1.000.000
	Bovenplanse kosten							
	reserve stadsuitleg	439.156	162.673	533.242	68.588	145.351	0	213.938
	res. landschapsontwikkeling	161.878	54.224	216.001	101	48.450	48.000	551
	TOTAAL	601.034	216.898	749.243	68.688	193.801	48.000	214.489
			2.015			2.014		
	EXTRA RENTELASTEN:		951.646			218.138		

	uitgaven	inkomsten	Boekwaarde per 31-12-2017	uitgaven	inkomsten	Boekwaarde per 31-12-2018	uitgaven	inkomsten	Boekwaarde per 31-12-2019
	2017	2017		2018	2018		2019	2019	
0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3	1.936.237	2.833.353	17.426.581	1.635.115	4.513.624	14.548.072	1.170.874	3.593.924	12.125.022
15	4.392	31.050	73.116	3.459	31.050	45.525	2.493	31.050	16.968
18	243.787		0			0			0
21	7.194		141.917	433.083	575.000	0			0
31	32.730		269.246	90.754	360.000	0			0
32			0			0			0
33	687.686	913.695	8.900.714	581.769	2.451.347	7.031.136	246.090	3.668.198	3.609.028
35			0			0			0
37			0			0			0
40	710.273	2.699.633	-1.911.322	1.866.378	0	-44.944	-1.573	0	-46.517
41	80.141		4.087.197	81.744		4.168.941	83.379		4.252.320
45	103.322		5.269.414	105.388		5.374.802	107.496		5.482.298
46	139.159		7.097.096	141.942		7.239.038	144.781		7.383.819
51	22.674		1.156.395	23.128		1.179.523	23.590		1.203.113
	3.967.595	6.477.731	42.510.354	4.962.760	7.931.021	39.542.093	1.777.130	7.293.172	34.026.051
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	3.589.569	6.477.731	24.631.007	4.519.804	7.571.021	21.579.789	1.417.884	7.293.172	15.704.501
	378.026	0	17.879.347	442.956	360.000	17.962.304	359.246	0	18.321.550
	3.967.595	6.477.731	42.510.354	4.962.760	7.931.021	39.542.093	1.777.130	7.293.172	34.026.051
	toevoeging	onttrekking	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo	toevoeging	onttrekking	saldo
	2017	2017	31-12-17	2018	2018	31-12-18	2019	2019	31-12-19
		122.194			124.028			125.887	
	345.296			352.202			359.246		
	345.296	122.194	11.118.218	352.202	124.028	11.346.392	359.246	125.887	11.579.751
			31.392.136			28.195.701			22.446.300
	122.194	345.296		124.028	352.202		125.887	359.246	
	223.102				21.826			16.641	
				250.000			250.000		
	345.296	345.296	1.000.000	374.028	374.028	1.000.000	375.887	375.887	1.000.000
	209.952	50.000	373.891	456.101	0	829.991	72.914	0	902.905
	69.984	70.000	535	152.034	152.000	569	24.305	26.000	-1.127
	279.937	120.000	374.426	608.134	152.000	830.560	97.218	26.000	901.778
	2.015			2.016			2.017		
	223.102			250.000			250.000		

4. BIJLAGEN

4.1 Kerngegevens

	2016	2017	2018	2019
Algemene uitgangspunten				
Inflatiecorrectie budgetten in % (meerjaren constante prijzen)	0	0	0	0
Sociale structuur				
Aantal inwoners	20.700	20.800	20.900	20.950
<i>waarvan</i>				
< 20 jaar	5.723	5.750	5.750	5.775
20 t/m 64 jaar	11.962	12.030	12.125	12.145
> 64 jaar	3.015	3.020	3.025	3.030
75-85 jaar	860	860	860	875
fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente	3.050 ha	3.050 ha	3.050 ha	3.050 ha
Binnenwater	438 ha	438 ha	438 ha	438 ha
Aantal woonruimten	8.057	8.139	8.209	8.275
Financiële structuur				
Uitgedrukt in bedragen per inwoner (x € 1,--)				
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	1.647,83	1.628,03	1.611,53	1.611,36
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	404,75	412,80	415,51	419,20
Alg. uitkering uit het gemeentefonds	951,45	939,57	934,26	935,42
Vaste schuld	2.336,47	2.013,37	1.693,30	1.260,29
Standen per 1 januari				
Reserves van de algemene dienst	230,87	288,41	333,49	391,41
Voorzieningen van de algemene dienst	132,22	134,09	140,86	140,24
Reserves grondexploitatie	51,59	58,37	65,74	87,40
Voorzieningen grondexploitatie	515,75	523,80	531,96	541,58
Weerstandsvermogen				
reserve algemene dienst; reserve grondexploitatie en voorziening grondexploitatie en precario kabels/leidingen	797,15	849,33	899,19	950,79

4.2 Overzicht (in)directe subsidies

In onderstaand overzicht zijn de subsidieplafonds opgenomen zoals geraamd in de programmabegroting 2016. De ramingen van 2016 zijn gebaseerd op het welzijnsplan 2015 en niet aangepast met het inflatiepercentage en de besluitvorming rondom de bezuinigingen is er in verwerkt. Op basis van de vaststelling van het welzijnsplan 2016 (begin 2016) kan het zijn dat er nog een onderlinge verschuiving moet worden verwerkt. Op de volgende pagina treft u het overzicht van de indirecte subsidies 2016 aan.

Programma (bedragen x € 1,--; afgerond op € 1.000,--)	2015	2016
Onderwijs en jeugd	222.000,--	222.000,--
Cultuur	236.000,--	236.000,--
Overige activiteiten	450.000,--	399.000,--
Zorg	486.000,--	472.000,--
Jaarprogramma subsidies	<u>1.394.000,--</u>	<u>1.329.000,--</u>
Overige subsidies		
Kindercentra	280.000,--	265.000,--
Historische schepen	60.000,--	60.000,--
Toerisme	42.000,--	42.000,--
Wmo	74.000,--	74.000,--
Totaal overige subsidies	<u>456.000,--</u>	<u>441.000,--</u>
Totaal alle subsidies	<u>1.850.000,-</u>	<u>1.770.000,--</u>

Toelichting bijlage:

De lasten zijn in de volgende categorieën onderverdeeld:

Kapitaallasten: de lasten van de investeringen/subsidies/geldleningen op basis van onder andere de nota Stimulus en de voorlopers daarvan, voor zover deze nog in de administratie zijn opgenomen. Deze lasten nemen in de loop van de tijd af en zijn niet beïnvloedbaar. De lasten zijn lager omdat met een lager rentepercentage is gerekend

Derden: het gaat hier om het dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en sportvelden. Dit onderhoud is noodzakelijk om deze voorzieningen in stand te houden. Ook de verzekeringspremies en overige zakelijke lasten zijn hierbij inbegrepen

Reserveringen: onder deze post worden de jaarlijkse stortingen in de voorziening onderhoud gebouwen/sportvelden weergegeven. Deze stortingen zijn bedoeld om op enig moment het groot onderhoud te kunnen uitvoeren en zo de gebouwen/sportvelden in stand te houden. Hier liggen de diverse onderhoudsplannen aan ten grondslag. Ook hier geldt dat deze lasten in principe als vast moeten worden beschouwd. Toename door extra storting kunstgrasveld vv Eemdijk.

Totale lasten: het totaal van de lasten. Gelet op de aard en beïnvloedbaarheid van de lasten zijn hier nagenoeg geen besparingen te realiseren.

Inkomsten: hier zijn de bedragen geraamd die bij de verenigingen in rekening worden gebracht, voornamelijk op basis van het geldende tarievenbeleid.

Saldo: het saldo van lasten en inkomsten is het bedrag van de indirecte subsidies.

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaaluitgaven	Percentage /Maatstaf	Totaal van de afschr.- aflossing begin dienstjaar	(extra) afschrijvingen	(extra) aflossingen	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Toegerekende rentelasten 3,5%	Totaal Kapitaallasten	Derden Onderhoud	Voorziening Gr. Onderhoud Vervanging	Totaal Lasten	Inkomsten	Saldo
2004	Verbouwing bibliotheek tbv Hist.Ver. Bunscode	36.012,63	25 jr. ann	36.012,63	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00			0,00		0,00
2003	Aankoop bibliotheek	383.904,11	25 jr. ann	383.904,11	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00			0,00		0,00
	Totaal Bibliotheek	419.916,74		419.916,74	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00			0,00		0,00
	Geldlening realisering Korengebouw	181.512,09	50 jr. ann	0,00			181.512,09	181.512,09	6.352,92	6.400,00			6.400,00		-6.400,00
	Aankoop scheepswerf	382.378,92	40 jr	286.426,93	5.815,10		95.951,99	90.136,89	3.358,32	9.200,00			9.200,00		-9.200,00
	Aankoop grond Havenstraat	234.000,00					234.000,00	234.000,00	8.190,00	8.200,00			8.200,00		-8.200,00
1997	Bijdrage St.Bottenwerf Spakenburg	74.873,74	40 jr	34.629,84	1.871,88		40.243,90	38.372,02	1.408,54	3.300,00			3.300,00		-3.300,00
	Totaal Botterwerf	691.252,66	0,00	321.056,77	7.686,98		370.195,89	362.508,91	12.956,86	20.700,00	3.000,00		23.700,00		-23.700,00
	Uitbreiding museum spakenburg	60.586,49	25 jr	50.588,33	2.499,56		9.998,16	7.498,60	349,94	2.800,00			2.800,00		-2.800,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 1e fase	573.118,00	40 jr. ann	75.394,77	8.077,70		497.723,23	489.645,53	17.420,31	25.500,00			25.500,00		-25.500,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg , 2e fase	106.110,00	25 jr. ann	27.360,97	3.209,51		78.749,03	75.539,52	2.756,22	6.000,00			6.000,00		-6.000,00
2007	Aankoop grond museum Spakenburg	282.000,00					282.000,00	282.000,00	9.870,00	9.900,00			9.900,00		-9.900,00
	Totaal Museum	1.021.814,49	0,00	153.344,07	13.786,77		868.470,42	854.683,65	30.396,46	44.200,00	11.000,00	7.500,00	62.700,00	61.000,00	-1.700,00
2007	Korenmolen De Hoop	317.000,00	40 jr. ann	36.241,88	4.689,44		280.758,12	276.068,68	9.826,53	14.500,00			14.500,00		-14.500,00
	Totaal cultureel Bunschoten	2.631.495,98		930.559,46	26.163,19		1.700.936,52	1.674.773,33	59.532,78	85.800,00	14.000,00	7.500,00	107.300,00	61.000,00	-46.300,00
	Renovatie bijvelden vv Eemdijk	48.916,73	15 jr	48.916,73	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	33.500,00	25.000,00	58.500,00	15.150,00	-43.350,00
	Subsidie was-/kleedruimte vv Eemdijk	25.991,05	15 jr	10.107,22	1.732,74		15.883,83	14.151,09	555,93	2.300,00			2.300,00		-2.300,00
	Geldlening was-/kleedruimte vv Eemdijk	25.991,05	50 jr		0,00		25.991,05	25.991,05	909,69	900,00			900,00		-900,00
	Subsidie was-/kleedruimte vv Eemdijk	50.489,42	15 jr	19.634,76	3.365,96		30.854,66	27.488,70	1.079,91	4.400,00			4.400,00		-4.400,00
	Geldlening was-/kleedruimte vv Eemdijk	50.486,42	50 jr				50.486,42	50.486,42	1.767,02	1.800,00			1.800,00		-1.800,00
	Renovatie de Vinken: vv Eemdijk	25.000,00	25 jr	5.000,00	1.000,00		20.000,00	19.000,00	700,00	1.700,00			1.700,00		-1.700,00
	Totaal vv Eemdijk	226.874,67		83.658,71	6.098,70	0,00	143.215,96	137.117,26	5.012,56	11.100,00	33.500,00	25.000,00	69.600,00	15.150,00	-54.450,00
	Subsidie was-/kleedruimte RC Spakenburg	10.928,17	15 jr	4.292,62	725,54		6.635,55	5.910,01	232,24	1.000,00	11.500,00	1.000,00	13.500,00	2.900,00	-10.600,00
	Geldlening was-/kleedruimte RC Spakenburg	10.928,17	50 jr	0,00			10.928,17	10.928,17	382,49	400,00			400,00		-400,00
2000	Renovatie top laag handbalvelden, HVBS	30.803,16	20 jr	24.839,90	1.339,30		5.963,26	4.623,96	208,71	1.500,00	2.500,00	3.000,00	7.000,00	1.150,00	-5.850,00
	Renovatie de Vinken: Handbalveldm, HVBS	20.000,00	25 jr	4.000,00	800,00		16.000,00	15.200,00	560,00	1.400,00			1.400,00		-1.400,00
2003	Geldlening Ruitersportcentrum	73.400,00	50 jr	0,00	0,00		73.400,00	73.400,00	2.569,00	2.600,00			2.600,00		-2.600,00
	Renovatie de Vinken: Paardesport	15.000,00	25 jr	3.000,00	600,00		12.000,00	11.400,00	420,00	1.000,00			1.000,00		-1.000,00
2010	Geldlening stichting 4B (boulamis)	63.724,00	50 jr				63.724,00	63.724,00	2.230,34	2.200,00			2.200,00	800,00	-1.400,00
2010	Geldlening vogelver. Vogelvreugde	20.000,00	50 jr				20.000,00	20.000,00	700,00	700,00			700,00		-700,00
	Renovatie de Vinken: Aanleg atletiekbaan Quo Vadis	182.000,00	25 jr	36.400,00	7.280,00		145.600,00	138.320,00	5.096,00	12.400,00	2.500,00		14.900,00	4.300,00	-10.600,00
	Niet direct toe te rekenen aan vereniging												0,00	1.500,00	1.500,00
	Overige verenigingen	426.783,50		72.532,52	10.744,84	0,00	354.250,98	343.506,14	12.398,78	23.200,00	16.500,00	4.000,00	43.700,00	10.650,00	-33.050,00
	Totaal sportpark de Vinken	653.658,17	0,00	156.191,23	16.843,54	0,00	497.466,94	480.623,40	17.411,34	34.300,00	50.000,00	29.000,00	113.300,00	25.800,00	-87.500,00
2000	Subsidie kleedkamers IJsselmeervogels	128.117,13	20 jr	96.087,52	6.405,84		32.029,61	25.623,77	1.121,04	7.500,00	39.000,00	77.000,00	123.500,00	38.300,00	-85.200,00
2000	Geldlening kleedkamers IJsselmeervogels	128.117,13	20 jr	89.681,52		6.405,84	38.435,61	32.029,77	1.345,25	1.300,00			1.300,00		-1.300,00
	Subsidie 9 kleedkamers IJss.vogels	182.163,00	15 jr	114.357,60	12.144,20		67.805,40	55.661,20	2.373,19	14.500,00			14.500,00		-14.500,00
	Geldlening 9 kleedkamers IJss. vogels	182.163,00	15 jr	97.153,60		12.144,20	85.009,40	72.865,20	2.975,33	3.000,00			3.000,00		-3.000,00
	Totaal IJsselmeervogels	620.560,26		397.280,24	18.550,04	18.550,04	223.280,02	186.179,94	7.814,80	26.300,00	39.000,00	77.000,00	142.300,00	38.300,00	-104.000,00
	Subsidie kleedkamers SV Spakenburg	193.090,00	20 jr	135.162,44	9.654,48		57.927,56	48.273,08	2.027,46	11.700,00	39.000,00	77.000,00	127.700,00	38.300,00	-89.400,00
	Geldlening kleedkamers SV Spakenburg	193.090,00	20 jr	114.853,44		9.654,48	78.236,56	68.582,08	2.738,28	2.700,00			2.700,00		-2.700,00
2003	Subsidie 4 kleedkamers SV Spakenburg	77.236,00	15 jr	64.363,18	5.149,06		12.872,82	7.723,76	450,55	5.600,00			5.600,00		-5.600,00
2003	Geldlening 4 kleedkamers SV Spakenburg	77.236,00	15 jr	56.639,18		5.149,06	20.596,82	15.447,76	720,89	700,00			700,00		-700,00
	Totaal Spakenburg	540.652,00		371.018,24	14.803,54	14.803,54	169.633,76	140.026,68	5.937,18	20.700,00	39.000,00	77.000,00	136.700,00	38.300,00	-98.400,00
	Totaal sportpark Westmaat	1.161.212,26		768.298,48	33.353,58	33.353,58	392.913,78	326.206,62	13.751,98	47.000,00	78.000,00	154.000,00	279.000,00	76.600,00	-202.400,00

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaalluitgaven	Percentage /Maatstaf	Totaal van de afschr. - aflossing begin dienstjaar	(extra) afschrijvingen	(extra) aflossingen	Boekwaarde begin 2016	Boekwaarde eind 2016	Toegerekende rentelasten 3,5%	Totaal Kapitaallasten	Derden Onderhoud	Voorziening Gr. Onderhoud Vervanging	Totaal Lasten	Inkomsten	Saldo
2005	Lening T.V. De Eemslag	24.350,00	40 jr				24.350,00	24.350,00	852,25	900,00			900,00		-900,00
	Geldlening kleedruimte Agilitas	34.878,91	20 jr	34.878,91		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00		0,00
2004	Grondaankoop Agilitas	34.034,00	15 jr				34.034,00	34.034,00	1.191,19	1.200,00			1.200,00		-1.200,00
2004	Geldlening Agilitas	65.525,00	50 jr				65.525,00	65.525,00	2.293,38	2.300,00			2.300,00		-2.300,00
2010	Geldlening Agilitas sportvloer	70.211,00	50 jr				70.211,00	70.211,00	2.457,39	2.500,00			2.500,00		-2.500,00
2010	Geldlening Agilitas kleedkamers	39.096,00	50 jr				39.096,00	39.096,00	1.368,36	1.400,00			1.400,00		-1.400,00
2010	subsidie Agilitas kleedkamers	39.096,00	15 jr	13.465,00	2.606,00		25.631,00	23.025,00	897,09	3.500,00			3.500,00		-3.500,00
2003	Geldlening Denksportcentrum	88.302,00	15 jr				88.302,00	88.302,00	3.090,57	3.100,00			3.100,00		-3.100,00
2000	Geldlening Denksportcentrum	39.705,77	50 jr				39.705,77	39.705,77	1.389,70	1.400,00			1.400,00		-1.400,00
	Totaal sportpark Vaartweg	435.198,68		48.343,91	2.606,00	0,00	386.854,77	384.248,77	13.539,92	16.300,00	0,00	0,00	16.300,00	0,00	-16.300,00
	Totaal sportief Bunschoten	2.250.069,11		972.833,62	52.803,12	33.353,58	1.277.235,49	1.191.078,79	44.703,24	97.600,00	128.000,00	183.000,00	408.600,00	102.400,00	-306.200,00
	Geldlening St. Ongerweges	340.335,16	50 jr	95.292,40		6.806,70	245.042,76	238.236,06	8.576,50	8.600,00			8.600,00		-8.600,00
2013	Geldlening kinderboerderij De Veldmuis	100.000,00	10 jr	20.000,00		10.000,00	80.000,00	70.000,00	2.800,00	2.800,00			2.800,00		-2.800,00
	Herbestemming Brandaris	683.707,20	15 jr. ann	565.905,28	50.973,00		117.801,92	66.828,92	4.123,07	55.100,00	1.500,00		60.000,00	60.000,00	0,00
	Huisvesting Rode Kruis	15.000,00	25 jr	2.100,00	600,00		12.900,00	12.300,00	451,50	1.100,00	2.000,00	2.000,00	5.100,00	4.000,00	-1.100,00
	Dienstencentrum De Haven	220.876,00	15 jr. ann	140.787,00	14.818,00		80.089,00	65.271,00	2.803,12	17.600,00			17.600,00		-17.600,00
	Totaal zorgend Bunschoten	1.359.918,36	0,00	824.084,68	66.391,00	16.806,70	535.833,68	452.635,98	18.754,18	85.200,00	3.500,00	2.000,00	94.100,00	64.000,00	-30.100,00
	Totaal Bunschoten	6.241.483,45		2.727.477,76	145.357,31	50.160,28	3.514.005,69	3.318.488,10	122.990,20	268.600,00	145.500,00	192.500,00	610.000,00	227.400,00	-382.600,00

Totaaloverzicht programmaonderdelen 2015

**RECAPITULATIESTAAT
PRODUCTENRAMING 2016**

(bedragen x € 1.000)

<u>Nummer</u>	<u>Beleidstaak</u>	<u>Verrekende uren x tarief</u>	<u>Verrekende tractiekosten</u>	<u>Leveringen en diensten van derden</u>	<u>Over- drachten</u>	<u>Reser- veringen</u>	<u>Kapitaal- lasten</u>
001.00	Bestuursorganen	1.271		25			2
002.00	Bestuursondersteuning college	1.223		169			
003.01	Verkiezingen	16					2
003.02	Burgerzaken	237		35			
004.00	Secretarieleges				96		
005.00	Bestuurlijke samenwerking				34		
006.00	Best. onderst. raad en rekenkamer	283		38			
Totaal programma Algemeen bestuur		3.030	0	267	130	0	4
120.01	Brandweer en rampenbestrijding	63		36	929		71
140.00	Openbare orde en veiligheid	305		49	28		
160.00	Opsporing en ruiming conv. expl.						
Totaal programma Openbare orde en veiligheid		368	0	85	957	0	71
210.00	Wegen, straten en pleinen	728	64	704		558	138
211.00	Overige Verkeersmaatregelen	185	10	98			62
212.00	Openbaar vervoer			2	1		3
214.00	Parkeren	36		90		21	
223.00	Veerdiensten	17		12		12	
560.00	Openbaar groen	850	110	840	30	24	10
560.05	Speelweiden						
Totaal programma Openbare ruimte		1.816	184	1.746	31	615	213
310.00	Markt	30	3	22			1
310.01	Pleinhuishjes	15		11		4	5
310.02	Overige aangelegenheden t.z.v. handel en ambacht	70		35	30		30
310.03	Bedrijfsverzamelgebouw voor de vis			1		1	
310.04	Kabelzaken						
311.00	Baten marktgelden						
330.00	Nutsbedrijven						4
Totaal programma Economische zaken		115	3	69	30	5	40
420.00	Openbaar basisonderw., excl. huisv.				35		
421.00	Openbaar basisonderwijs, huisv.			4			34
422.00	Bijzonder basisonderw., excl. huisv.			5	150		
423.00	Bijzonder basisonderwijs, huisv.			43	43		408
443.00	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting			8	10		
480.00	Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs	81			37		7
480.02	Leerlingenvervoer en onderwijs aan zieke kinderen	52			351		
480.04	Lokaal onderwijsbeleid	45			345		
482.00	Volwasseneneducatie						
630.00	Jeugd en jongerenwerk	155			203		
630.00	transitie jeugd				1.958		
715.00	Jeugdgezondheidszorg				354		
650.00	Kinderdagopvang			18	263	22	67
Totaal programma Onderwijs en jeugd		333	0	78	3.749	22	516
510.00	Bibliotheekwerk	6			332		
511.00	Vormings- en ontwikkelingswerk	70					6
530.00	Sport	41		36	159	32	109
530.02	Zwembad de Duker	3			511	86	80
531.00	Groene sportvelden en terreinen	11		99	83	182	13
540.00	Kunst			1			
541.00	Oudheidkunde/musea	105		60	385	47	199
560.01	Jachthaven						96
560.02	Volksfeesten/toerisme	34		3	42		
560.04	Oude haven	22		28		1	76
580.00	Overige recreatieve voorzieningen	12		3	65		
Totaal programma Cultuur, sport en recreatie		304	0	230	1.577	348	579

**RECAPITULATIESTAAT
PRODUCTENRAMING 2016**

(bedragen x € 1.000)

<u>Nummer</u>	<u>Beleidsstaak</u>	<u>Overige verreke- ningen</u>	<u>Totaal lasten</u>	<u>Heffingen en tarieven</u>	<u>Doeluit- keringen</u>	<u>Reser- veringen</u>	<u>Verreke- ningen</u>	<u>Totaal baten</u>	<u>Saldo</u>
001.00	Bestuursorganen		1.298					0	1.298
002.00	Bestuursondersteuning college		1.392				55	55	1.337
003.01	Verkiezingen		18					0	18
003.02	Burgerzaken		272					0	272
004.00	Secretarieleges		96	370				370	-274
005.00	Bestuurlijke samenwerking		34					0	34
006.00	Best. onderst. raad en rekenkamer		321					0	321
Totaal programma Algemeen bestuur		0	3.431	370	0	0	55	425	3.006
120.01	Brandweer en rampenbestrijding		1.099					0	1.099
140.00	Openbare orde en veiligheid		382					0	382
160.00	Opsporing en ruiming conv. expl.		0					0	0
Totaal programma Openbare orde en veiligheid		0	1.481	0	0	0	0	0	1.481
210.00	Wegen, straten en pleinen		2.192	102			90	192	2.000
211.00	Overige Verkeersmaatregelen		355					0	355
212.00	Openbaar vervoer		6					0	6
214.00	Parkeren		147	3				3	144
223.00	Veerdiensten		41		10			10	31
560.00	Openbaar groen		1.864	13			35	48	1.816
560.05	Speelweiden		0					0	0
Totaal programma Openbare ruimte		0	4.605	118	10	0	125	253	4.352
310.00	Markt		56	8				8	48
310.01	Pleinhuisjes		35	37				37	-2
310.02	Overige aangelegenheden t.z.v. handel en ambacht		165	31				31	134
310.03	Bedrijfsverzamelgebouw voor de vis		2	3				3	-1
310.04	Kabelzaken		0					0	0
311.00	Baten marktgelden		0	61				61	-61
330.00	Nutsbedrijven		4	48				48	-44
Totaal programma Economische zaken		0	262	188	0	0	0	188	74
420.00	Openbaar basisonderw., excl. huisv.		35					0	35
421.00	Openbaar basisonderwijs, huisv.		38					0	38
422.00	Bijzonder basisonderw., excl. huisv.		155					0	155
423.00	Bijzonder basisonderwijs, huisv.		494					0	494
443.00	Bijzonder voortgezet onderwijs, huisvesting		18					0	18
480.00	Gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs		125		18			18	107
480.02	Leerlingenvervoer en onderwijs aan zieke kinderen		403					0	403
480.04	Lokaal onderwijsbeleid		390		345			345	45
482.00	Volwasseneneducatie		0					0	0
630.00	Jeugd en jongerenwerk		358					0	358
630.00	transitie jeugd		1.958					0	1.958
715.00	Jeugdgezondheidszorg		354					0	354
650.00	Kinderdagopvang		370	92				92	278
Totaal programma Onderwijs en jeugd		0	4.698	92	363	0	0	455	4.243
510.00	Bibliotheekwerk		338					0	338
511.00	Vormings- en ontwikkelingswerk		76					0	76
530.00	Sport		377					0	377
530.02	Zwembad de Duker		680	92				92	588
531.00	Groene sportvelden en terreinen		388	100				100	288
540.00	Kunst		1					0	1
541.00	Oudheidkunde/musea		796	72				72	724
560.01	Jachthaven		96	142				142	-46
560.02	Volksfeesten/toerisme		79	18				18	61
560.04	Oude haven		127	102				102	25
580.00	Overige recreatieve voorzieningen		80					0	80
Totaal programma Cultuur, sport en recreatie		0	3.038	526	0	0	0	526	2.512

**RECAPITULATIESTAAT
PRODUCTENRAMING 2016**

(bedragen x € 1.000)

<u>Nummer</u>	<u>Beleidsstaak</u>	<u>Verrekende uren x tarief</u>	<u>Verrekende tractiekosten</u>	<u>Leveringen en diensten van derden</u>	<u>Over- drachten</u>	<u>Reser- veringen</u>	<u>Kapitaal- lasten</u>
610.00	Bijstandsverlening	60			2.376		
611.00	Werkgelegenheid	28			1.240		
614.00	Bijzondere bijstand	14			190		
620.00	Maatschappelijke begeleiding en advies	212		60	517		11
620.00	Transitie Wmo/AWBZ	141		835	1.768		
621.00	Vreemdelingen						
622.00	Huishoudelijke verzorging	170			974		
623.00	Participatiebudget				87		
652.00	Voorzieningen gehandicapten	3		5	705		
714.00	Volksgezondheid	38		25	274	5	1
Totaal programma Maatschappelijke ondersteuning		666	0	925	8.131	5	12
711.00	Ambulancevervoer						
721.00	Afvalverwijdering en -verwerking	168	9	1.255			49
722.00	Riolering en waterzuivering	234	18	272		50	478
723.00	Milieubeheer	266		53	450		13
724.00	Algemene begraafplaats	136	21	103		6	80
725.00	Reinigingsrechten						
726.00	Rioolheffing						
732.00	Baten begraafplaatsrechten						
Totaal programma Duurzaamheid		804	48	1.683	450	56	620
810.00	Ruimtelijke ordening	208		75			
820.01	Woningexploitatie/woningbouw						
821.00	Stads- en dorpsvernieuwing						
822.00	Overige volkshuisvesting	824		62	37	10	124
823.00	Bouwvergunningen						
830.00	Bouwgrondexploitatie						
Totaal programma Ruimtelijke ontv. en volkshuisv.		1.032	0	137	37	10	124
Totaal programma's		8.468	235	5.220	15.092	1.061	2.179
911.00	Geldleningen < 1 jaar	12		10			
913.00	Overige financiële middelen						
914.00	Geldleningen >= 1 jaar						
921.00	Algemene uitkering gem.fonds	14					
922.00	Algemene baten en lasten	28		15			-50
930.00	Uitvoering Wet WOZ	36					
931.00	OZB gebruikers						
932.00	OZB eigenaren						
935.00	Forensenbelasting						
936.00	Toeristenbelasting						
937.00	Hondenbelasting						
939.00	Precariobelasting						
940.00	Lasten heffing en invordering	82		281			
960.00	Saldo van kostenplaatsen						
980.00	Mutaties reserves					1.699	
Totaal programma Alg. dekkingsmidd. en financ.		172	0	306	0	1.699	-50
Totaal generaal programma's		8.640	235	5.526	15.092	2.760	2.129

**RECAPITULATIESTAAT
PRODUCTENRAMING 2016**

(bedragen x € 1.000)

<u>Nummer</u>	<u>Beleidstaak</u>	<u>Overige verreke- ningen</u>	<u>Totaal lasten</u>	<u>Heffingen en tarieven</u>	<u>Doeluit- keringen</u>	<u>Reser- veringen</u>	<u>Verreke- ningen</u>	<u>Totaal baten</u>	<u>Saldo</u>
610.00	Bijstandsverlening		2.436	35	1.855			1.890	546
611.00	Werkgelegenheid		1.268					0	1.268
614.00	Bijzondere bijstand		204	20				20	184
620.00	Maatschappelijke begeleiding en advies		800	250				250	550
620.00	Transitie Wmo/AWBZ		2.744					0	2.744
621.00	Vreemdelingen		0					0	0
622.00	Huishoudelijke verzorging		1.144					0	1.144
623.00	Participatiebudget		87					0	87
652.00	Voorzieningen gehandicapten		713		50			50	663
714.00	Volksgezondheid		343	4				4	339
			0					0	0
			0					0	0
Totaal programma Maatschappelijke ondersteuning		0	9.739	309	1.905	0	0	2.214	7.525
711.00	Ambulancevervoer		0					0	0
721.00	Afvalverwijdering en -verwerking	269	1.750	319				319	1.431
722.00	Riolering en waterzuivering	190	1.242					0	1.242
723.00	Milieubeheer		782	17				17	765
724.00	Algemene begraafplaats		346					0	346
725.00	Reinigingsrechten		0	1.223				1.223	-1.223
726.00	Rioolheffing		0	1.181				1.181	-1.181
732.00	Baten begraafplaatsrechten		0	324				324	-324
Totaal programma Duurzaamheid		459	4.120	3.064	0	0	0	3.064	1.056
810.00	Ruimtelijke ordening		283					0	283
820.01	Woningexploitatie/woningbouw		0	24				24	-24
821.00	Stads- en dorpsvernieuwing		0					0	0
822.00	Overige volkshuisvesting		1.057		6			6	1.051
823.00	Bouwvergunningen		0	515				515	-515
830.00	Bouwgrondexploitatie	5.906	5.906				6.299	6.299	-393
Totaal programma Ruimtelijke ontw. en volkshuisv.		5.906	7.246	539	6	0	6.299	6.844	402
Totaal programma's		6.365	38.620	5.206	2.284	0	6.479	13.969	24.651
911.00	Geldleningen < 1 jaar		22	30				30	-8
913.00	Overige financiële middelen		0	37				37	-37
914.00	Geldleningen >= 1 jaar		0	1.468				1.468	-1.468
921.00	Algemene uitkering gem.fonds		14		19.695			19.695	-19.681
922.00	Algemene baten en lasten	130	123				334	334	-211
930.00	Uitvoering Wet WOZ		36					0	36
931.00	OZB gebruikers		0	620				620	-620
932.00	OZB eigenaren		0	3.065				3.065	-3.065
935.00	Forensenbelasting		0	9				9	-9
936.00	Toeristenbelasting		0					0	0
937.00	Hondenbelasting		0	102				102	-102
939.00	Precariobelasting		0	854				854	-854
940.00	Lasten heffing en invordering		363	4				4	359
960.00	Saldo van kostenplaatsen	-147	-147					0	-147
980.00	Mutaties reserves		1.699			549		549	1.150
Totaal programma Alg. dekkingsmidd. en financ.		-17	2.110	6.189	19.695	549	334	26.767	-24.657
Totaal generaal programma's		6.348	40.730	11.395	21.979	549	6.813	40.736	-6

Bezoekadres
Gemeentehuis
Stadsspui 1

Postadres
Postbus 200
3750 GE Bunschoten

Telefoon
14 033

 @gembunschoten

 /gembunschoten

 gemeente
Bunschoten app

Website:
www.bunschoten.nl